

Finanční situace českých domácností a dopady zdražování – květen 2024

Výzkumná zpráva

2. července 2024

Výzkum zpracoval analytický ústav STEM.

www.stem.cz

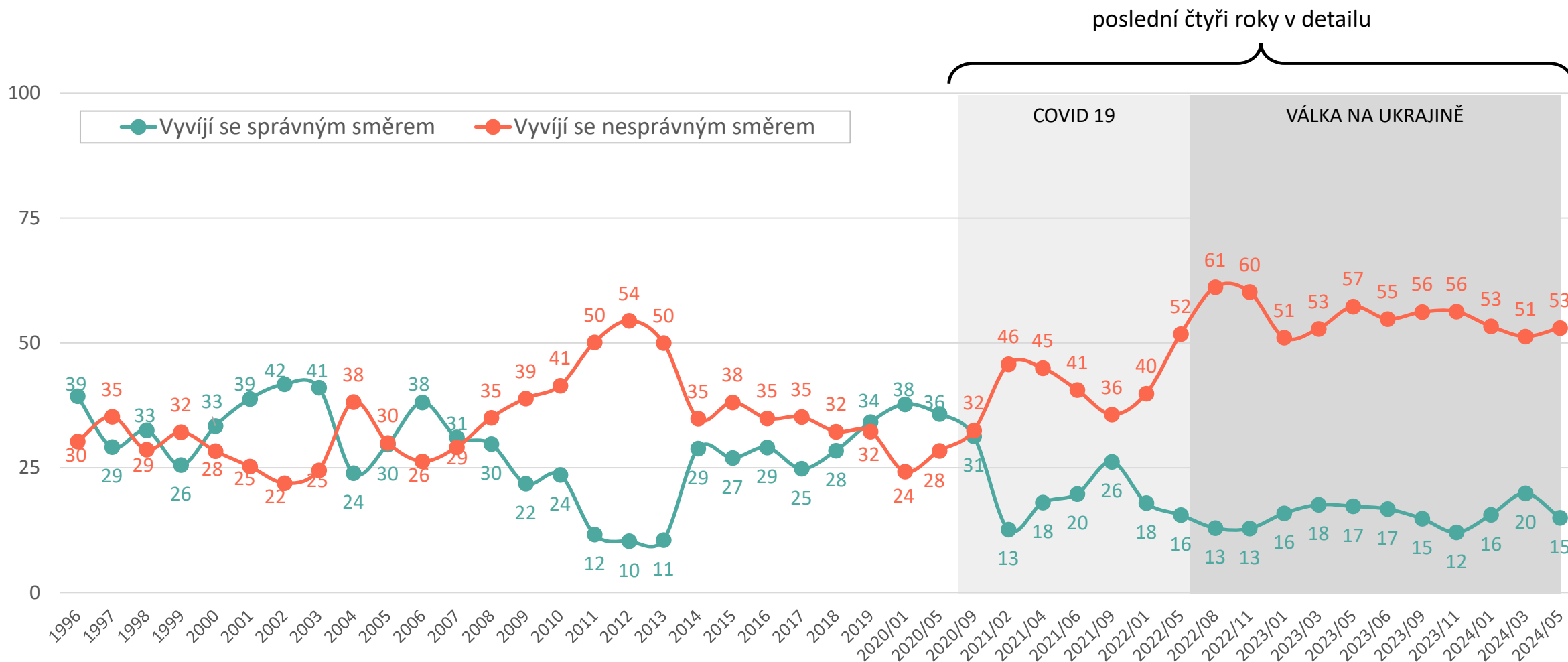
Situace domácností – shrnutí

- Po loňském zlepšení index finanční situace domácností dál pokračoval v růstu, což znamená, že finanční situace domácností se nadále mírně zlepšuje.
- To potvrzuje i schopnost lidí vyjít se svým příjmem, neboť 56 procent dotázaných uvádí, že s příjmem vychází velmi či spíše snadno, což je mírný nárůst oproti loňskému roku. Tento pozitivní trend se týká prakticky všech skupin kromě věkové kohorty 18-29 a skupiny nezaměstnaných, neboť u těchto skupin je mírný nárůst těch, kteří se svým příjmem vycházejí obtížně.
- Hodnota indexu se meziročně zlepšila ve všech věkových skupinách kromě nejmladší věkové kohorty 18-29 let, kde došlo k mírnému propadu. Při bližším pohledu několika měření mezi loňským a letošním rokem lze pozorovat mírně sestupný trend i u skupiny 60+.
- Podobně pozitivní je vývoj indexu u skupin obyvatel rozdělených podle materiálního zajištění. Mírný pokles je patrný při bližším pohledu na několik měření v posledních měsících u skupiny špatně zajištěných a chudých, ale meziročně všechny skupiny vykazují mírný růst.
- Prakticky identicky kladný je vývoj u skupin podle vzdělání, kde je mírný pokles v průběhu letošního roku u vyučených, ale meziročně tak jako tak všechny skupiny rostou.
- Z pohledu časového srovnání a výhledu do budoucna opět převládá optimismus. Došlo k mírnému nárůstu jak těch, kteří hodnotí svou finanční situaci jako lepší než před 12 měsíci, tak i těch, kteří odhadují, že se v následujícím roce bude jejich finanční situace zlepšovat. Toto se týká všech skupin bez ohledu na to, zda je dělíme podle věku, vzdělání či druhu zaměstnání.
- Ohledně pocitů, s nimiž se lidé dívají do budoucna, nepřinesl rok 2024 velký posun v žádné ze skupin. Velmi mírně narostl podíl lidí s obavami i s nejistotou, a naopak došlo k drobnému poklesu podílu těch, kteří následujících 12 měsíců očekávají s nadějí.
- V oblasti schopnosti spořit došlo k nárůstu o několik procentních bodů na současných 49 procent těch, kteří byli schopní něco uspořit. Schopnost spořit narostla ve všech sledovaných skupinách kromě lidí, jejichž jediné vzdělání je základní škola.
- Mírně pozitivní trend je v oblasti příjmů, kde drobně narostl podíl těch, kteří svůj příjem po zaplacení daní považují za vyšší než loni. V návaznosti na to také vzrostl podíl těch, kteří považují životní úroveň své domácnosti za dobrou. A stejně tak mírně poklesl podíl těch, kteří svou domácnost považují za chudou (31 %).

Celkové hodnocení vývoje v ČR

Směřování vývoje v ČR

„Myslíte si, že se situace v České republice vyvíjí všeobecně správným nebo nesprávným směrem?“

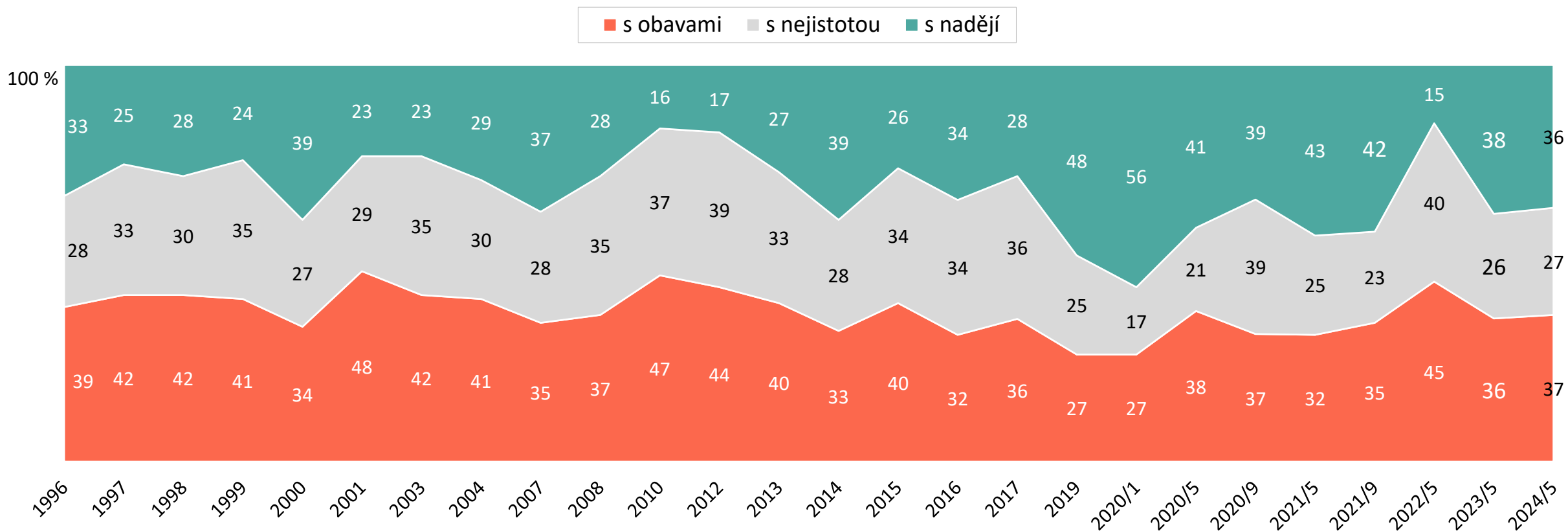

Zdroj: STEM Trendy 1996–2024

Očekávání do budoucna

Ohledně pocitů, s nimiž se lidé dívají do budoucna, nepřinesl rok 2024 velký posun v žádné ze skupin. Velmi mírně narostl podíl lidí s obavami i s nejistotou, a naopak došlo k drobnému poklesu podílu těch, kteří následujících 12 měsíců očekávají s nadějí.

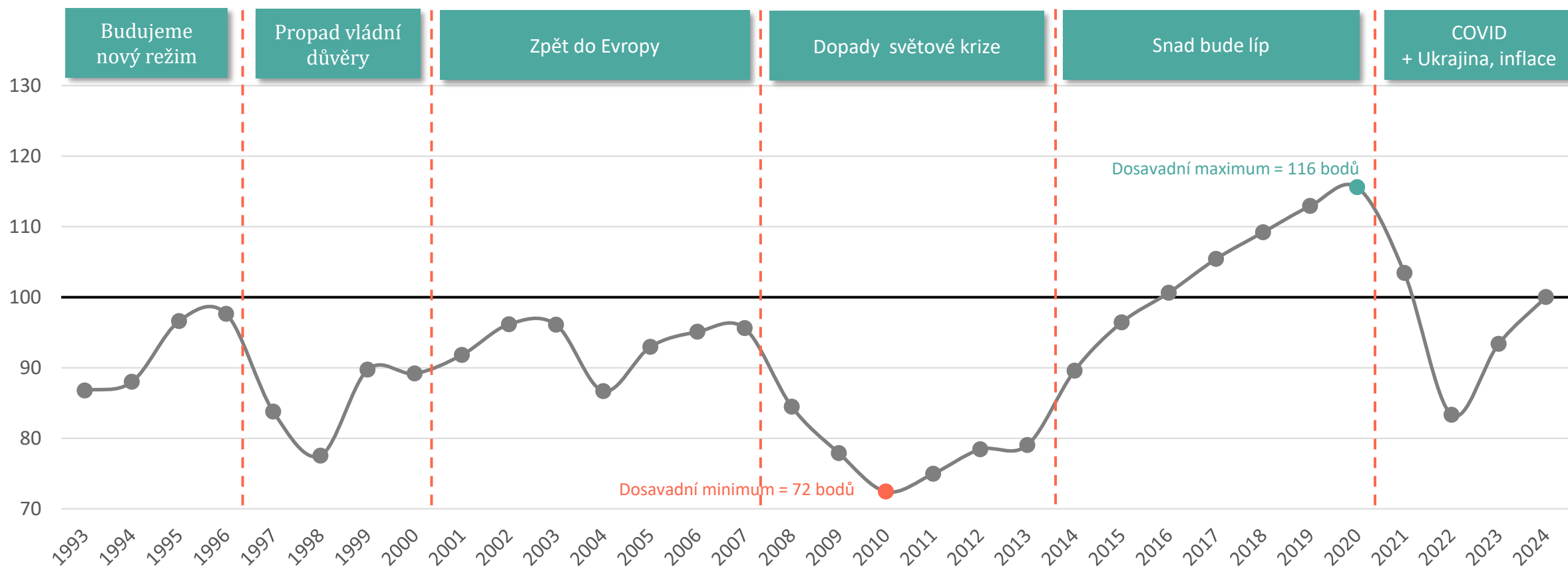
„Řekněte mi, prosím, s jakými pocity očekáváte následujících 12 měsíců?“

Zdroj: TRENDY 1996-2023

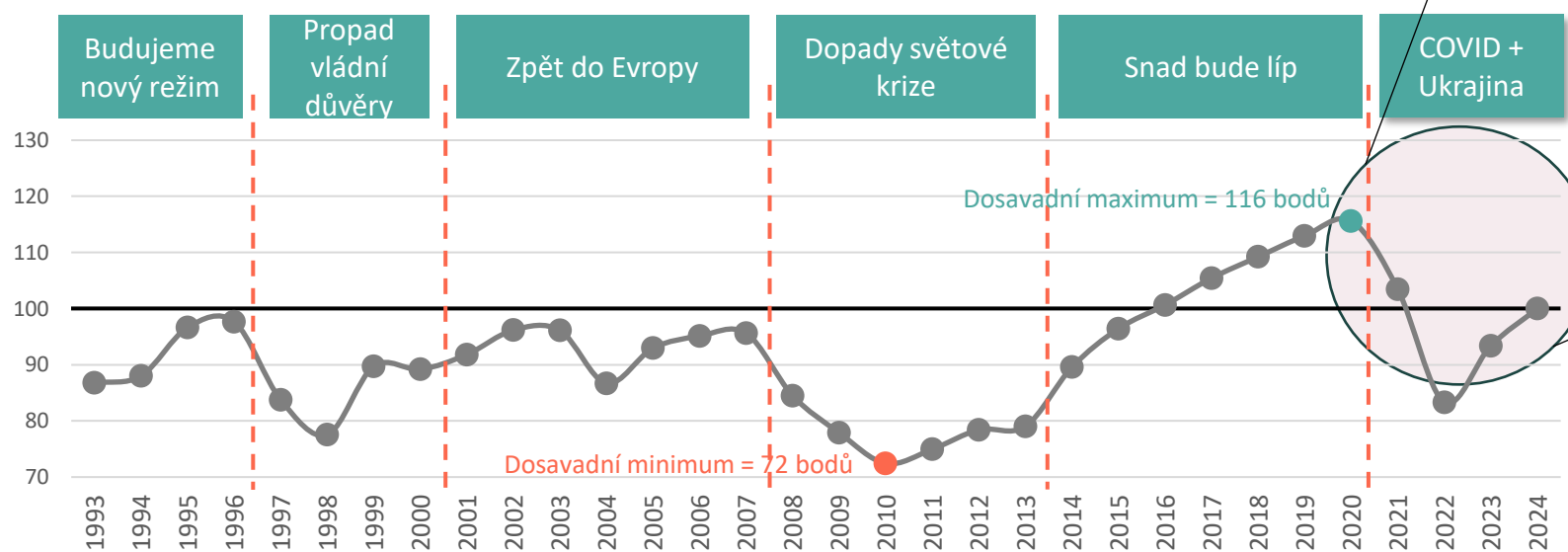
Finanční situace českých domácností

Index finanční situace domácnosti květen 2024 = báze, 100 bodů

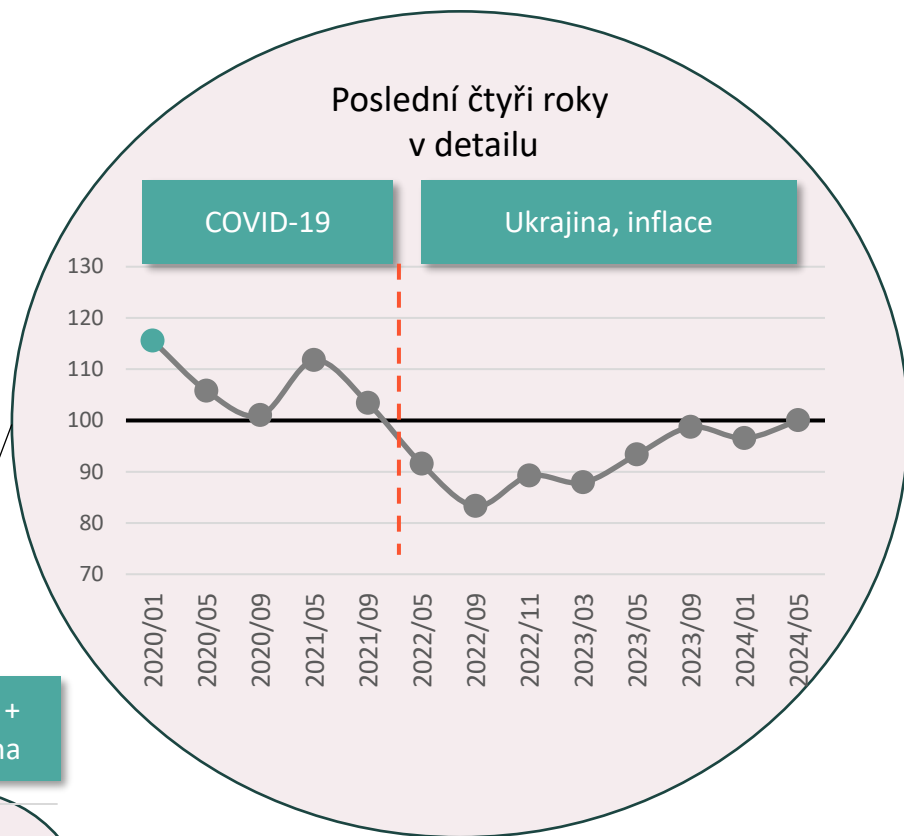

Zdroj: TRENDY 1993–2024

Index finanční situace domácnosti květen 2024 = báze, 100 bodů

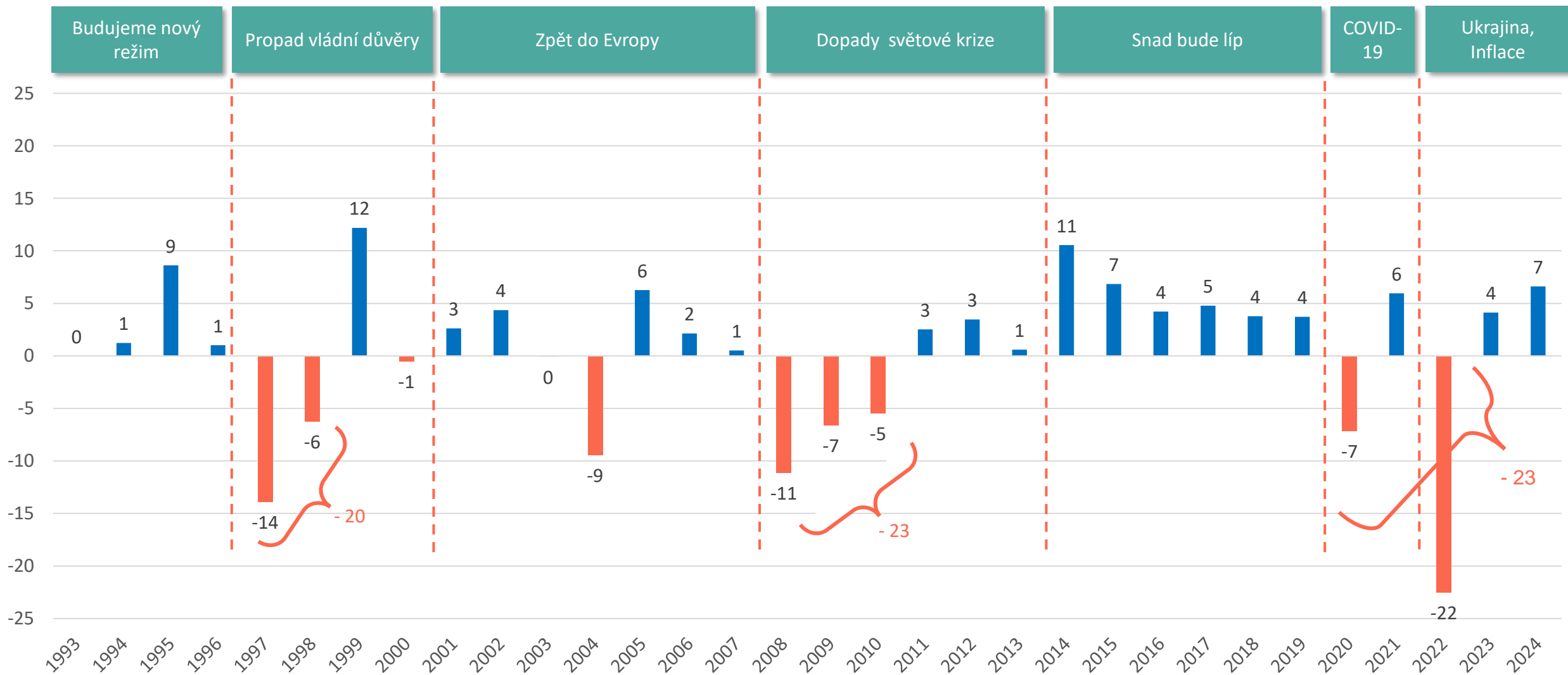

Zdroj: TRENDY 1993–2024

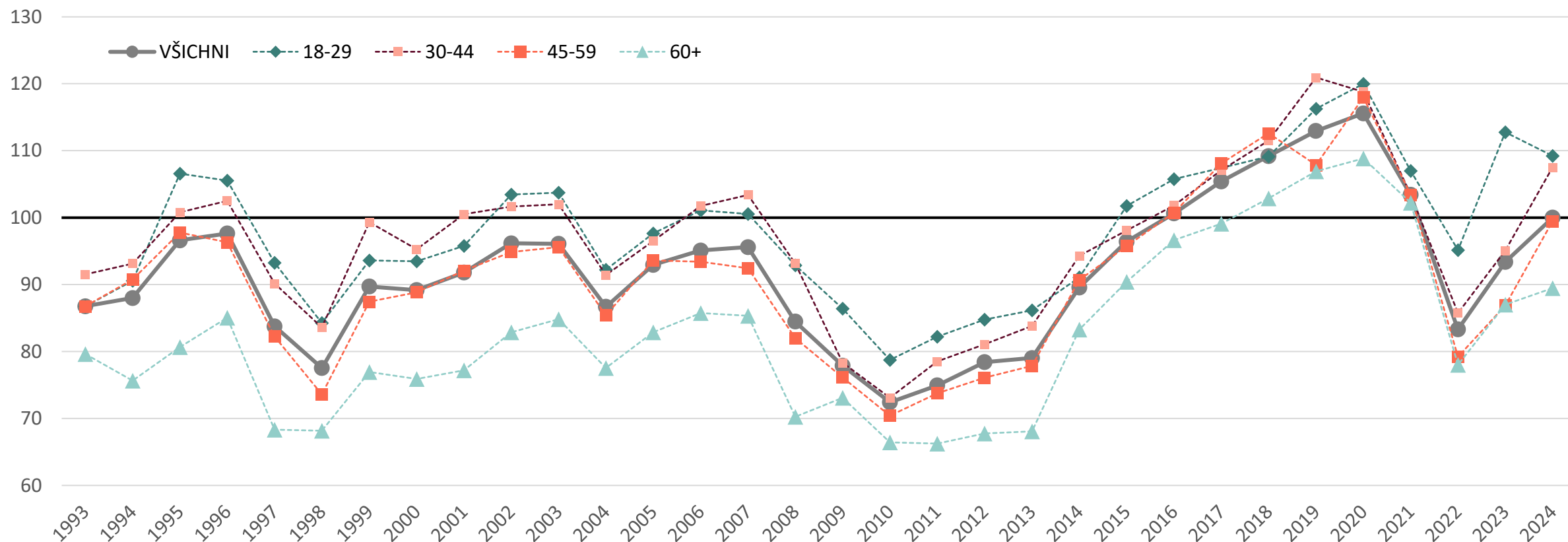
Index finanční situace domácnosti – meziroční změny

Zdroj: TRENDY 1993–2024

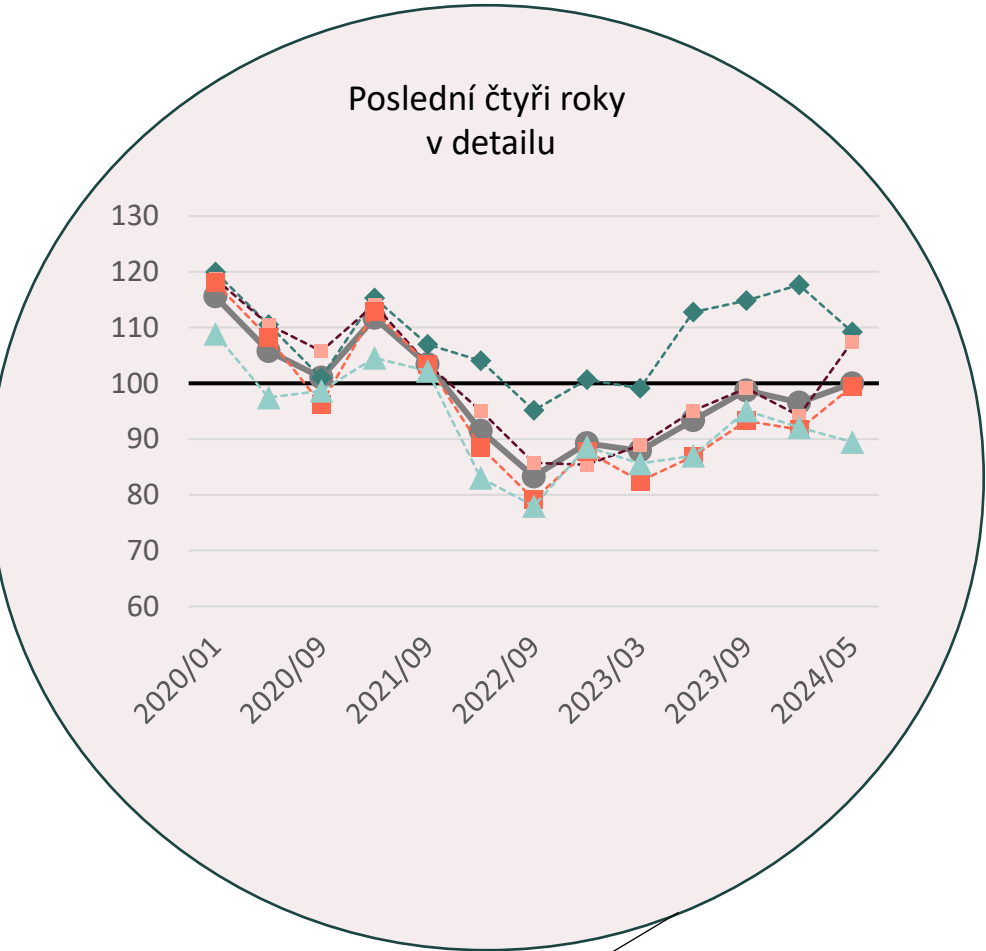
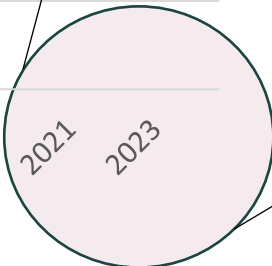
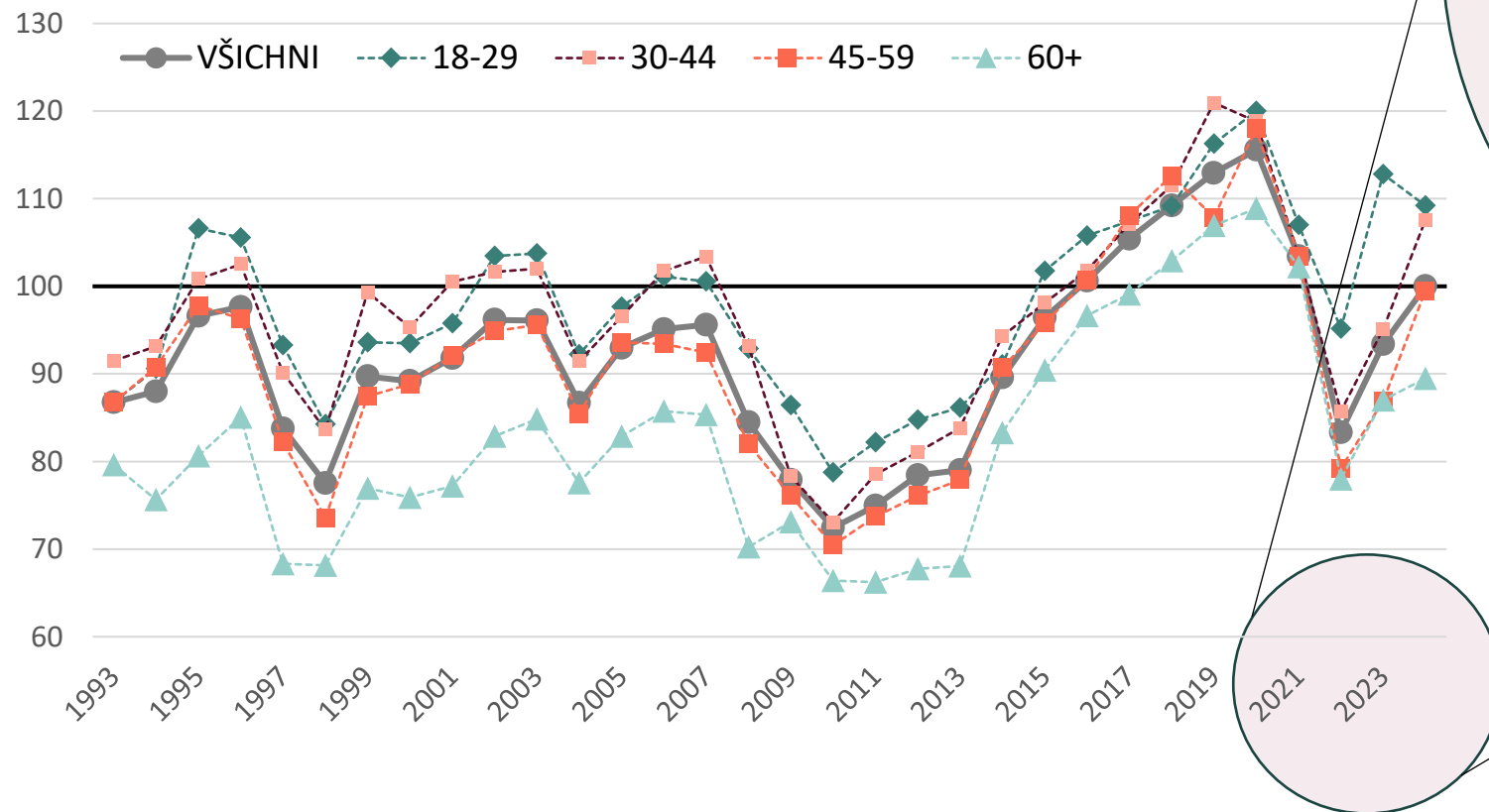
Index – podle věku

Po prudkém zhoršení indexu finanční situace napříč všemi věkovými kategoriemi mezi lety 2020 a 2022 sledujeme pozvolnou stabilizaci u všech věkových skupin. Dlouhodobě platí, že svou finanční situaci nejhůře vidí lidé ve věku 60 let a starší. Naopak mladší lidé do 45 let hodnotí svou situaci lépe.

Zdroj: TRENDY 1993–2024
Bazický index: květen 2024 = báze, 100 bodů

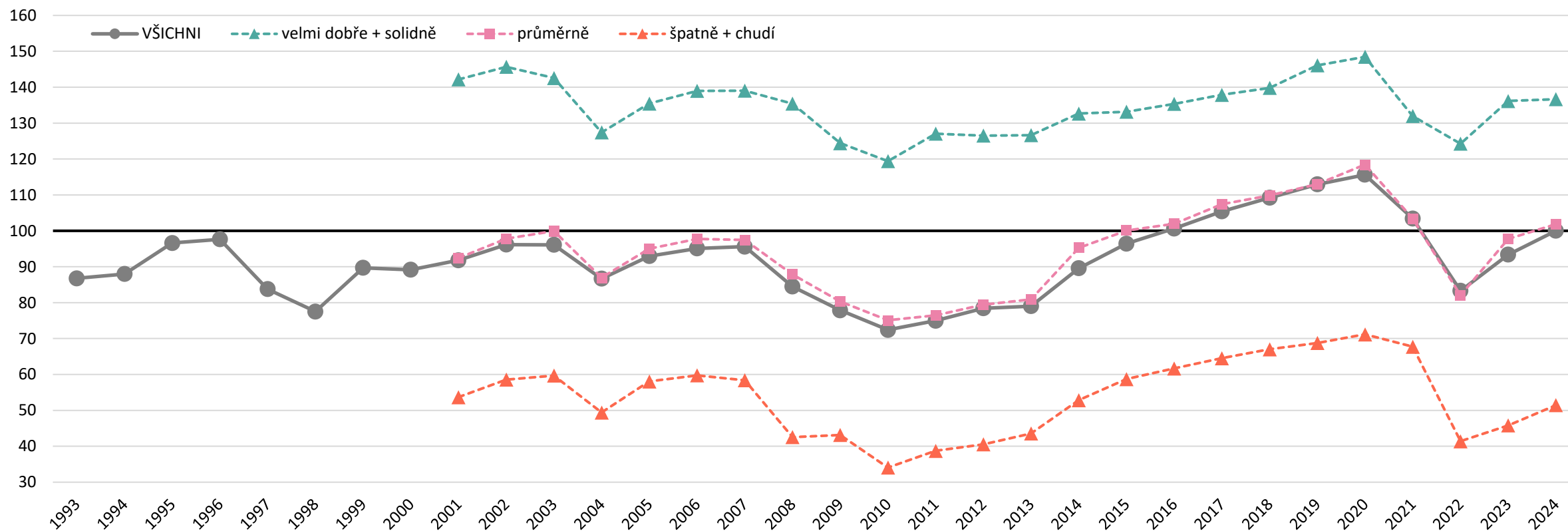
Index – podle věku

Zdroj: TRENDY 1993–2024
 Bazický index: květen 2024 = báze, 100 bodů

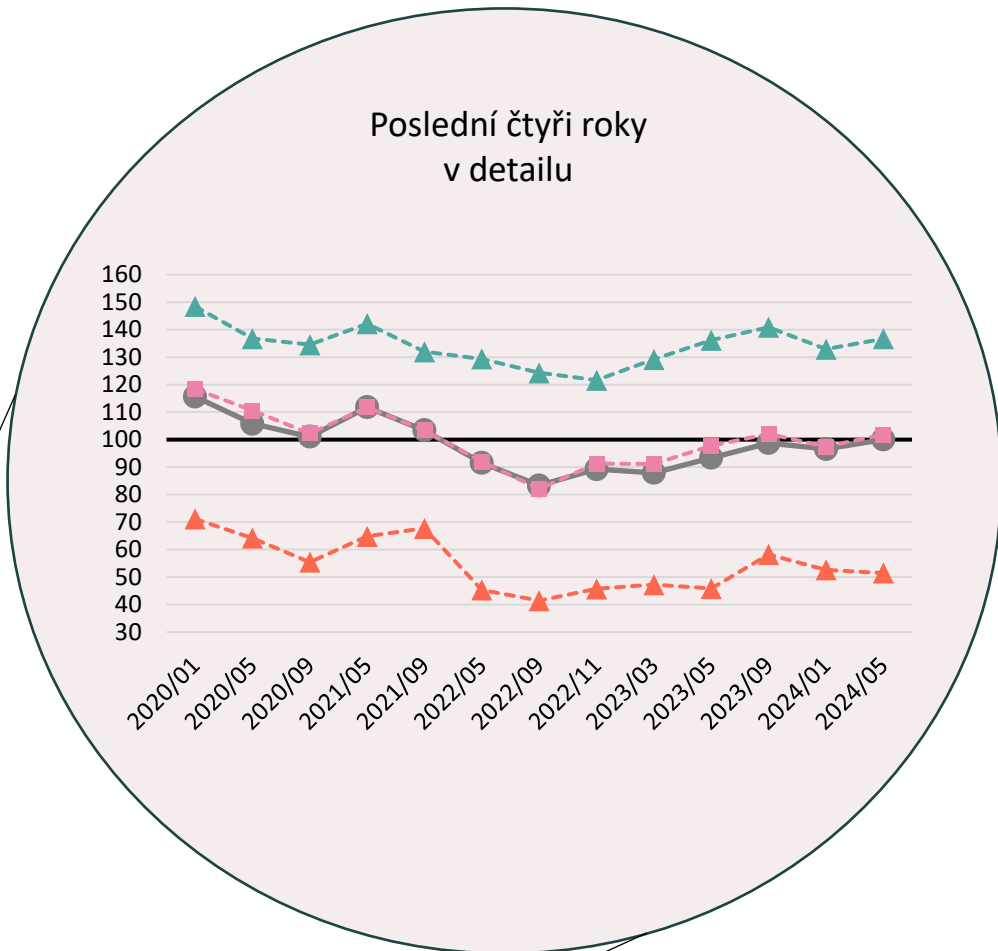
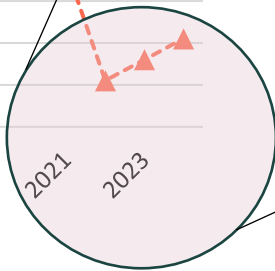
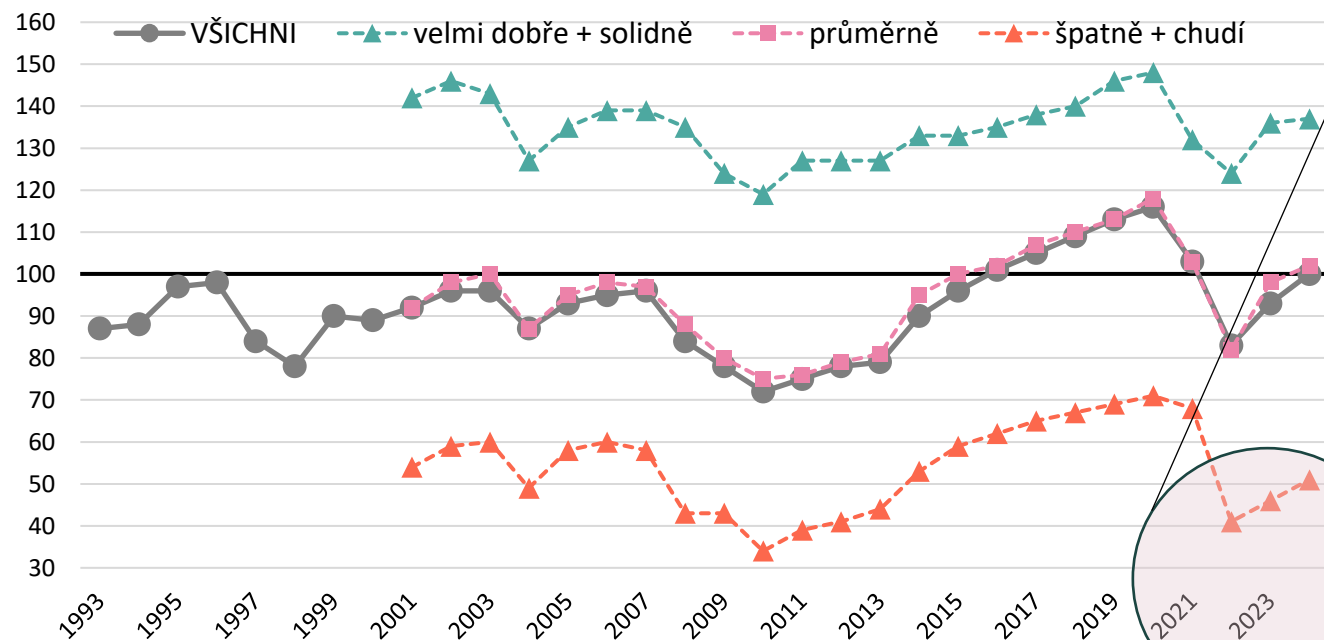
Index – podle materiálního zajištění

Index se od roku 2022 dále postupně vrací na hodnoty před ruskou invazí na Ukrajinu. Mezi hůře zaopatřenými obyvateli po strmém propadu v loňském roce vidíme jen pomalé zlepšení vnímání celkové finanční situace domácnosti. Rozdíly ve vnímání ekonomických dopadů posledních mezi lépe a hůře zajištěnými zůstávají silné.

Zdroj: TRENDY 1993–2024
Bazický index: květen 2024 = báze, 100 bodů

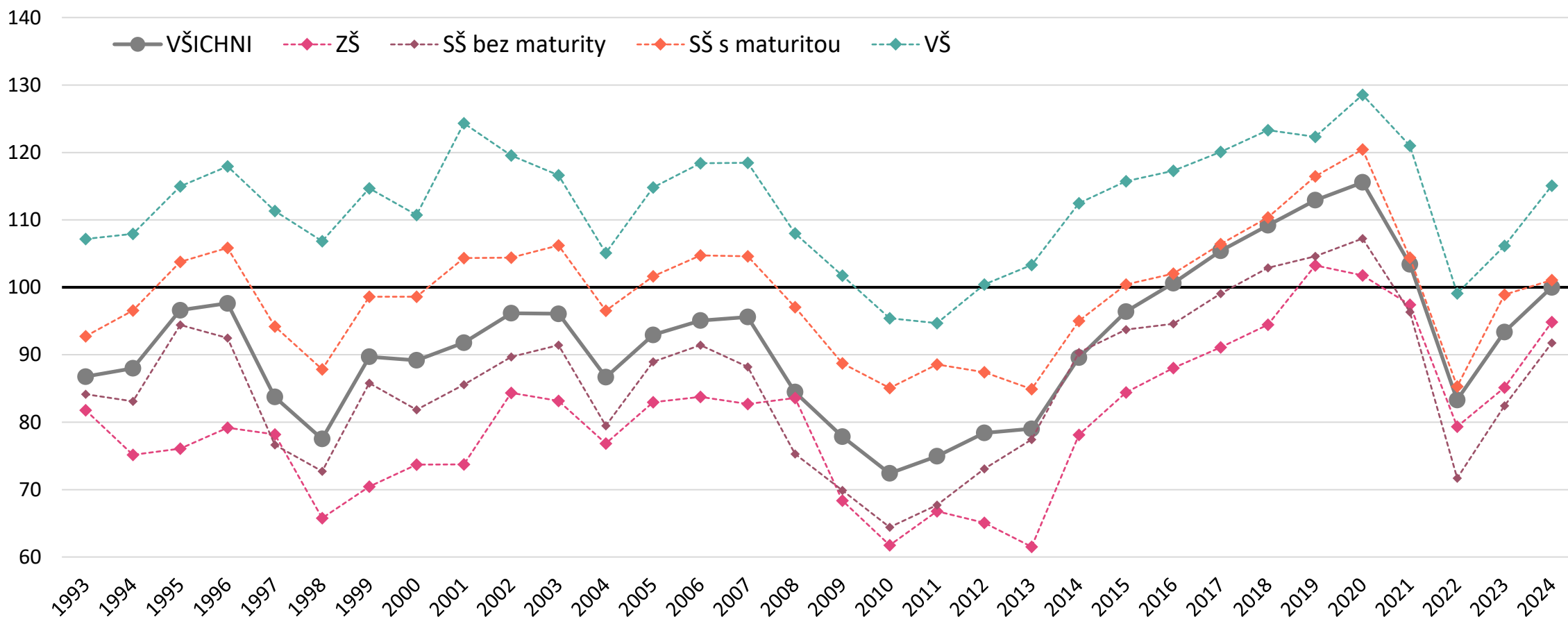
Index – podle materiálního zajištění

Zdroj: TRENDY 1993–2024
Bazický index: květen 2024 = báze, 100 bodů

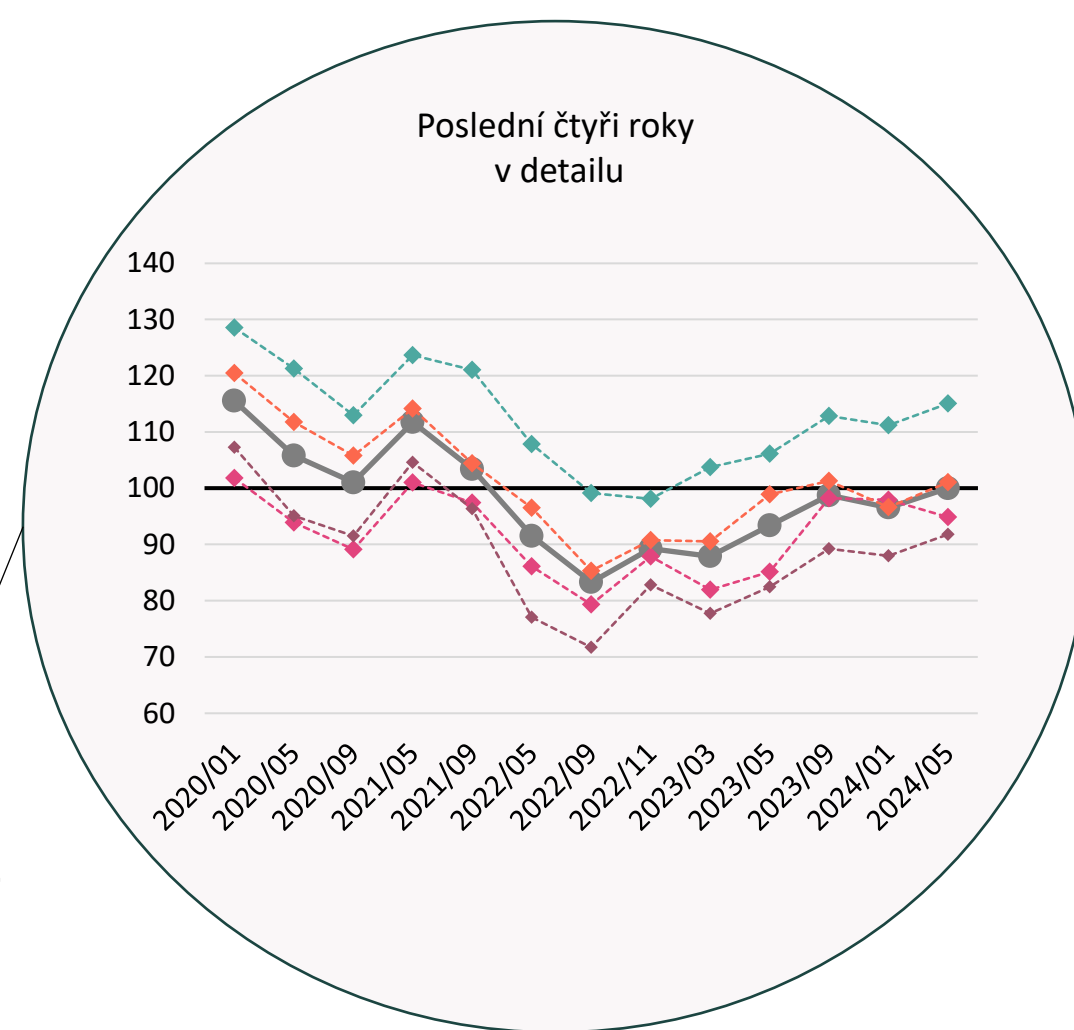
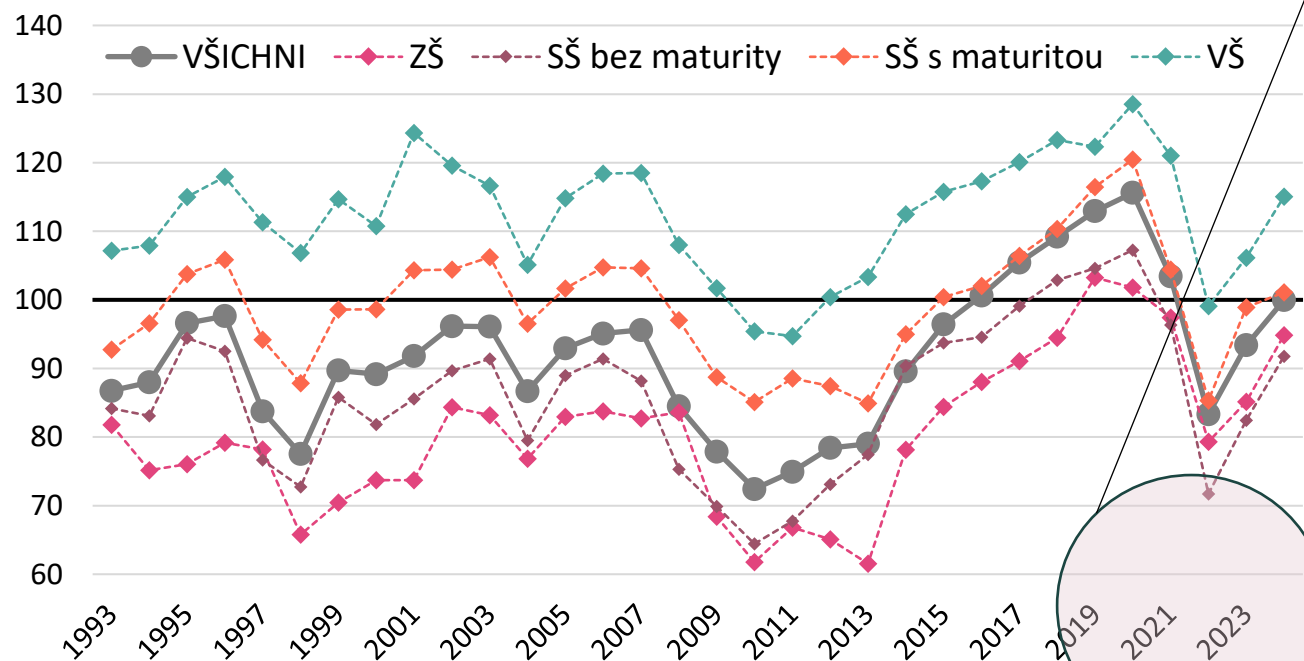
Index – podle vzdělání

Také napříč vzdělanostními skupinami sledujeme postupné zlepšení hodnocení vlastní finanční situace domácnosti. Dále platí, že s vyšším vzděláním roste také hodnota indexu finanční situace domácností. Růst indexu ode dna v roce 2022 vykazuje ve všech vzdělanostních kategoriích podobného tempa.

Zdroj: TRENDY 1993–2024
Bazický index: květen 2024 = báze, 100 bodů

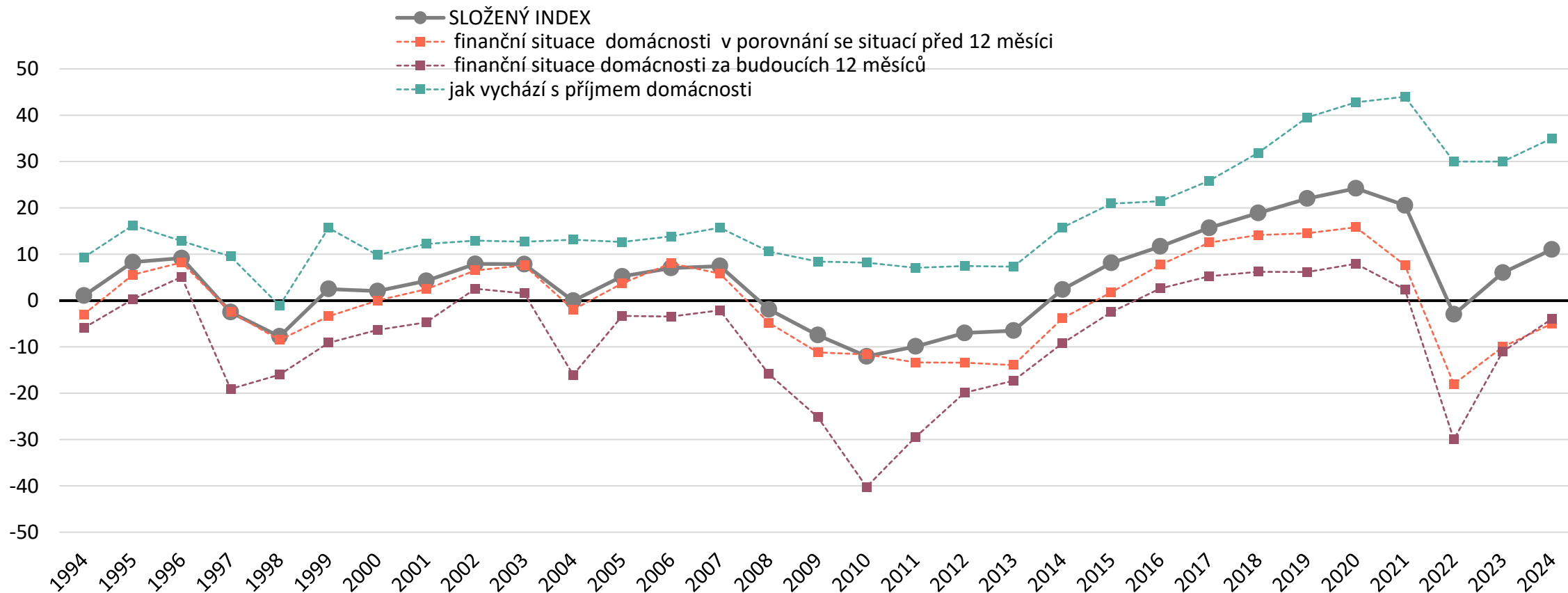
Index – podle vzdělání

Zdroj: TRENDY 1993–2024
Bazický index: květen 2024 = báze, 100 bodů

Dílčí ukazatele indexu

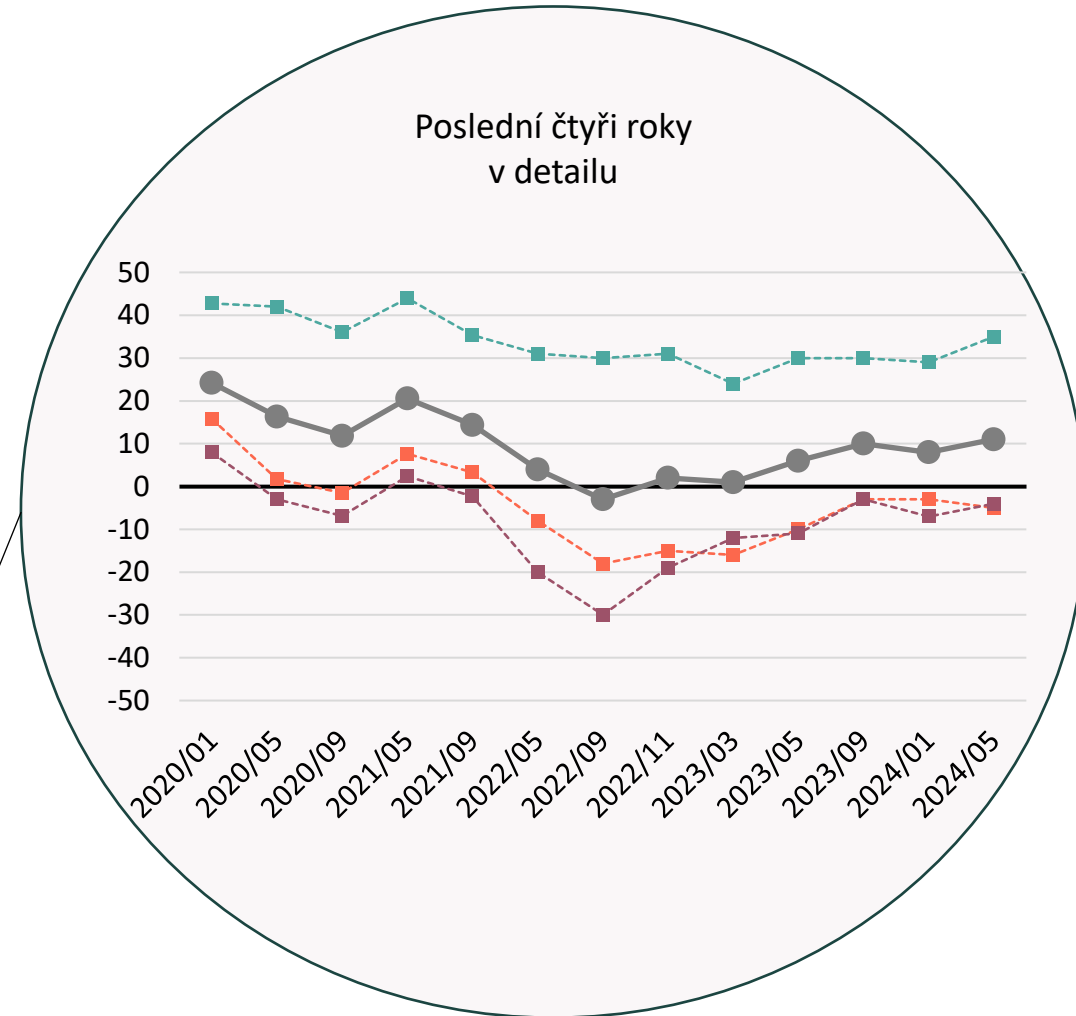
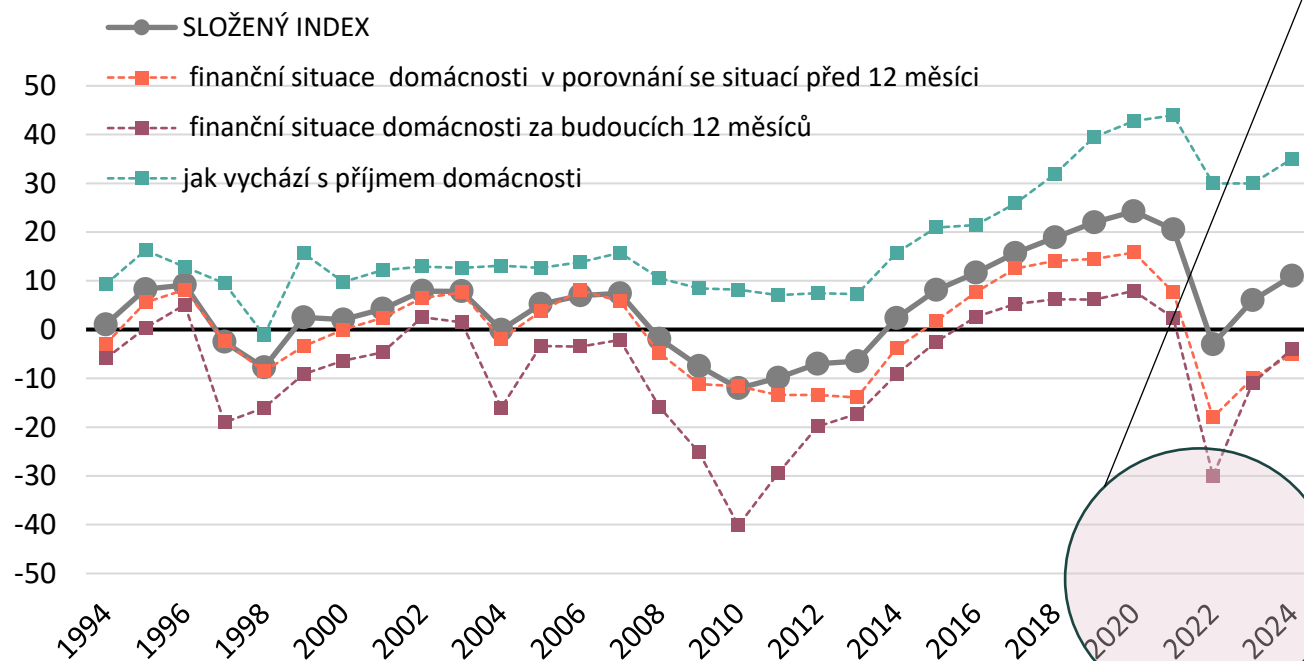
Propad indexu finanční situace domácnosti byl v roce 2022 způsoben poklesem ve všech jeho komponentech. Přičemž byl propad tažen zejména skepsí vůči výhledu do budoucích dvanácti měsíců. V současnosti všechny ukazatele indexu rostou.

Zdroj: TRENDY 1993–2024
Bazický index: květen 2024 = báze, 100 bodů

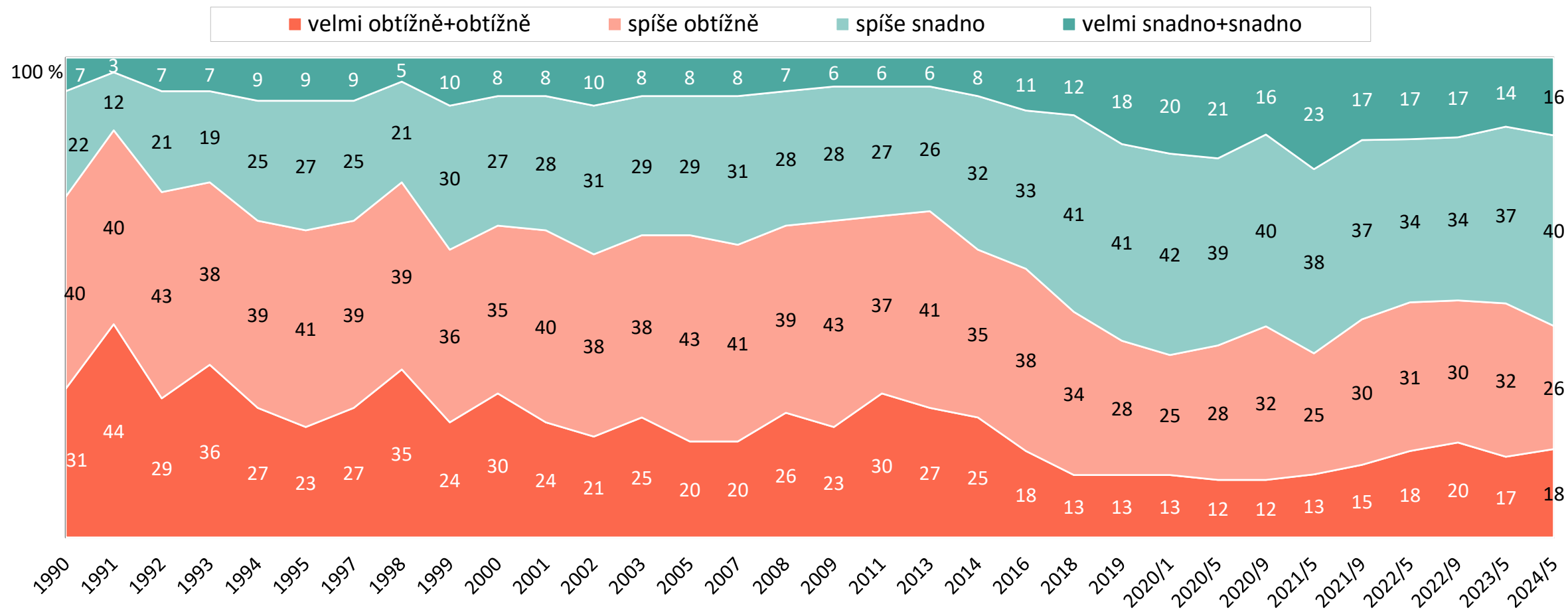
Dílčí ukazatele indexu

Zdroj: TRENDY 1993–2024
Bazický index: květen 2024 = báze, 100 bodů

Podíl domácností, které mají problém vyjít s příjmy, meziročně poklesl

„Jak vycházíte se současným příjmem, který máte v domácnosti?“

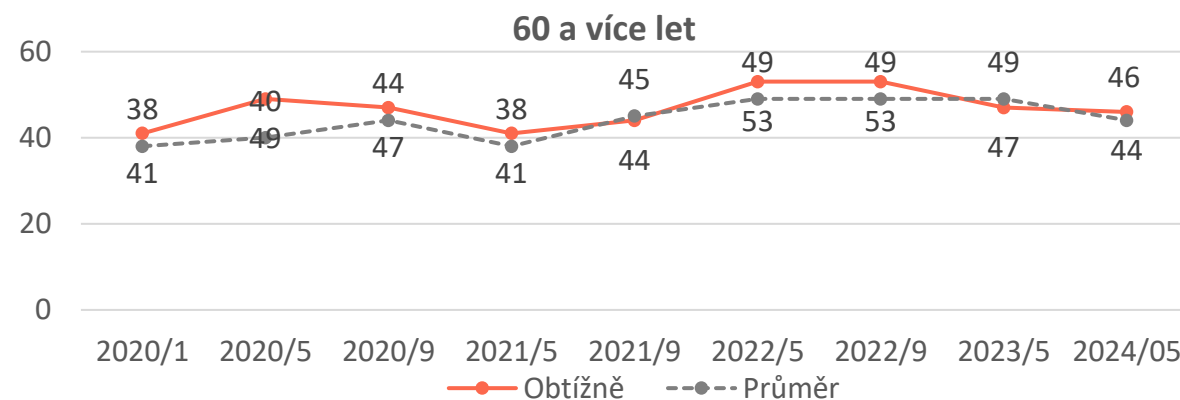
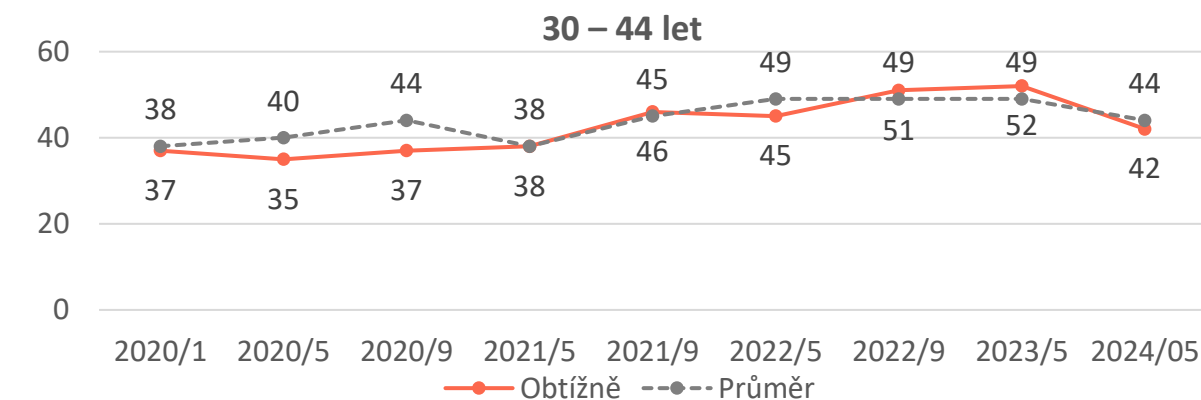
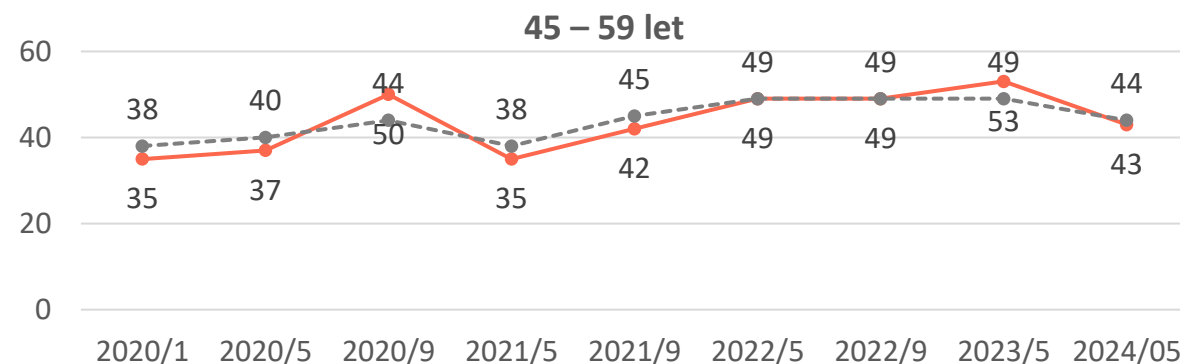
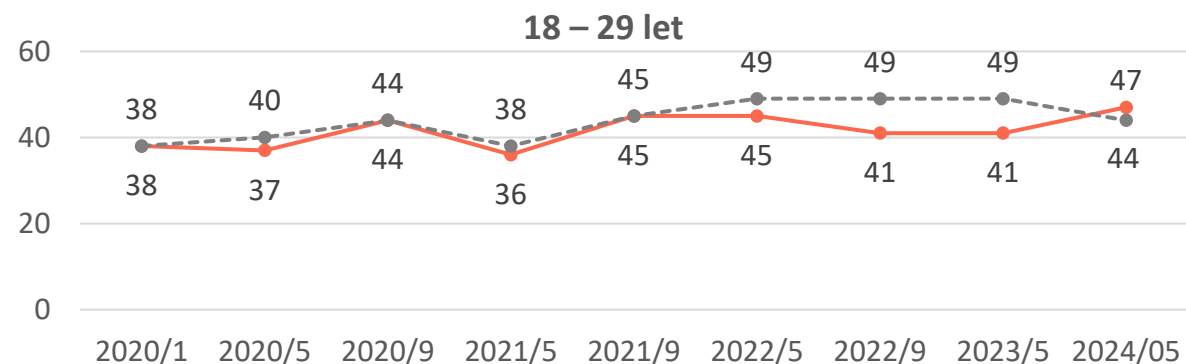
Zdroj: TRENDY 1990–2024

Schopnost vyjít s příjmem podle věku

Největší problémy vyjít s příjmem své domácnosti mají v současnosti lidé ve věku 18 - 29 let a 60 a více let. Shodně téměř polovina z nich uvádí, že se s svými financemi vychází obtížně.

„Jak vycházíte se současným příjmem, který máte v domácnosti?“

Pozn.: součet odpovědí **velmi obtížně**, **obtížně** a **spíše obtížně** u dané věkové skupiny vs. průměr

Zdroj: TRENDY 2020-2024

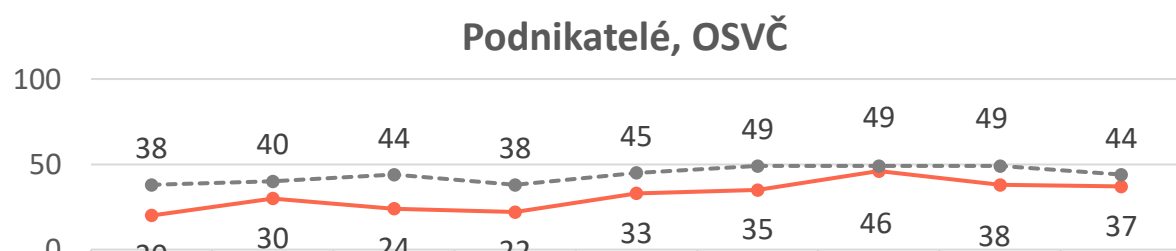
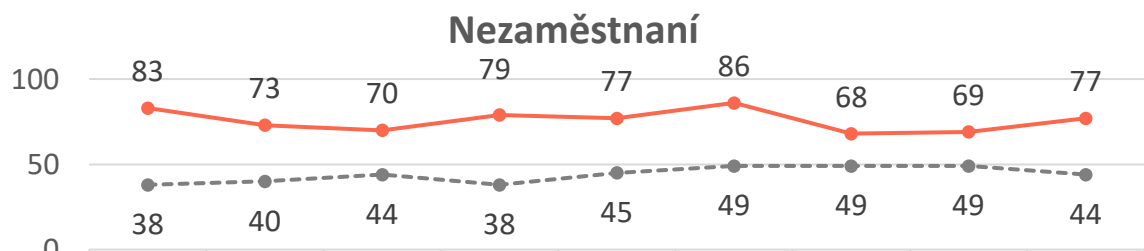
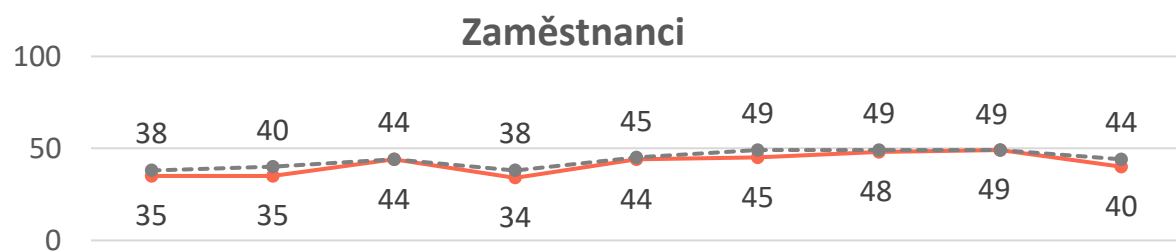
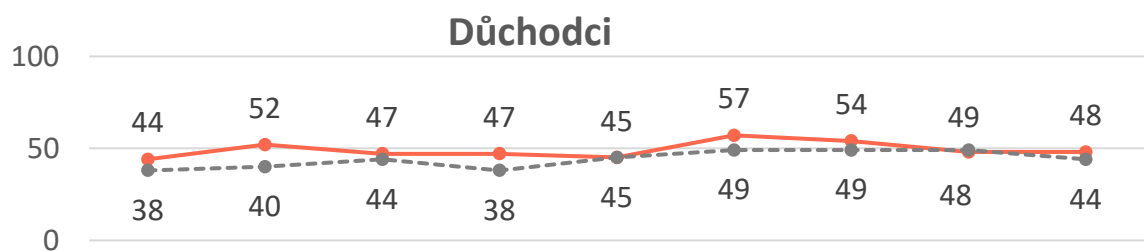
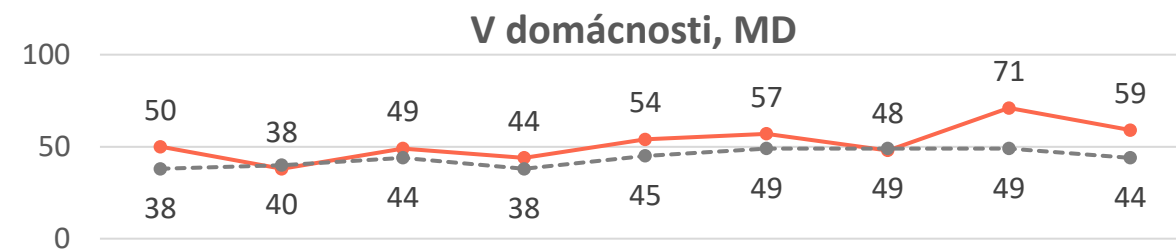
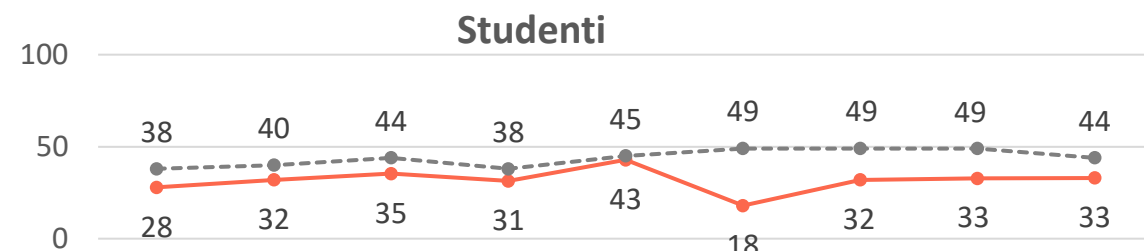

Schopnost vyjít s příjmem podle sociální pozice

Stále platí, že mezi nejohroženější skupiny patří lidé nezaměstnaní a v domácnosti. Mezi důchodci se podíl domácností, které mají problém vyjít s příjmy, od loňského května nejvíce snížil, přičemž předtím skokově narostl.

„Jak vycházíte se současným příjmem, který máte v domácnosti?“

Pozn.: součet odpovědí **velmi obtížně**, **obtížně** a **spíše obtížně** u dané věkové skupiny vs. průměr

—●— Obtížně   - - - ● - - - Průměr

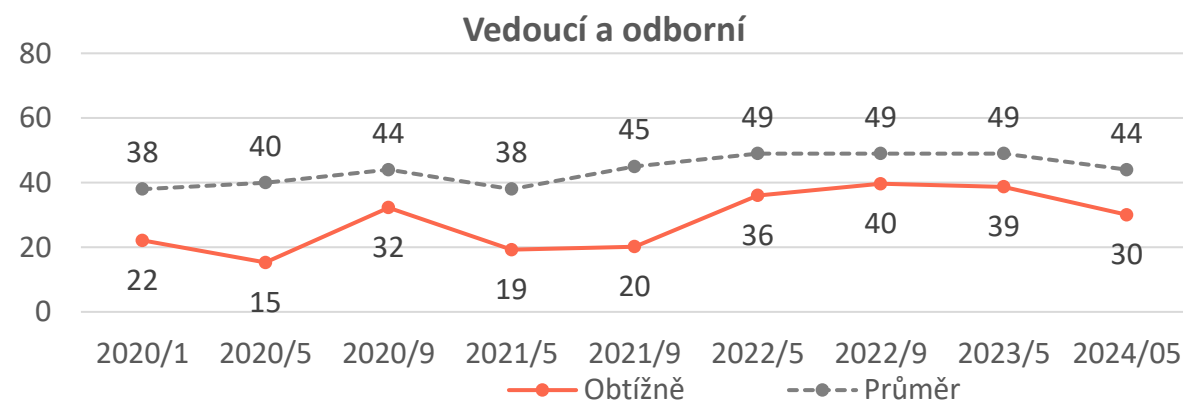
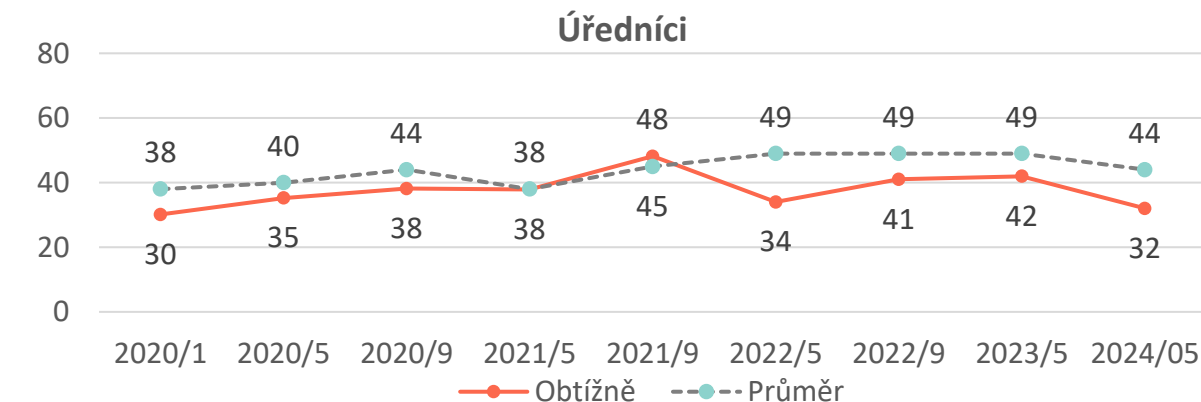
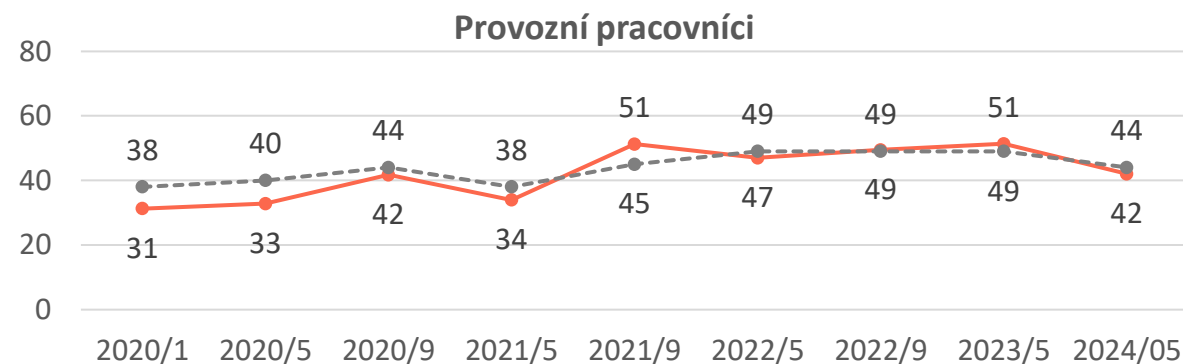
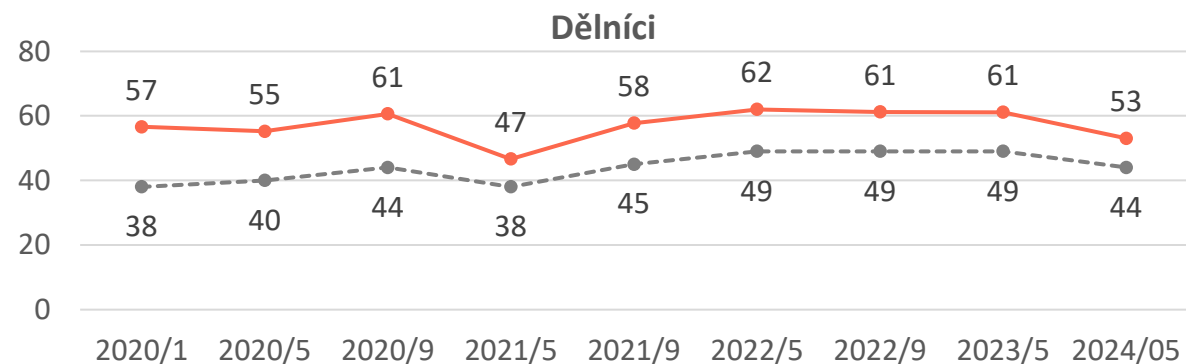
—●— Obtížně   - - - ● - - - Průměr   Zdroj: TRENDY 2020-2024

Schopnost vyjít s příjmem mezi zaměstnanci

U zaměstnanců z řad dělníků poklesl podíl těch, kteří mají problémy vyjít se současným příjmem domácnosti. Podobný pokles vykazují všechny skupiny zaměstnanců, přičemž nejmenší problémy mají úředníci a vedoucí a odborní zaměstnanci.

„Jak vycházíte se současným příjmem, který máte v domácnosti?“

Pozn.: součet odpovědí **velmi obtížně**, **obtížně** a **spíše obtížně** u dané skupiny vs. průměr

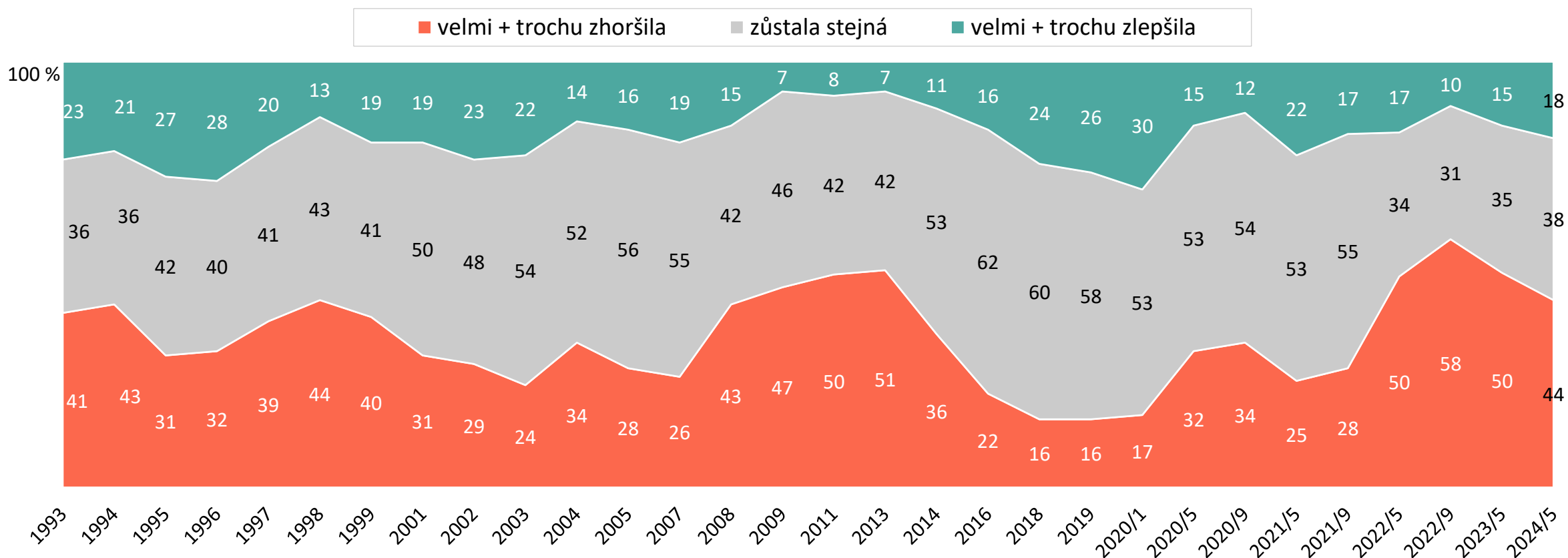

Zdroj: TRENDY 2020-2024

Srovnání finanční situace domácnosti s loňským rokem

Necelá polovina domácností vidí svou současnou finanční situaci v porovnání s předchozími 12 měsíci jako horší, což je méně než loni. Pesimismus, stále srovnatelný s obdobím ekonomické krize, je tak patrný i po roce. Podíl domácností vnímajících svou finanční situaci jako srovnatelnou s loňským rokem, mírně narůstá. Ve srovnání rokem 2023 došlo k mírnému navýšení podílu domácností, které si podle svého úsudku oproti předchozímu období polepšily.

„V porovnání se situací před 12 měsíci, myslíte si, že se finanční situace Vaší domácnosti:“

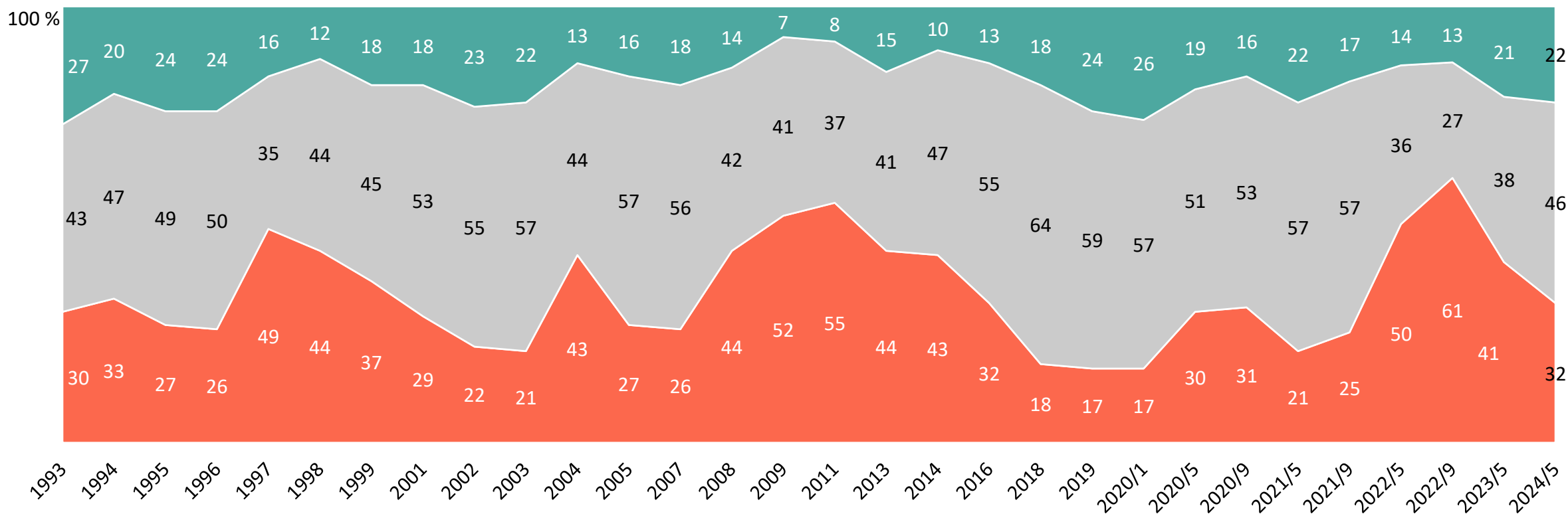
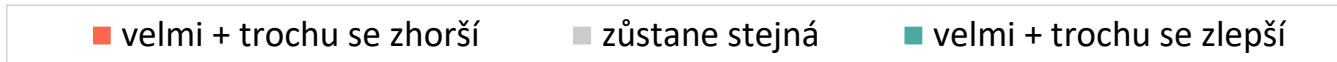

Zdroj: TRENDY 1993-2024

Výhled do budoucna

Oproti loňskému roku narostla skupina těch, kteří očekávají, že se jejich situace nezmění na úkor těch, kteří čekají zhoršení. Mírně se také zvýšil podíl lidí očekávajících určité zlepšení.

„Myslíte si, že se finanční situace Vaší domácnosti za budoucích 12 měsíců:“

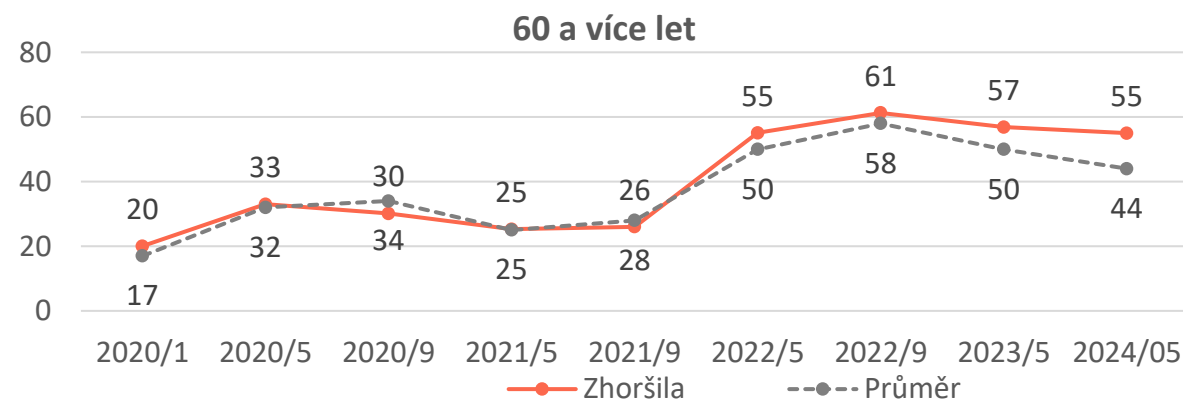
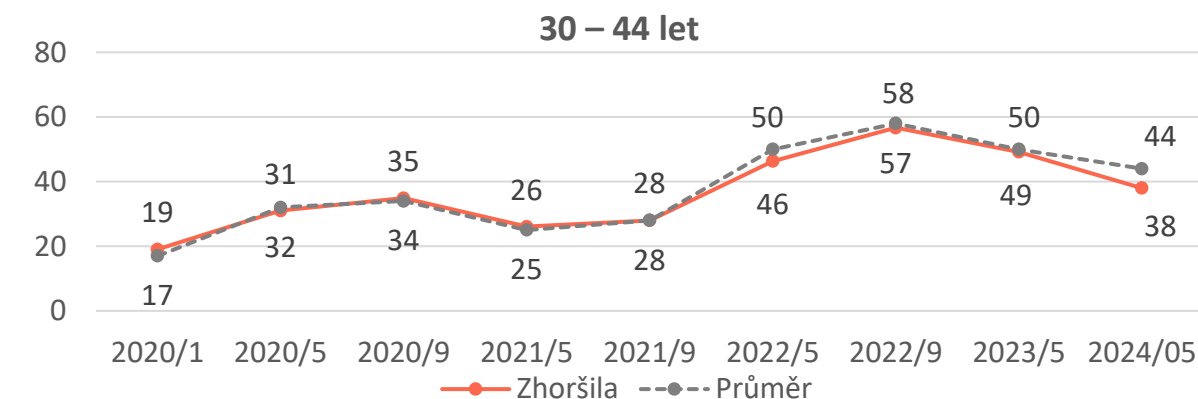
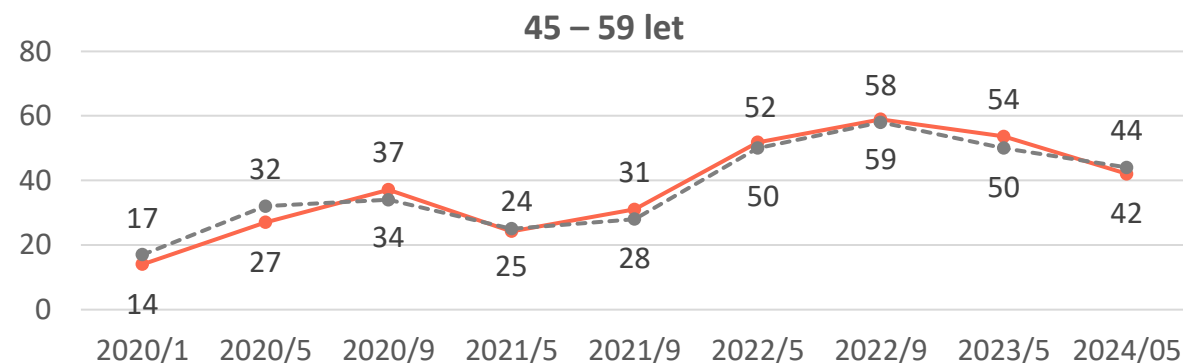
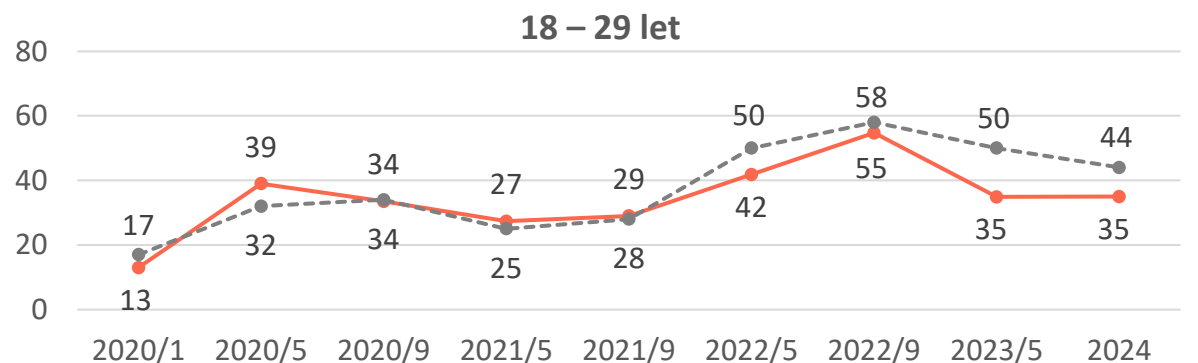
Zdroj: TRENDY 1993-2024

Hodnocení finanční situace domácností za poslední rok

Napříč všemi věkovými skupinami kromě lidí 18-29 let je patrný pokles těch, kdo indikují, že se finanční situace jejich domácnosti zhoršila oproti situaci před 12 měsíci. Tento pokles je nejvýraznější ve skupině 30 – 44 let a 45 – 59 let.

„V porovnání se situací před 12 měsíci, myslíte si, že se finanční situace Vaší domácnosti:“

Pozn.: součet odpovědí velmi a trochu zhoršila v dané skupině vs. průměr

Zdroj: TRENDY 2020-2024

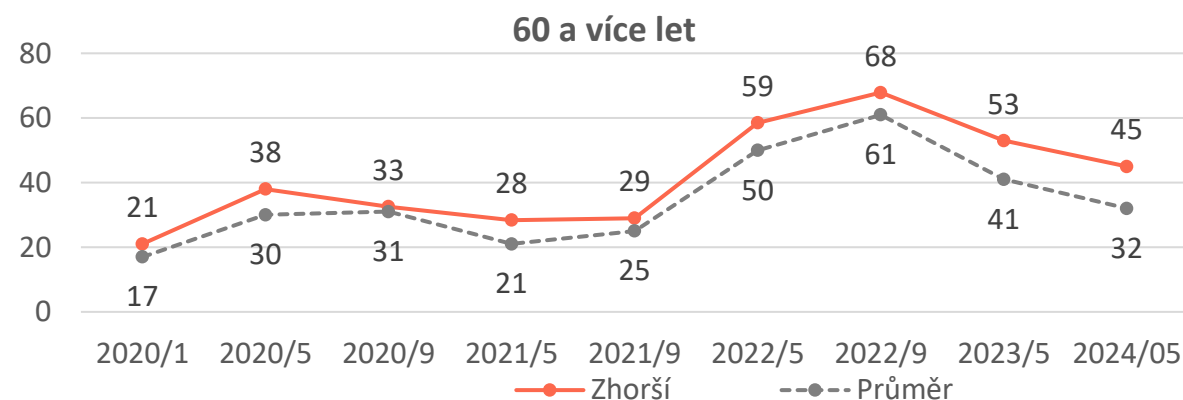
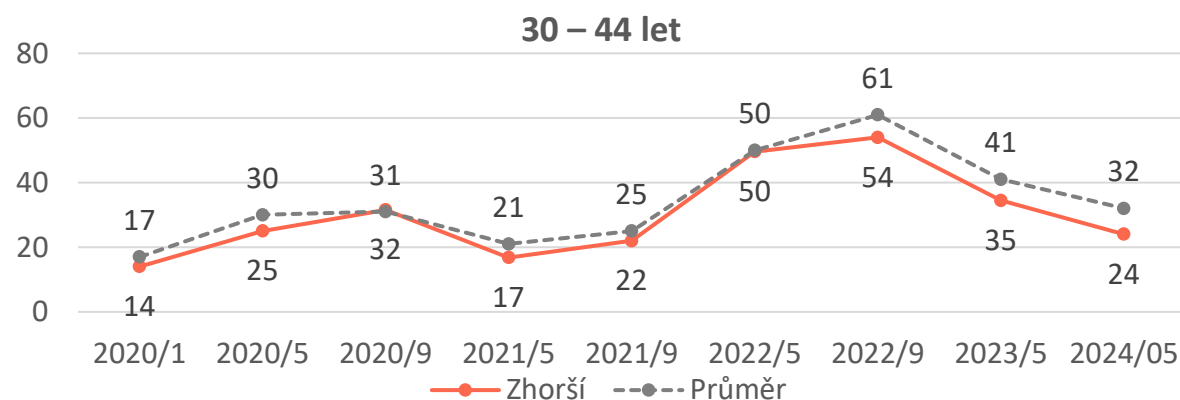
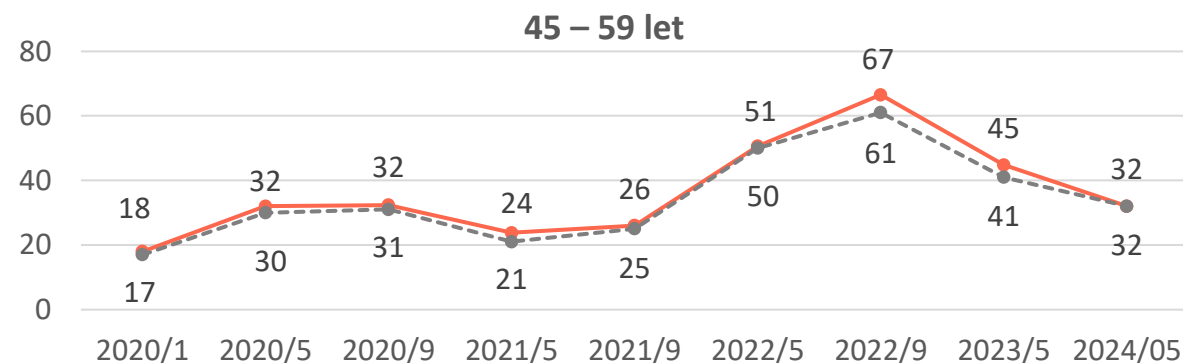
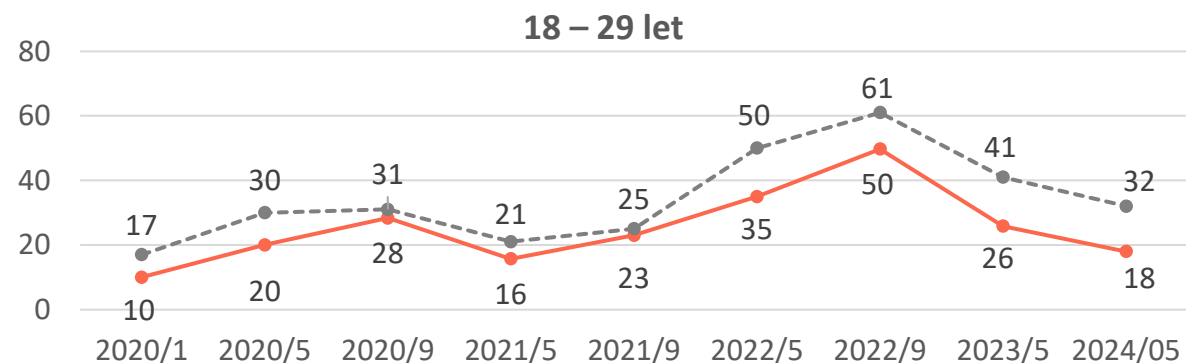

Odhad finanční situace za 12 měsíců

Při otázce na odhad finanční situace za budoucích 12 měsíců platí, že čím mladší člověk je, tím optimističtější je jeho výhled do budoucna. U lidí ve věku 45 a více let se výhled do budoucna vrátil na hodnoty mezi roky 2021 a 2022, u mladších lidí se již blíží výhledu z podzimu roku 2021.

„Myslíte si, že se finanční situace Vaší domácnosti za budoucích 12 měsíců:“

Pozn.: součet odpovědí **velmi a trochu zhorší** v dané skupině vs. průměr

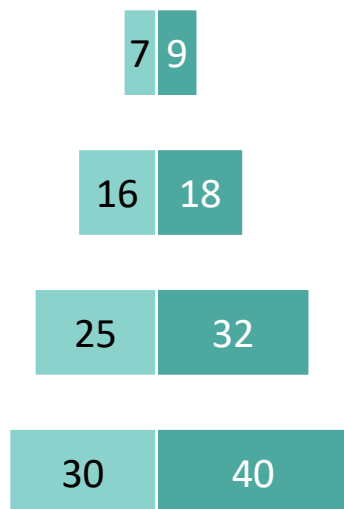
Zdroj: TRENDY 2020-2024

Odhad finanční situace po 12 měsících

Detailní pohled na srovnání s minulým rokem a výhled do budoucna přes věkové kategorie obyvatel jen podtrhuje věkovou podmíněnost optimismu ohledně finanční situace domácností. Mladí lidé do 29 let věku mají častěji za to, že jejich situace se zlepšila a zároveň jsou méně skeptičtí ohledně budoucího vývoje než starší věkové kohorty. Ve všech věkových kategoriích dochází v obou ukazatelích ke zlepšení. Zejména se k tradičně optimistickým nejmladším přidávají též lidé v mladším středním věku, u nichž je meziroční zlepšení nejznatelnější.

Myslíte, že finanční situace Vaší domácnosti...

← zlepšila   zlepší →

60 a více let

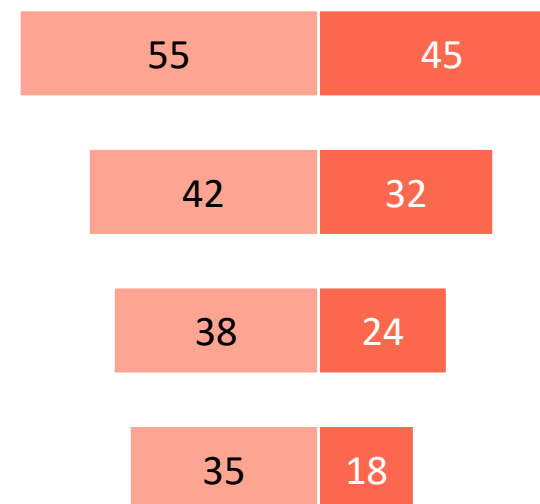
45-59 let

30-44 let

18-29 let

Myslíte, že finanční situace Vaší domácnosti...

← zhoršila   zhorší →

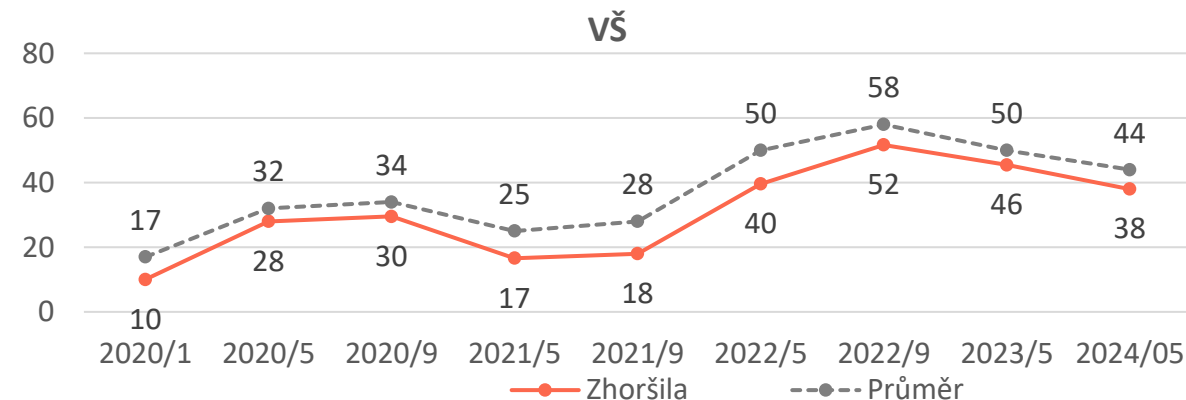
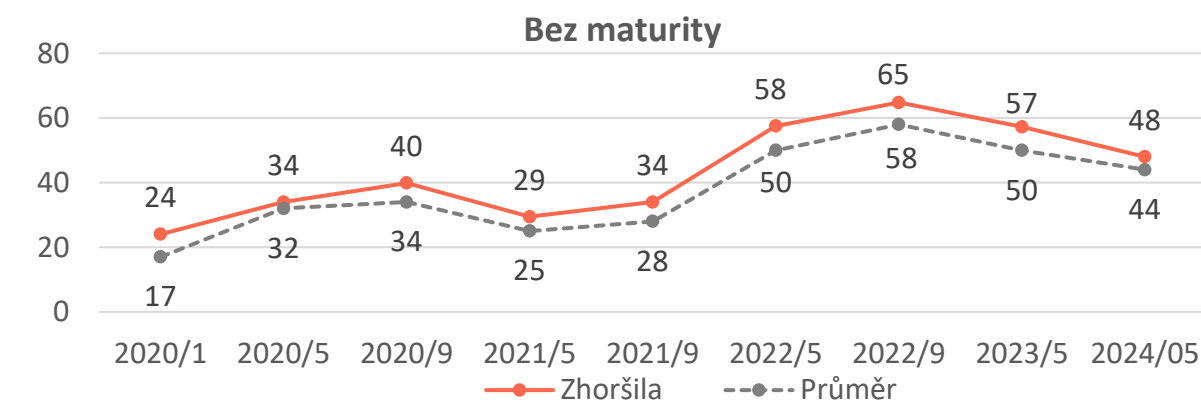
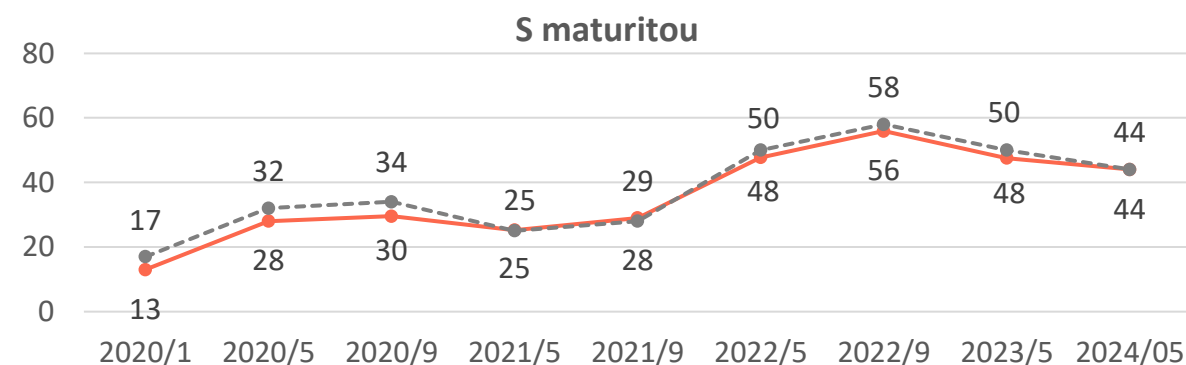
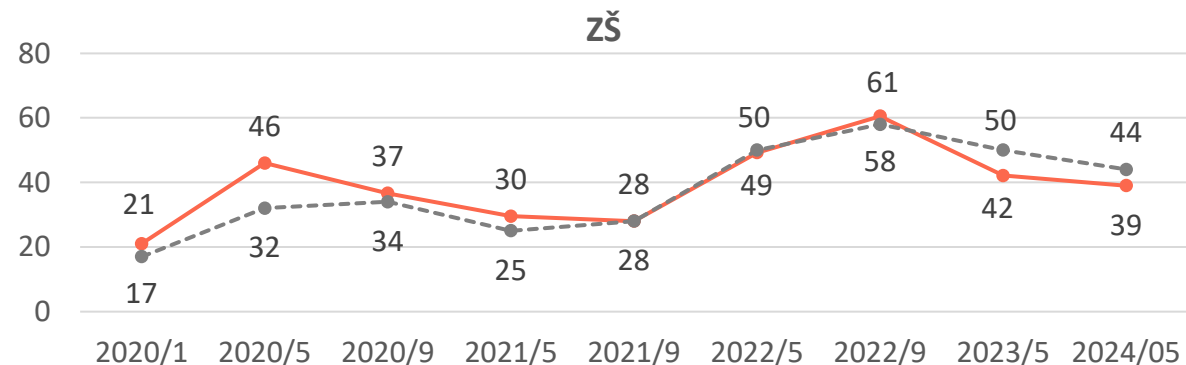
Zdroj dat: STEM – Trendy 05/2024

Srovnání finanční situace se stavem před 12 měsíci dle vzdělání

Dělení dle vzdělání ukazuje, že se finanční situace lidí napříč všemi vzdělanostními skupinami za poslední rok prošla obdobným vývojem. Nejhůře změnu pociťují stále domácnosti obyvatel vyučených a se středoškolským vzděláním bez maturity. Zásah domácností vysokoškolsky vzdělaných obyvatel není o mnoho menší než u ostatních vzdělanostních skupin.

„V porovnání se situací před 12 měsíci, myslíte si, že se finanční situace Vaší domácnosti:“

Pozn.: součet odpovědí **velmi** a **trochu zhoršila** v dané skupině vs. průměr

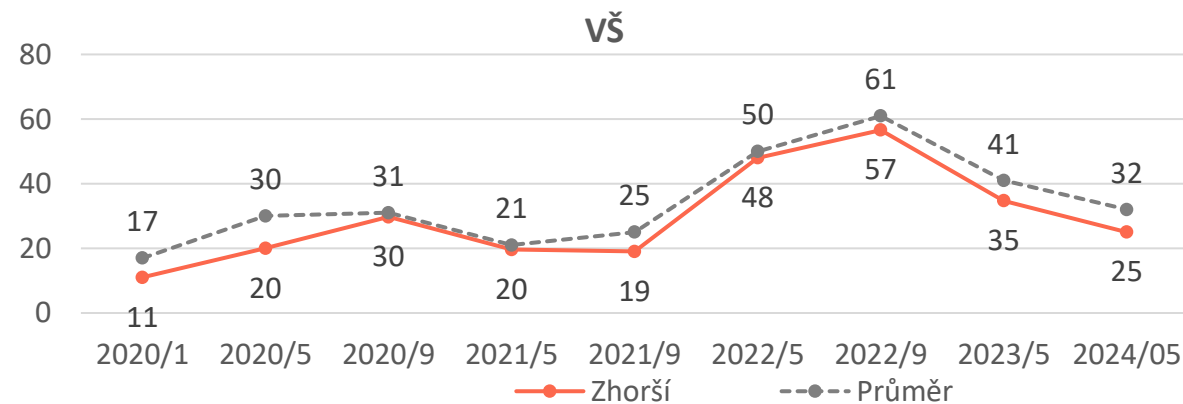
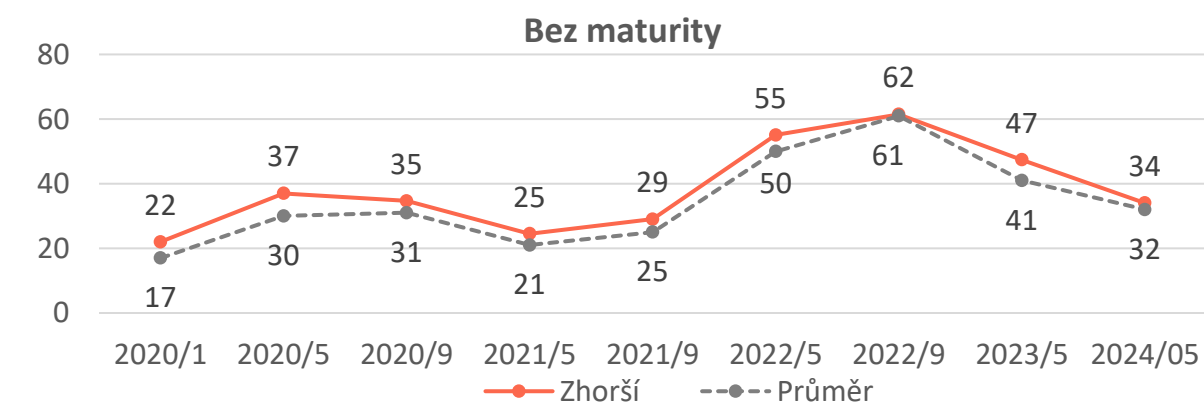
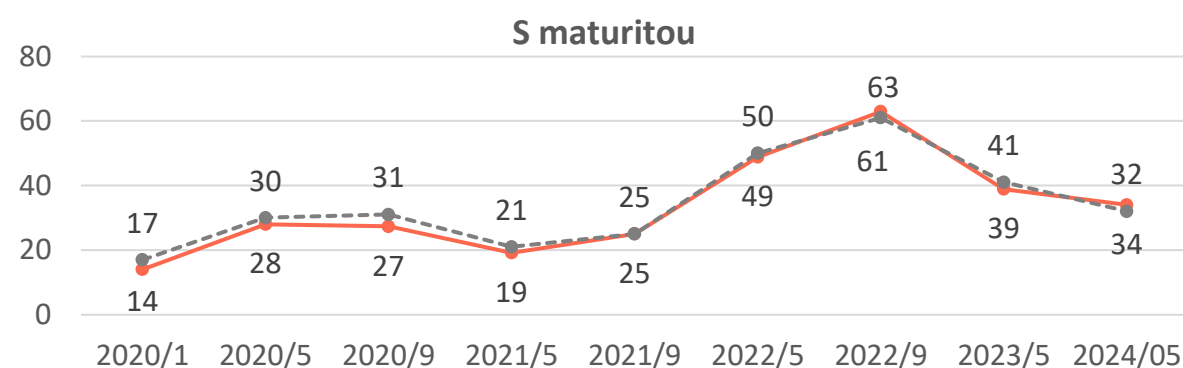
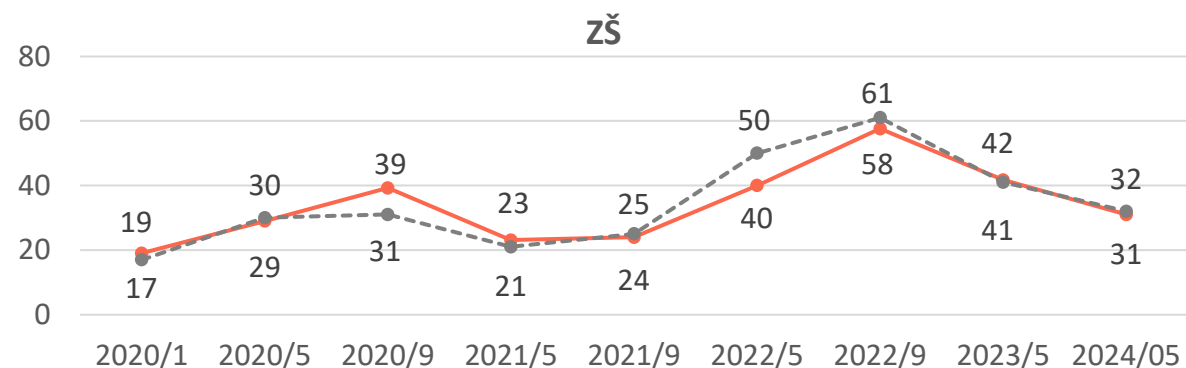
Zdroj: TRENDY 2020-2024

Očekávání finanční situace v horizontu příštích 12 měsíců dle vzdělání

Ani v predikci situace domácnosti za 12 měsíců nejsou velké rozdíly dle vzdělání.

„Myslíte si, že se finanční situace Vaší domácnosti za budoucích 12 měsíců:“

Pozn.: součet odpovědí **velmi** a **trochu zhorší** v dané skupině vs. průměr

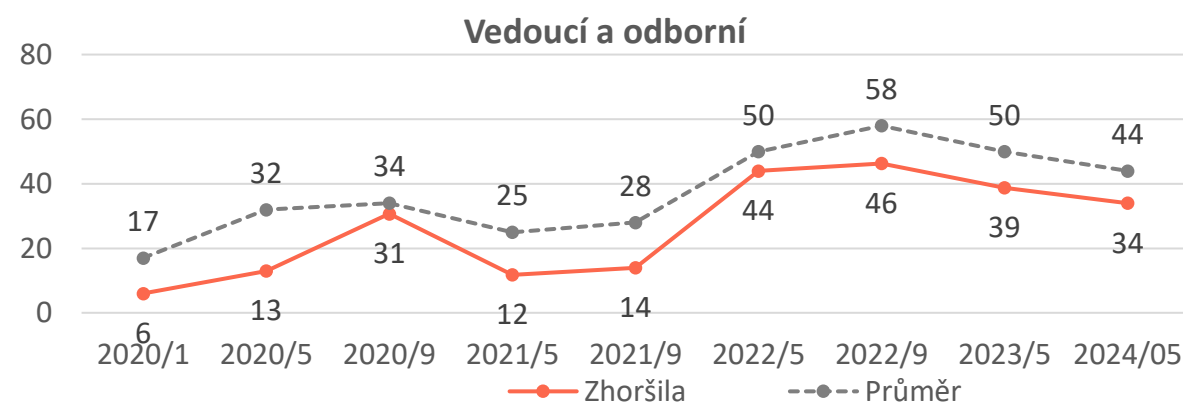
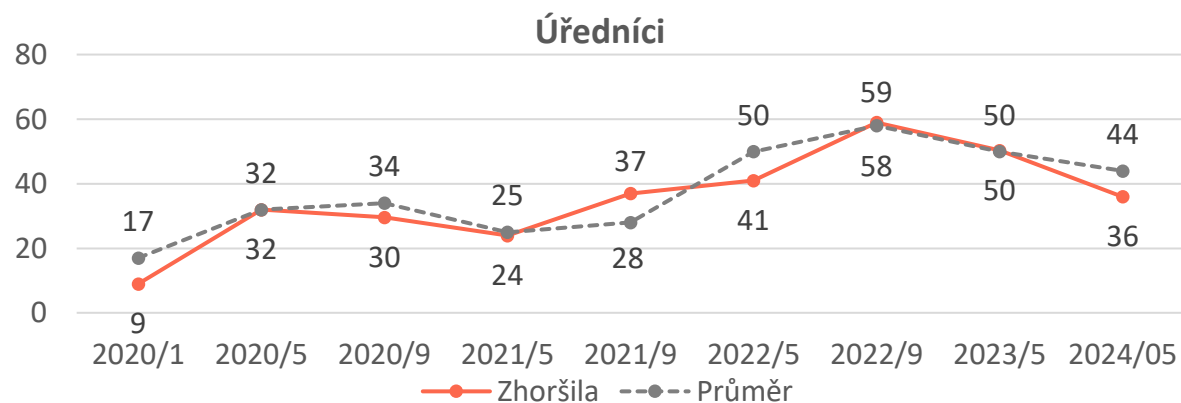
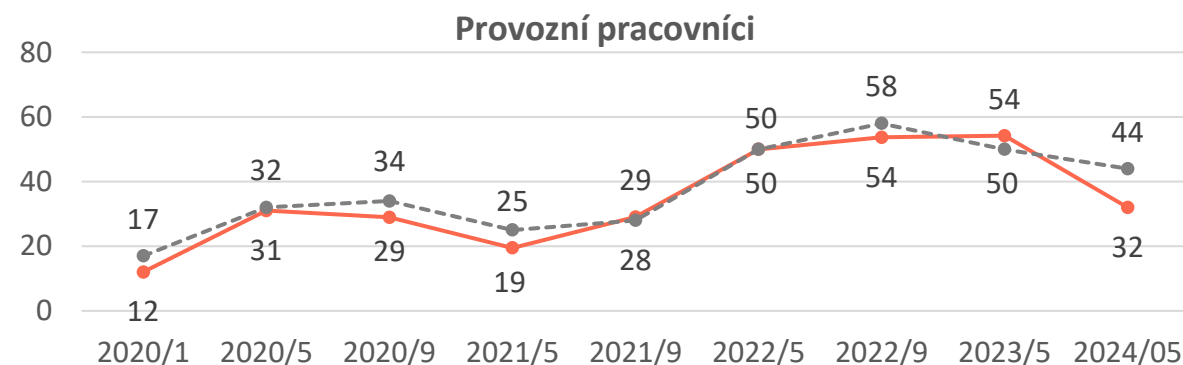
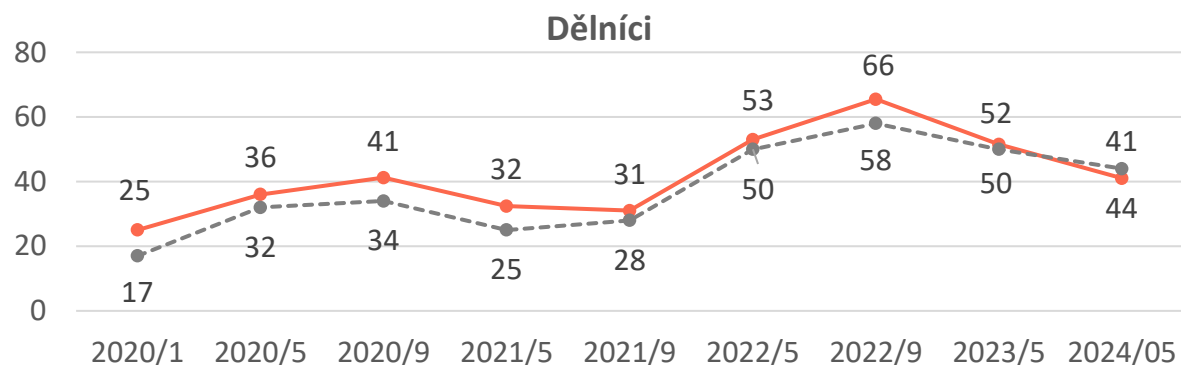

Zdroj: TRENDY 2020-2024

Srovnání finanční situace se stavem před 12 měsíci dle zaměstnání

„V porovnání se situací před 12 měsíci, myslíte si, že se finanční situace Vaší domácnosti:“

Pozn.: součet odpovědí velmi a trochu zhoršila v dané skupině vs. průměr

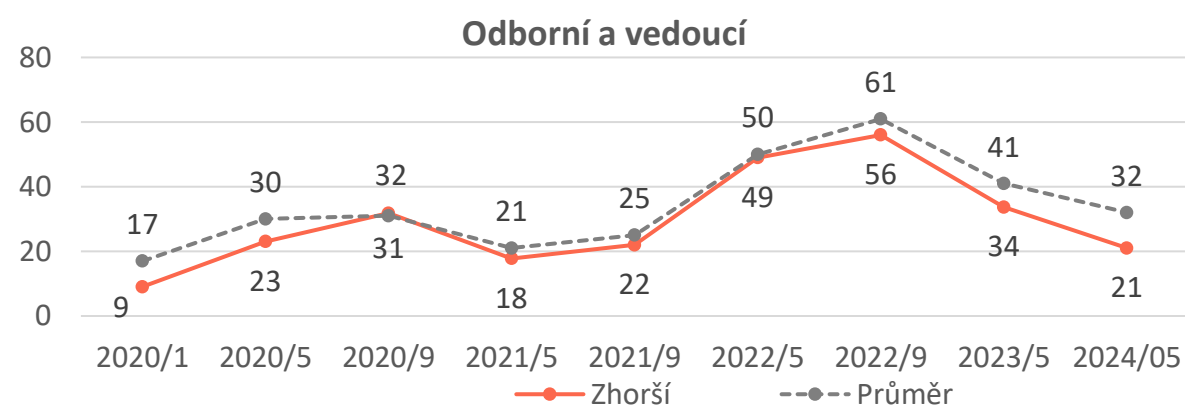
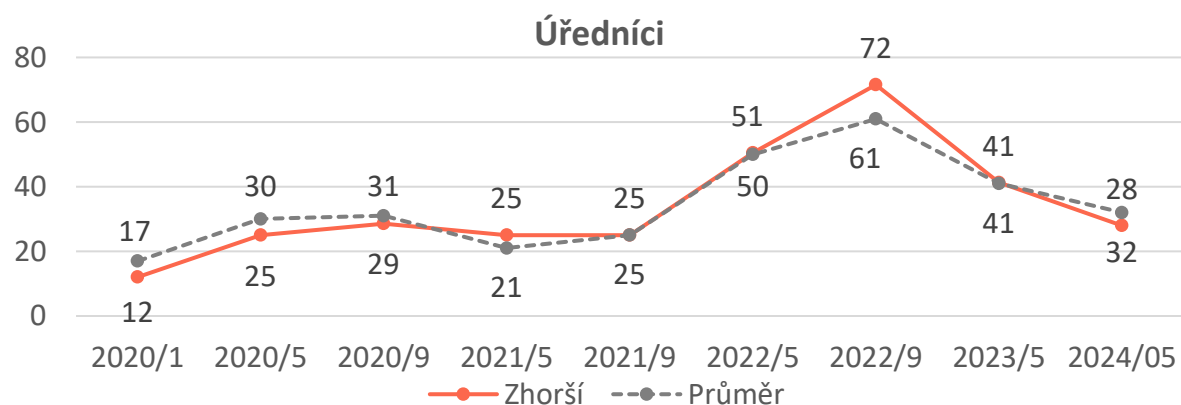
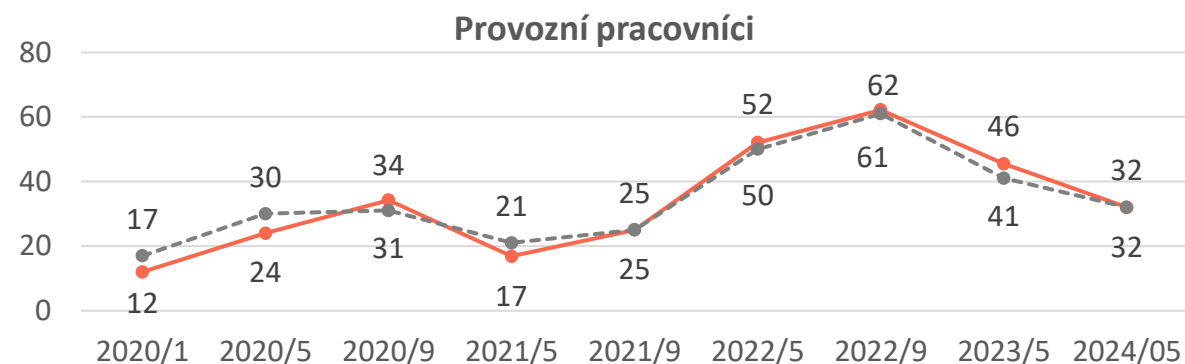
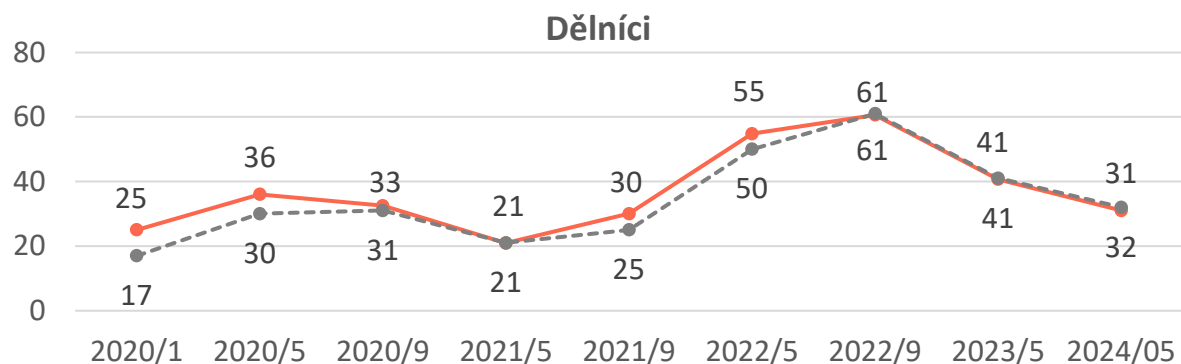

Zdroj: TRENDS 2020-2024

Očekávání finanční situace v horizontu příštích 12 měsíců dle zaměstnání

„Myslíte si, že se finanční situace Vaší domácnosti za budoucích 12 měsíců:“

Pozn.: součet odpovědí **velmi** a **trochu zhorší** v dané skupině vs. průměr

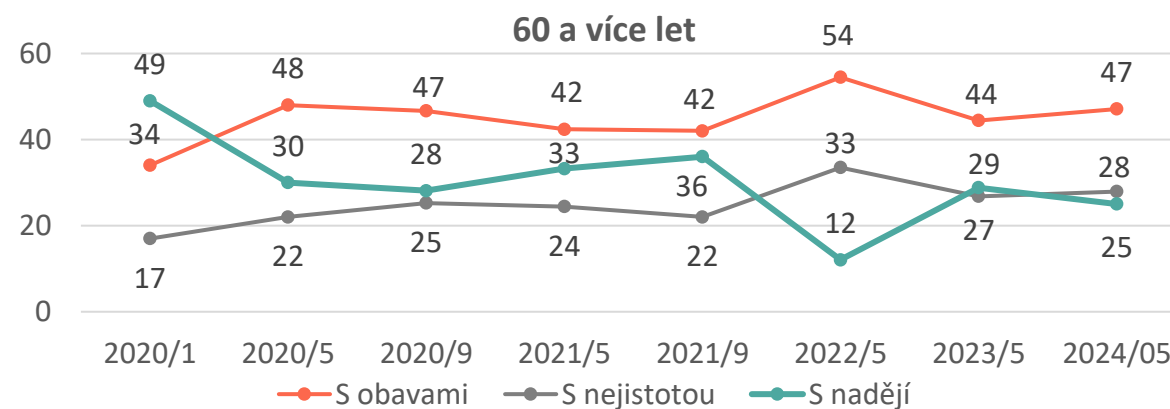
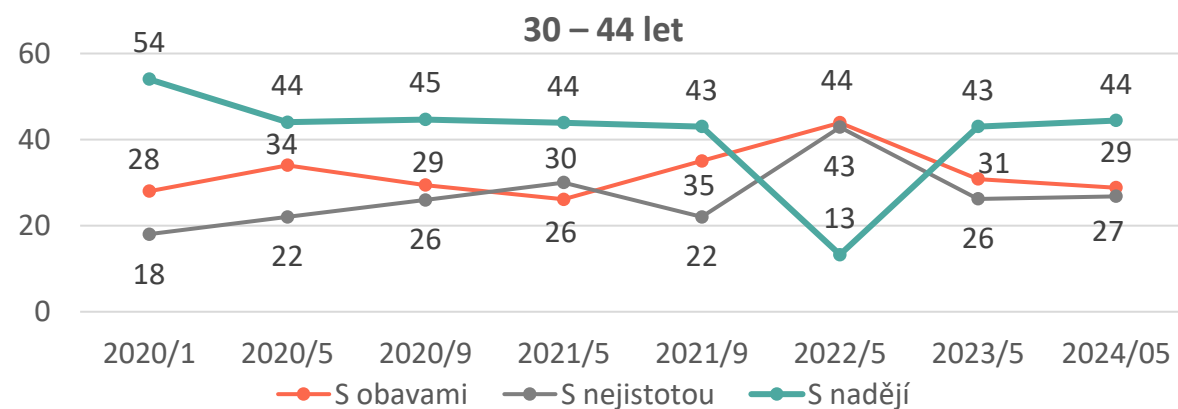
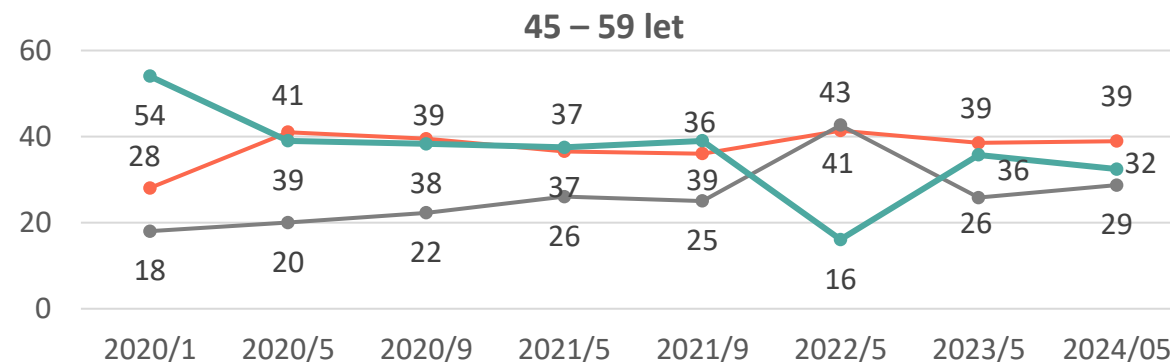
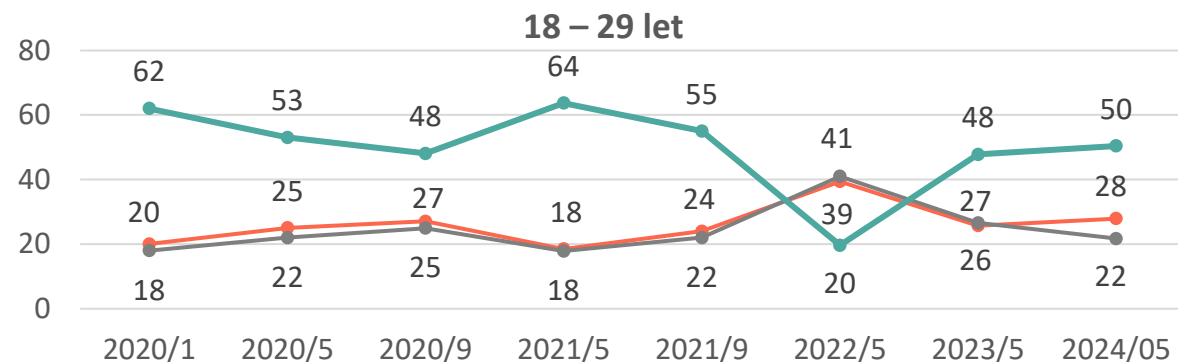

Zdroj: TRENDY 2020-2024

Obecné očekávání do budoucna

Ve všech věkových kategoriích sledujeme návrat úrovně očekávání budoucnosti na hodnoty před ruskou invazí na Ukrajinu. S věkem stále obecně klesá podíl těch, kteří do budoucna hledí s nadějí.

„Řekněte mi, prosím, s jakými pocity očekáváte následujících 12 měsíců?“

Zdroj: TRENDY 2020-2024

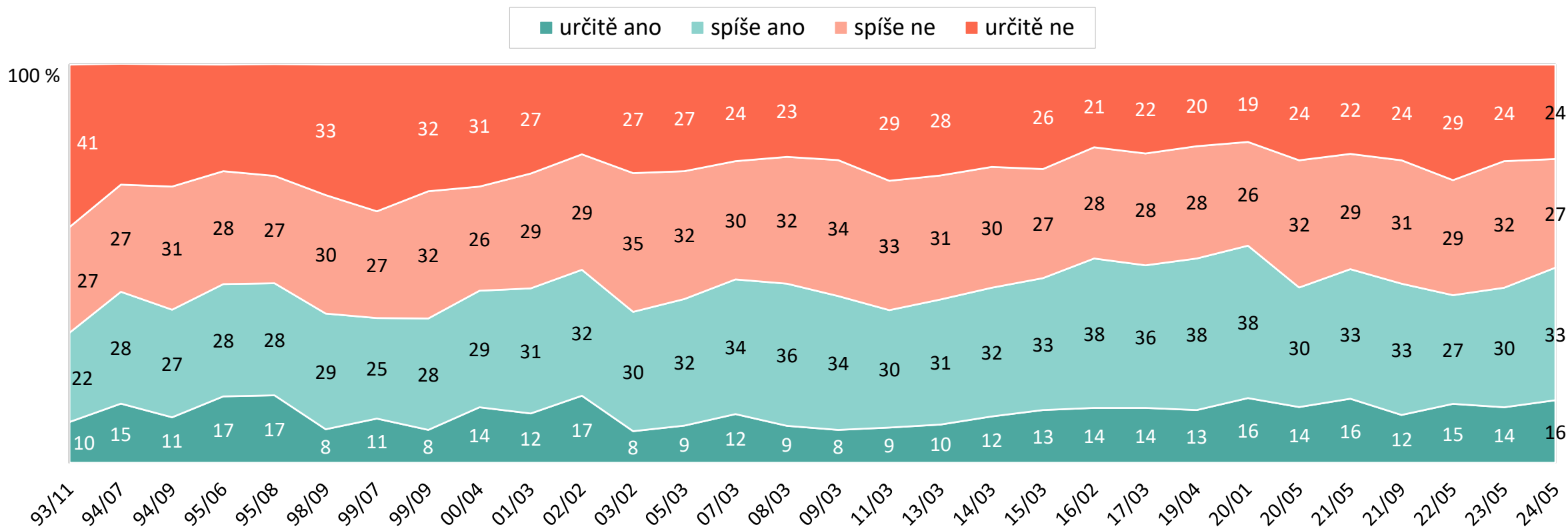
Časové řady vybraných ekonomických indikátorů

Úspěšnost spoření – schopnost spořit se zvolna obnovuje

Polovina obyvatel indikuje neschopnost generovat úspory v posledních třech měsících.

„Podařilo se Vám za poslední tři měsíce něco uspořit?“

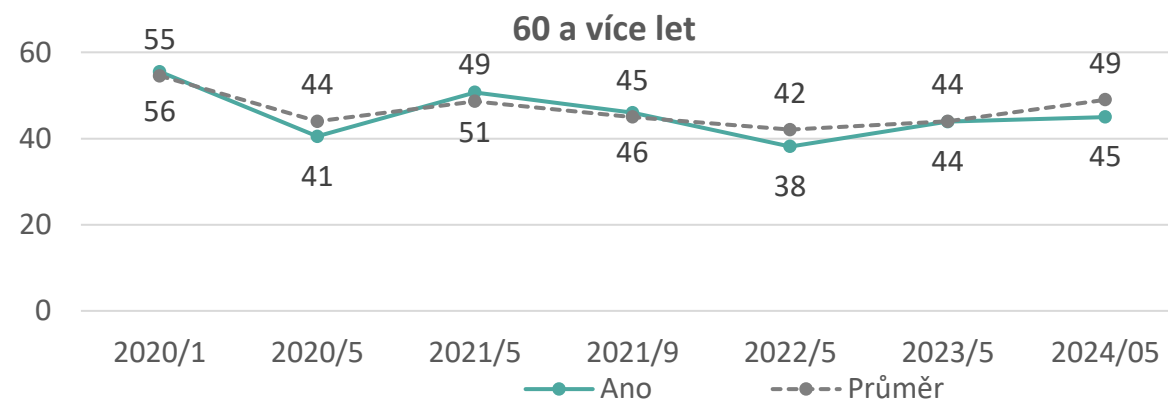
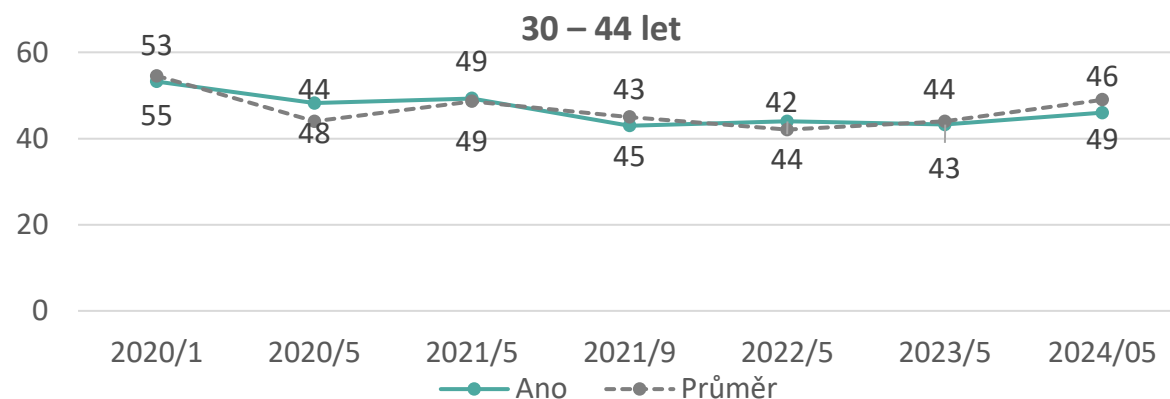
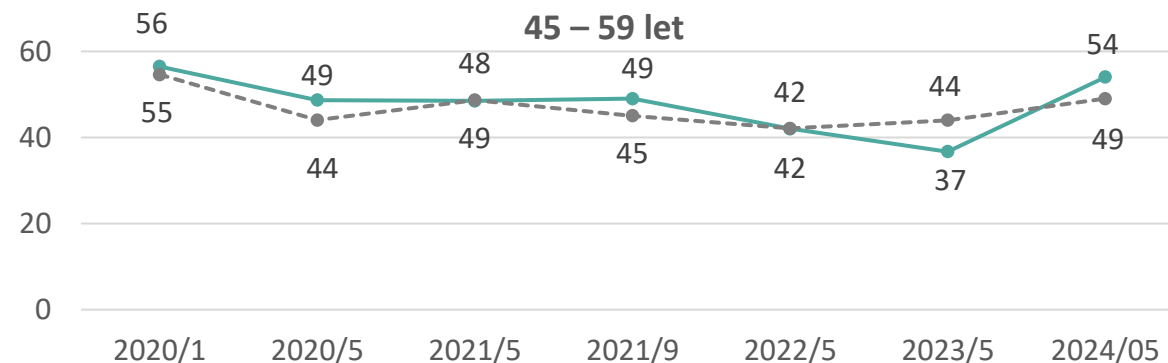
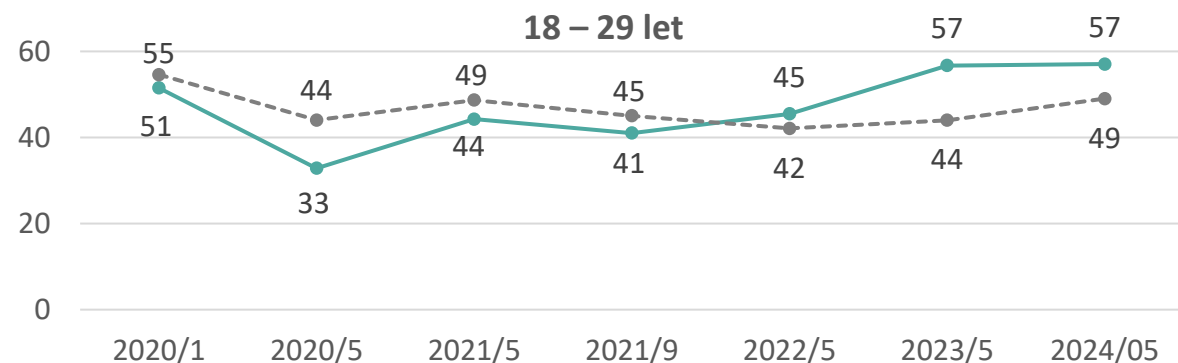
Zdroj: TRENDY 1993-2024

Úspěšnost spoření – dle věku

Relativně nejlépe se daří vzpamatovat nejmladší věkové skupině a lidem ve vyšším středním věku, u kterých je největší meziroční změna.

„Podařilo se Vám za poslední tři měsíce něco uspořit?“

Pozn.: součet odpovědí **spíše a určitě ano** v dané skupině vs. průměr v populaci.

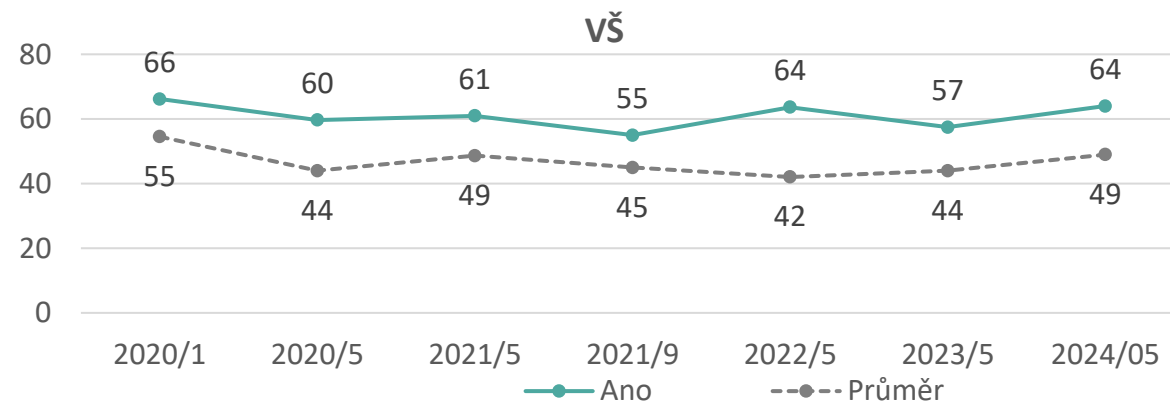
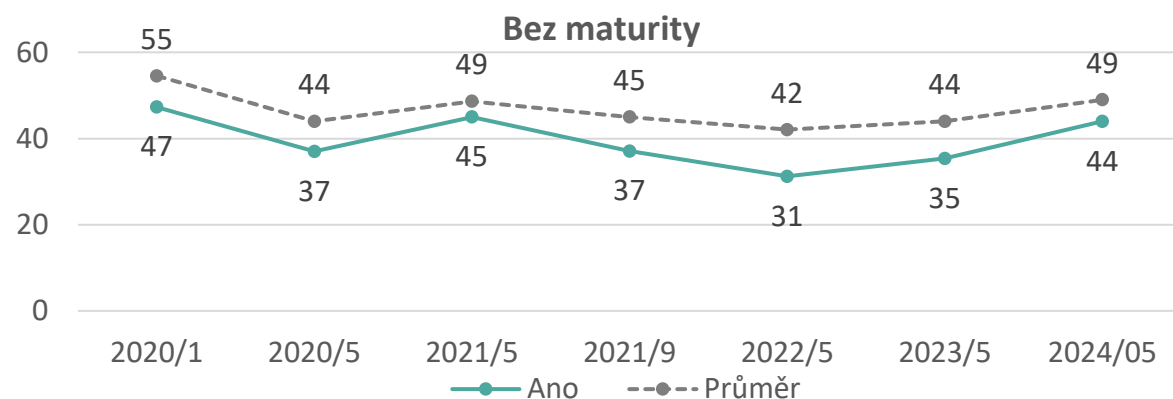
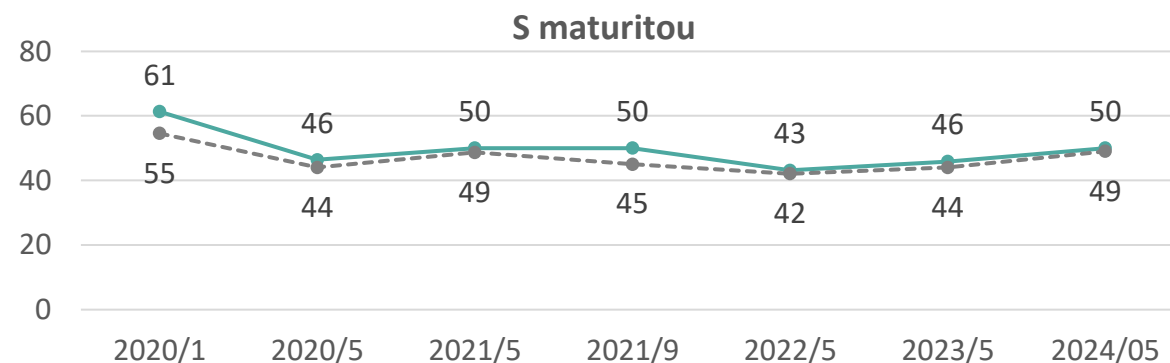
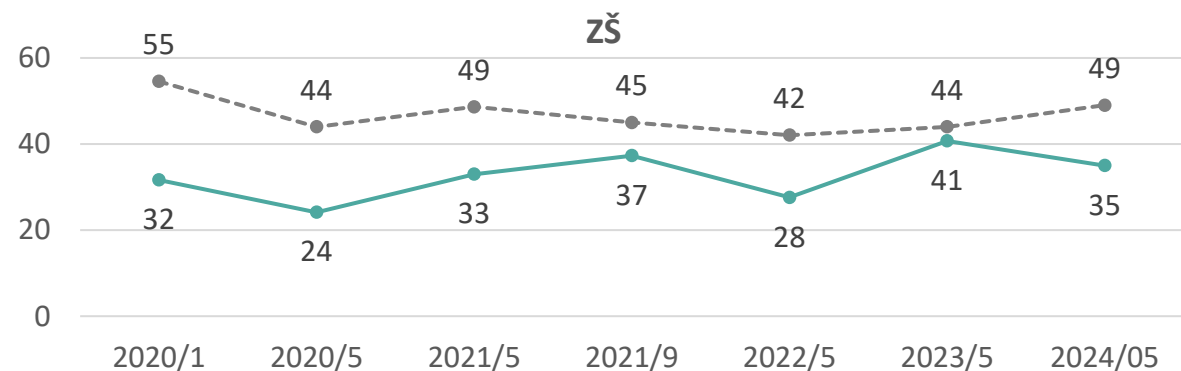
Zdroj: TRENDY 2020-2024

Úspěšnost spoření – dle vzdělání

Vysokoškolsky vzdělaní obyvatelé vykazují výrazně vyšší schopnost tvořit finanční rezervy v posledních třech měsících nežli zbytek společnosti – 64 % z nich bylo schopno něco uspořit.

„Podařilo se Vám za poslední tři měsíce něco uspořit?“

Pozn.: součet odpovědí **spíše** a **určitě ano** v dané skupině vs. průměr v populaci.

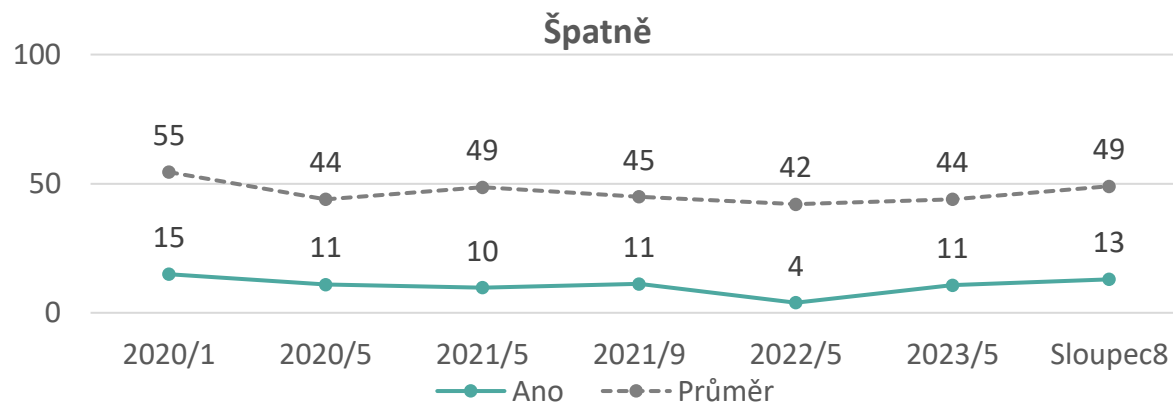
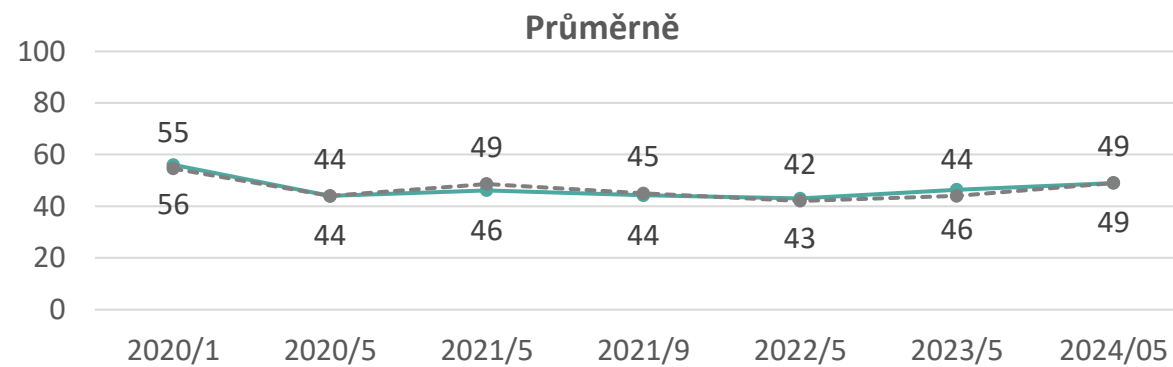
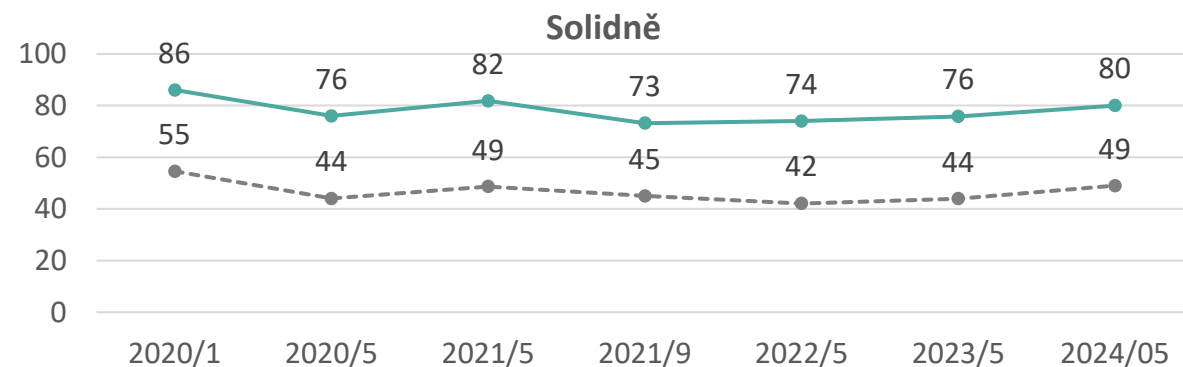
Zdroj: TRENDY 2020-2024

Úspěšnost spoření – dle materiálního zajištění

Pohled na schopnost tvořit úspory dle materiálního zajištění domácnosti potvrzuje, že čím horší zajištění domácnosti je, tím obtížněji její členové také generují finanční rezervy.

„Podařilo se Vám za poslední tři měsíce něco ušpřit?“

Pozn.: součet odpovědí **spíše** a **určitě ano** v dané skupině vs. průměr v populaci.

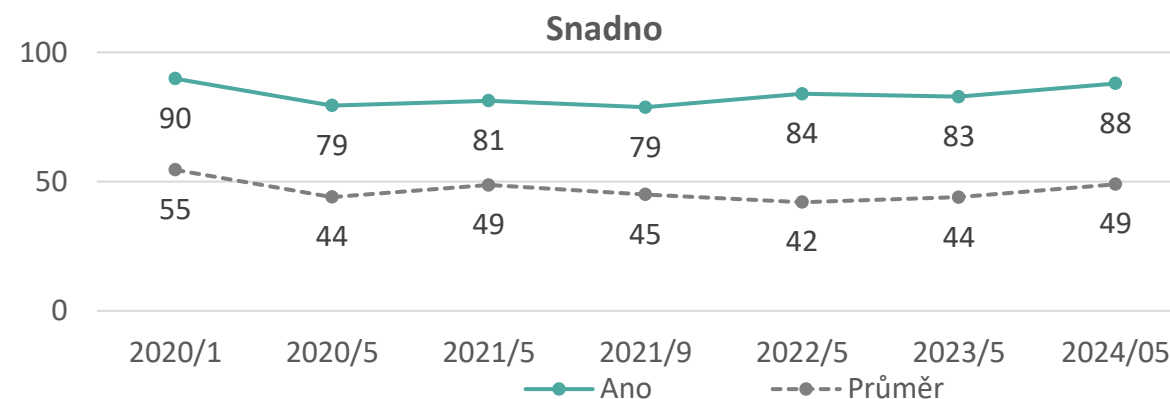
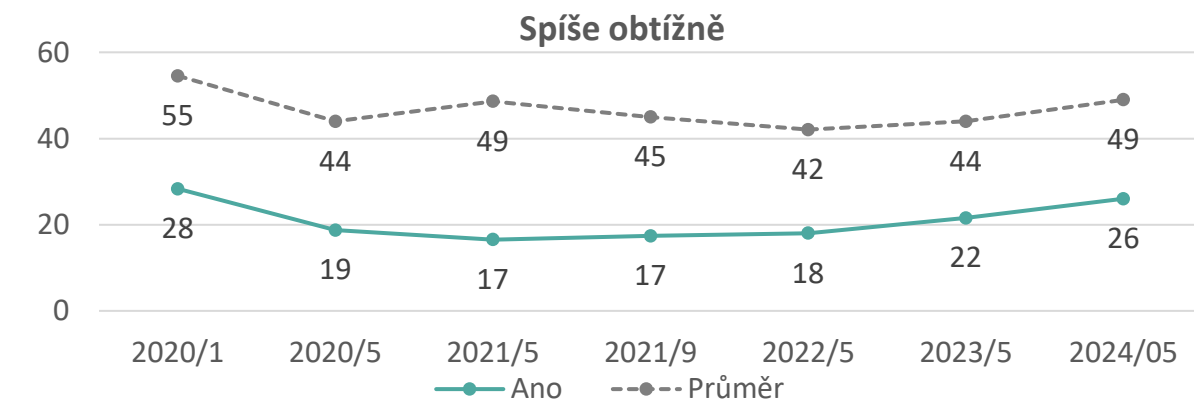
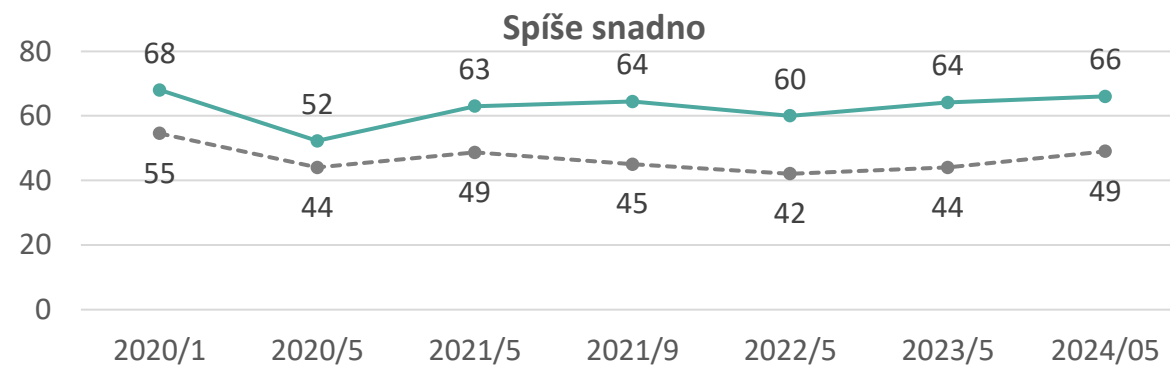
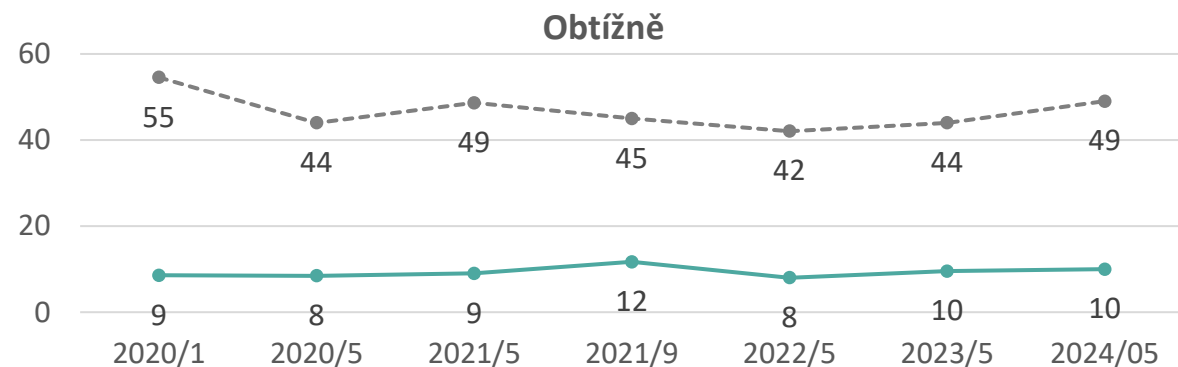
Zdroj: TRENDY 2020-2024

Úspěšnost spoření – podle schopnosti vyjít s příjmem

Schopnost spořit se u všech skupin společnosti podle toho, jak vyjdou s příjmy, vrací na úroveň před ruskou invazí na Ukrajinu. Kromě obtížně vycházejících se svým příjmem u všech skupin schopnost spořit mírně roste.

„Podařilo se Vám za poslední tři měsíce něco uspořit?“

Pozn.: součet odpovědí **spíše a určitě ano** v dané skupině vs. průměr v populaci.

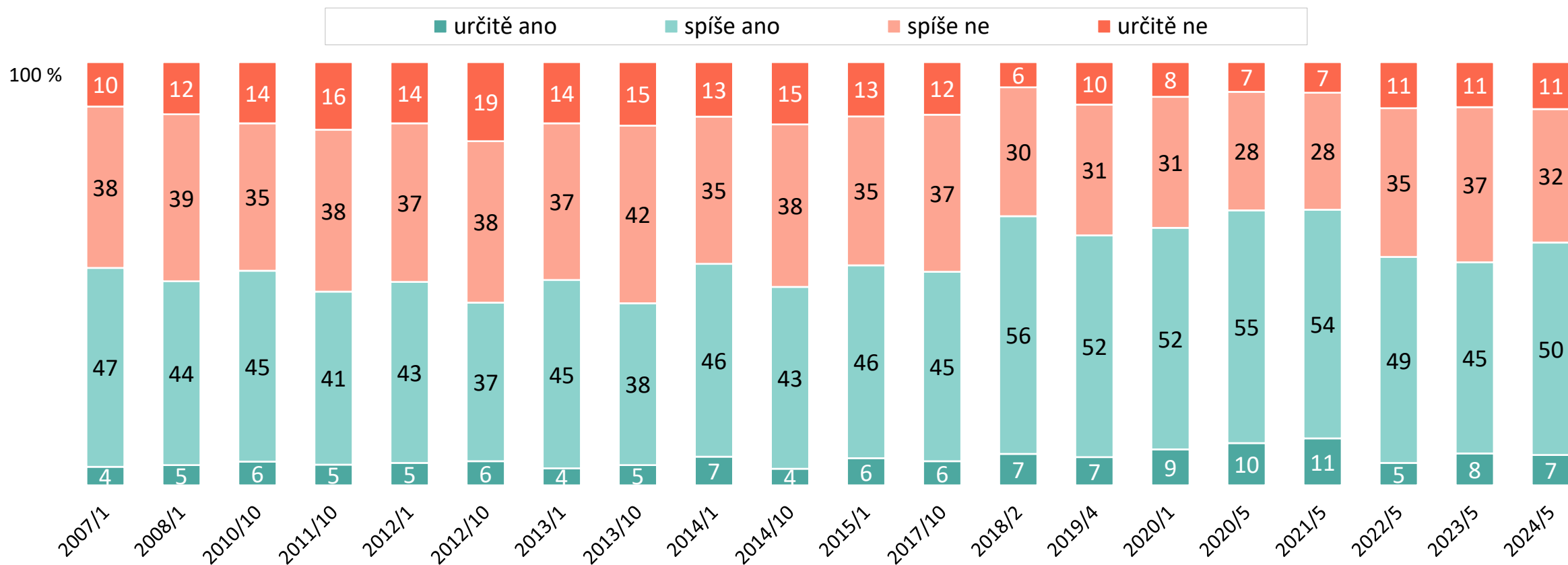

Zdroj: TRENDY 2020-2024

Finanční zajištění domácnosti

Zvýšená nejistota ohledně úrovně vlastního finančního zajištění přes mírné zlepšení stále trvá. 57 % lidí se vnímá jako převážně dobře zajištěných.

„Řekl(a) byste, že Vaše domácnost je poměrně dobře finančně zajištěna?“

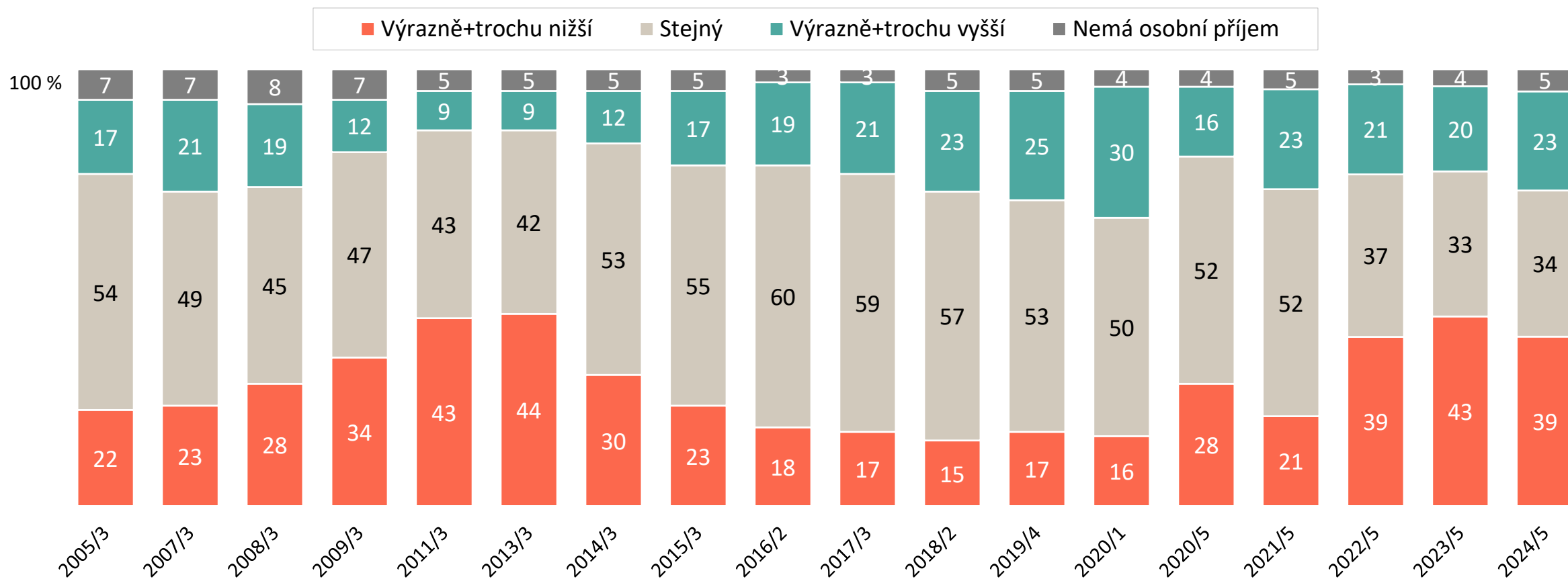

Zdroj: TRENDY 2001-2024

Srovnání osobního příjmu s loňským rokem

Necelé dvě pětiny obyvatel (39 %) uvádí, že jejich osobní příjem je výrazně nebo trochu nižší nežli před rokem. Mírně se zvýšil podíl těch, jejichž příjem meziročně vzrostl.

Je Váš osobní příjem po zaplacení všech daní vyšší, stejný nebo nižší ve srovnání se stejným obdobím loňského roku?*

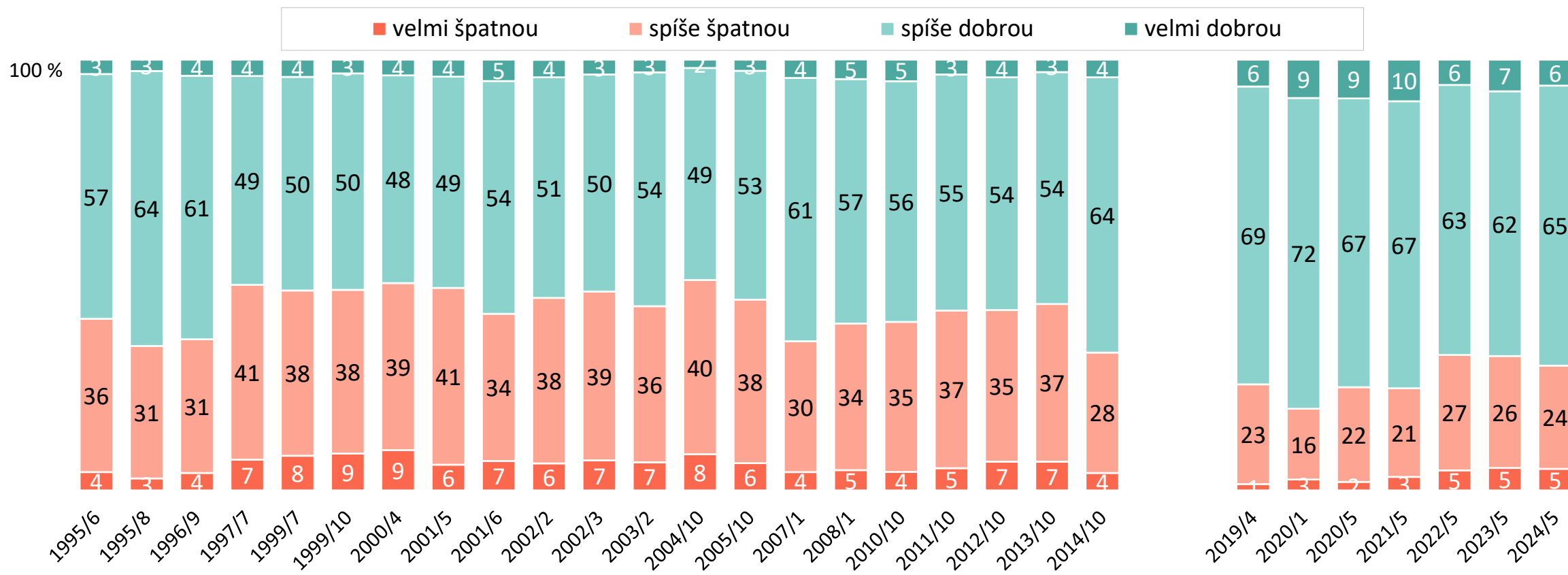

Zdroj: TRENDY 2005-2024

Životní úroveň domácnosti

Třetina (29 %) českých domácností nyní považuje svou životní úroveň za špatnou, což představuje mírné zlepšení oproti minulým letům.

„Považujete současnou životní úroveň Vaší domácnosti za:“

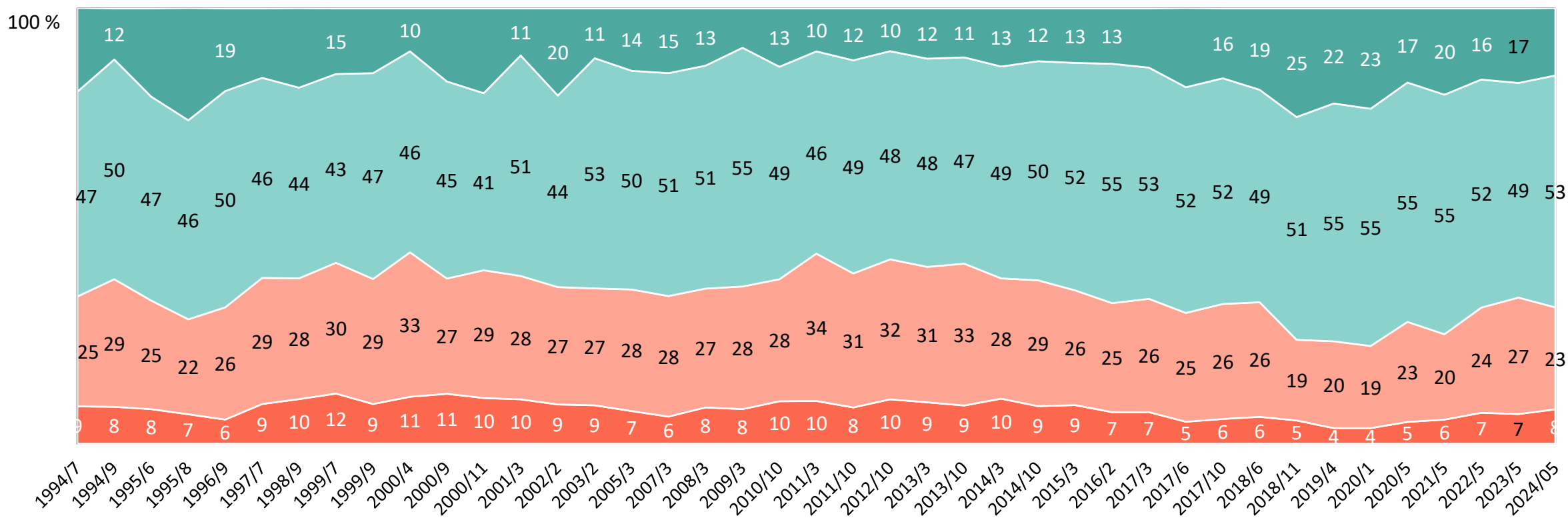

Zdroj: TRENDY 1995-2024

Pocit chudoby – podíl pociťujících chudobu klesá

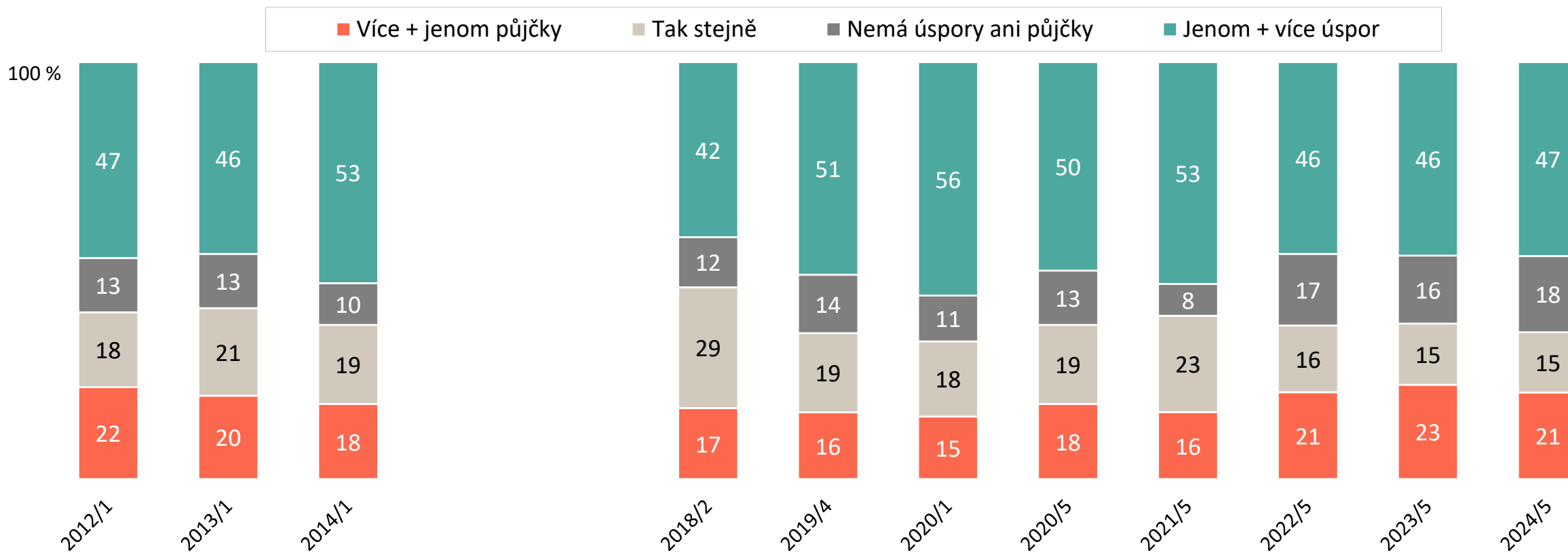
„Máte pocit, že jste chudá rodina?“

Zdroj: TRENDY 1994-2024

Úspory a půjčky domácnosti – pouze nepatrné změny

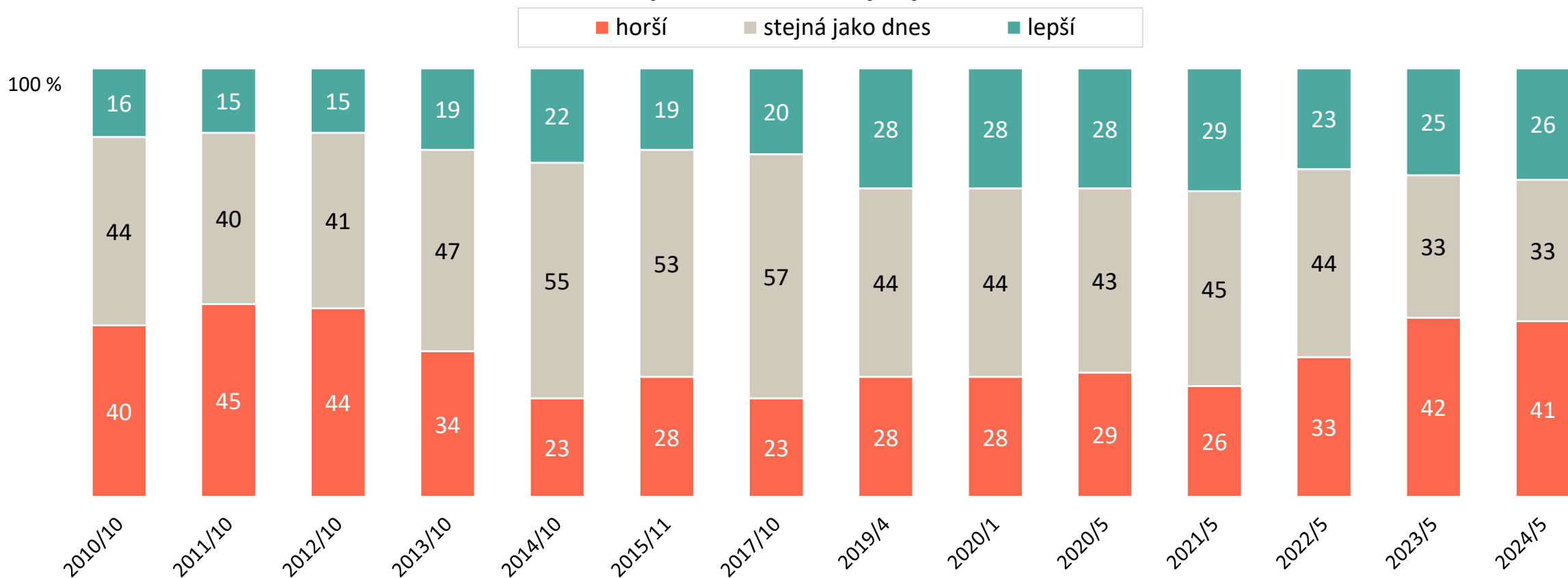
„Když na jedné straně sečtete všechny Vaše finanční úspory a na straně druhé všechny Vaše úvěry a půjčky, řekl(a) byste, že máte celkově více úspor nebo půjček?“

Zdroj: TRENDY 2012-2024

Životní úroveň za pět let – zhoršování výhledu se zastavilo

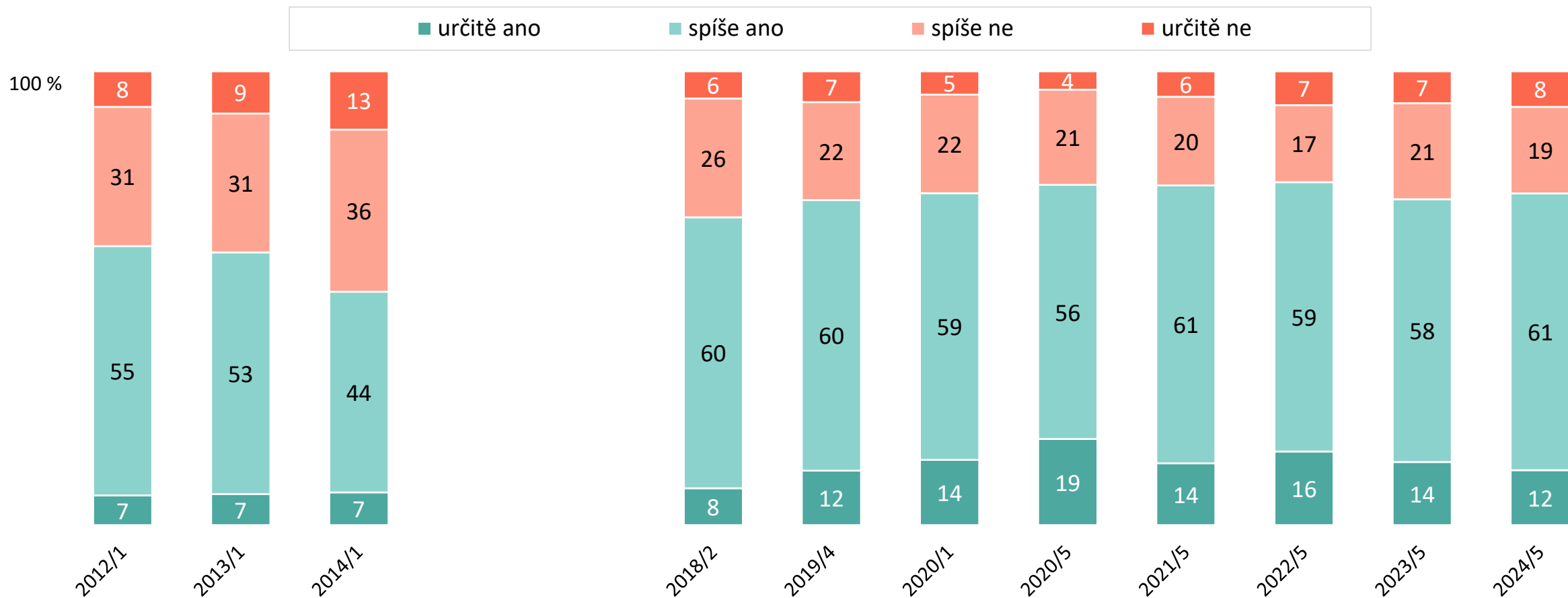
„Jak se domníváte, že bude celkově vypadat životní úroveň Vaší domácnosti za pět let: bude lepší, horší nebo stejná jako dnes?“

Zdroj: TRENDY 2010-2024

Důvěra v banky je stále vysoká a stabilní

„(Celkově vzato) důvěřujete bankám u nás?“

Zdroj: TRENDY 2012-2024

Typologie českých domácností podle finanční odolnosti

Finanční odolnost domácností - shrnutí

- České domácnosti lze rozdělit do pěti hlavních skupin z hlediska odolnosti proti dopadům zdražování, která je sestavena na základě velikosti příjmů a majetku a bilance úspor a výdajů v domácnosti.
- Zatímco 22 % domácností spadá do kategorie „Mimo nebezpečí“, na druhém konci 13 % patří do skupiny „Kriticky ohrožených“, kteří dopady zdražování pociťují ztlačně.
- Za poslední dva roky se rozložení skupin ani jejich hlavní charakteristiky významněji nezměnily. Přes náročné souvislosti koncentrované především v nebývalém všeobecném růstu cen nedošlo v české společnosti k socioekonomickému otřesu. Dramaticky nepřibývá ani neubývá ekonomicky ohrožených lidí.
- Platí, že objem půjček je pro odolnost vůči zdražování významnější než vlastní velikost příjmů. Tj. domácnosti s nízkými či žádnými půjčkami a hypotékami jsou méně zranitelné inflací, než ty, které mají vysoké půjčky a zároveň vysoké příjmy.
- Čím vyšší je zranitelnost domácnosti vůči zdražování, tím nižší má schopnost generovat úspory, investovat ve spořitelnách a platit nenadálé výdaje.
- Téměř tři čtvrtiny lidí Mimo nebezpečí pocítily dopady zdražování posledních dvou let jen dočasně či vůbec. Naopak mezi Kriticky ohroženými je přes 80 % těch, kteří dopady zdražování pociťují dosud.
- Výhled všech skupin do příštího roku se oproti minulým dvěma letům zklidňuje.

Typologie českých domácností podle dopadů zdražování

Pro lepší porozumění tomu, jak zdražování zasahuje různé typy českých domácností, jsme přistoupili k rozdělení domácností do pěti podtypů.

Pro tuto typologii byly použity následující vstupní proměnné:

- 1) Velikost příjmů domácnosti*
- 2) Velikost majetku domácnosti**
- 3) Balance úspor a půjček
- 4) Schopnost vytvářet úspory v posledních třech měsících

Relativní velikost příjmů a majetku domácnosti

Schopnost tvořit rezervy	Relativní velikost příjmů a majetku domácnosti			
	Mají nadprůměrné příjmy i majetek	Mají nadprůměrný příjem, podprůměrný majetek	Mají podprůměrný příjem, nadprůměrný majetek	Mají podprůměrný příjem i majetek
Mají úspory a v posledním čtvrtroce ještě uspořili	14	3	13	4
Mají úspory, ale v posledním čtvrtroce neuspořili	4	1	6	2
Jejich úspory a půjčky jsou v rovnováze	6	3	14	10
Jejich půjčky převažují nad rezervami	6	1	10	3

Zdroj dat: STEM – Trendy 05/2024

*Za průměrný příjem je považováno 22 500 Kč na osobu

**Za průměrný majetek je považován majetek v hodnotě 1,2 milionu Kč na osobu

Mimo nebezpečí

Finanční situace: Dobře zajištěné domácnosti s nadprůměrnými příjmy, úsporami, majetkem, odolné vůči zdražování.

Hodnota indexu KPMG: 125 (121 v květnu 2023)

Průměrný čistý příjem na osobu v domácnosti: 29 451 Kč

Odhadovaná velikost majetku (průměr): 5,2 milionu Kč

Typičtí zástupci

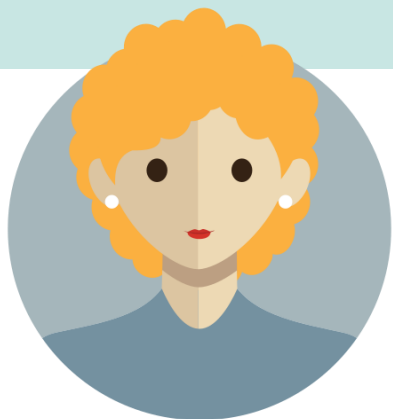
- Ženy **52 %**
- Průměrný věk: **55 let**
- Středoškoláci s maturitou **38 %** a vysokoškoláci **32 %**
- Typické složení domácnosti: **1-2 dospělí** v produktivním věku, žijící bez dětí, nebo seniorský pár
- Sociální postavení: **51 %** zaměstnaných, z toho nejčastěji odborní pracovníci, **38 %** v důchodu
- Zdražování posledních let na ně mělo nejmenší dopady, **73 %** z nich se příliš nedotklo či už se nemusí uskromňovat

Charakteristika a možnosti skupiny

- **22 %** české populace
- **54 %** věří, že se jejich finanční situace v budoucích 12 měsících nezmění, **22 %** očekává zlepšení
- **66 %** by mohlo uhradit předmět s cenou nad 50 tisíc korun ihned z úspor
- Pro **63 %** nejsou důležité vedlejší příjmy
- Subjektivně se cítí finančně zajištění (**84 %** určitě a spíše)
- Mají největší důvěru v banky v ČR (**87 %** určitě a spíše)

Zabezpečení majetkem

Finanční situace: Domácnosti zajištěné díky nadprůměrnému majetku či úsporám, avšak s podprůměrnými příjmy, méně odolné vůči zdražování.

Hodnota indexu KPMG: 114 (107 v květnu 2023)

Průměrný čistý příjem na osobu v domácnosti: 15 046 Kč

Odhadovaná velikost majetku (průměr): 4,3 milionu Kč

Typičtí zástupci

- Ženy **52 %**
- Průměrný věk: **48 let** (v průměru nejstarší skupina)
- **37 %** středoškoláci s maturitou
- Typické složení domácnosti: **2 dospělí s dětmi** nebo **dospělí spolu bez dětí**
- Z hlediska sociálního postavení ze **32 %** senioři, **44 %** zaměstnaní, z toho nejčastěji odborní pracovníci
- **60 %** se zdražování posledních let příliš nedotklo, třetina se musela trvale uskrovnit

Charakteristika a možnosti skupiny

- **25 %** české populace
- **47 %** věří, že se jejich finanční situace v budoucích 12 měsících nezmění, zbytek je rovnou měrou rozdělen mezi ty, kteří očekávají zhoršení, a ty, kteří očekávají zlepšení
- **50 %** by mohlo uhradit předmět do domácnosti nad 50 tisíc korun ihned z úspor
- Pro **55 %** nejsou důležité vedlejší příjmy
- Subjektivně se cítí finančně zajištění v **73 %** případů
- Mají vysokou důvěru v banky v ČR (**78 %**)

Méně odolní se závazky

Finanční situace: Domácnosti zajištěné s nadprůměrnými příjmy, se zátěží v podobě půjček, méně odolné vůči zdražování.

Hodnota indexu KPMG: 99 (93 v květnu 2023)

Průměrný čistý příjem na osobu v domácnosti: 30 868 Kč

Odhadovaná velikost majetku (průměr): 4,0 milionu Kč

Typičtí zástupci

- Muži **55 %**
- Průměrný věk: **47 let** (průměru nejmladší skupina)
- Středoškoláci s maturitou **37 %**
- Typické složení domácnosti: **1-2 dospělí** v produktivním věku, kteří žijí bez dětí
- Z hlediska sociálního postavení z **64 %** zaměstnaní, z toho nejčastěji dělníci nebo odborní pracovníci
- **49 %** se zdražování posledních let příliš nedotklo, **38 %** se muselo trvale uskrovnit

Charakteristika a možnosti skupiny

- **16 %** české populace
- **37 %** očekává v budoucích 12 měsících mírné zhoršení své finanční situace
- **44 %** by si muselo na předmět nad 50 tisíc korun našetřit
- Pro **55 %** nejsou tolik důležité vedlejší příjmy
- **49 %** se subjektivně necítí dobře finančně zajištěni
- Mají vysokou důvěru v banky v ČR (**71 %**)

Ohrožení se závazky

Finanční situace: Domácnosti s podprůměrnými příjmy, nadprůměrným majetkem, oslabené půjčkami. Málo odolné vůči zdražování.

Hodnota indexu KPMG: 81 (72 v květnu 2023)

Průměrný čistý příjem na osobu v domácnosti: 13 672 Kč

Odhadovaná velikost majetku (průměr): 5,4 milionu Kč

Typičtí zástupci

- Ženy **53 %**
- Průměrný věk: **48 let**
- Bez maturity **50 %**
- Typické složení domácnosti: minimálně **2 dospělí**, kteří žijí **s dětmi**, děti má polovina z nich
- Z hlediska sociálního postavení z **54 %** zaměstnaní, z toho nejčastěji dělníci a dělnice
- **45 %** se muselo po zdražování posledních let trvale uskrovnit, další čtvrtina je ve značných finančních potížích

Charakteristika a možnosti skupiny

- **24 %** české populace
- **37 %** očekává v budoucích 12 měsících zhoršení finanční situace své domácnosti
- **55 %** by si na pořízení předmětu nad 50 tisíc korun muselo našetřit
- Pro **58 %** hrají vedlejší příjmy důležitou roli, **17 %** pobírá sociální dávky
- **58 %** se subjektivně necítí být dobře finančně zajištěni

Kriticky ohrožení

Finanční situace: Domácnosti nezaopatřené, s podprůměrným majetkem i příjmy, zatížené půjčkami, velmi ohrožené zdražováním.

Hodnota indexu KPMG: 68 (66 v květnu 2023)

Průměrný čistý příjem na osobu v domácnosti: 10 697 Kč

Odhadovaná velikost majetku (průměr): 350 000 Kč

Typičtí zástupci

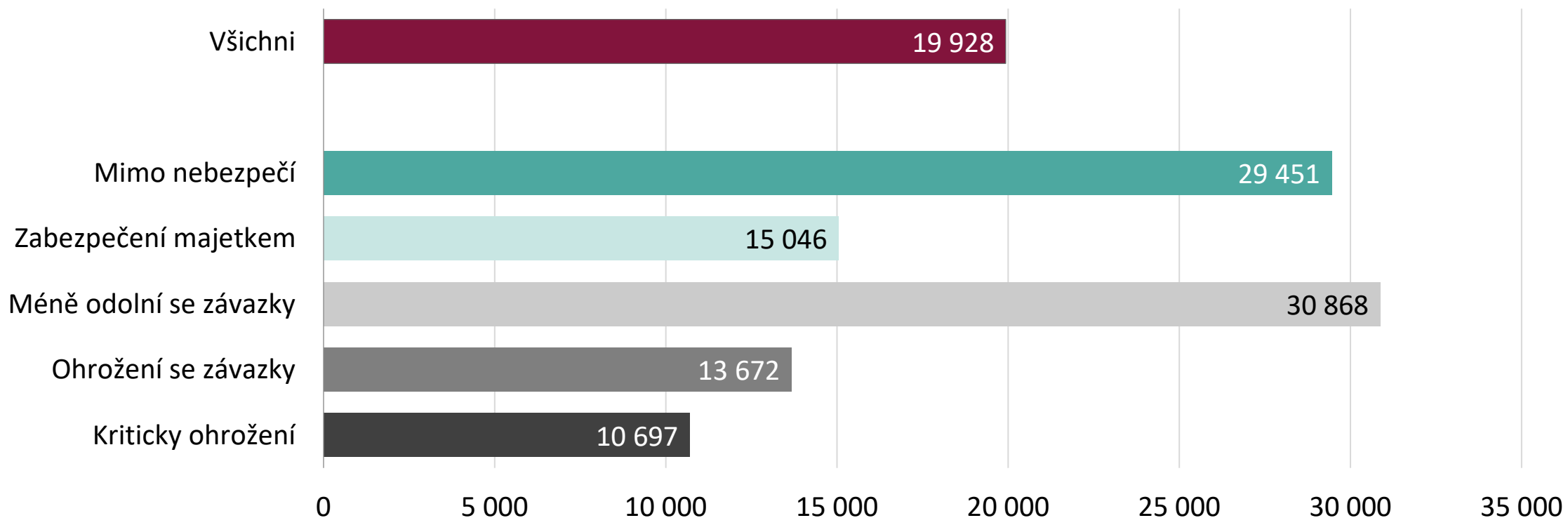
- Ženy **55 %**
- Průměrný věk: **44 let**
- Bez maturity **66 %**
- Typické složení domácnosti: alespoň dva dospělí s dětmi, dva dospělí v produktivním věku bez dětí
- Z hlediska sociálního postavení z **30 %** důchodci, **40 %** zaměstnanci, z toho výrazně nejčastěji dělníci a dělnice
- **46 %** se muselo po zdražování posledních let trvale uskrovnit, další třetina je ve značných finančních potížích

Charakteristika a možnosti skupiny

- **13 %** české populace
- **38 %** očekává, že se jejich finanční situace v budoucích 12 měsících ještě zhorší
- **54 %** by si muselo na předmět nad 50 tisíc korun našetřit, **36 %** by si na něj vzalo půjčku
- Pro **64 %** jsou důležité vedlejší příjmy
- **34 %** pobírá sociální dávky
- Na **20 %** je uvalena exekuce
- **82 %** se subjektivně necítí být dobře finančně zajištěni

Odolnost vůči zdražování je provázána s příjmy domácnosti

Průměrný čistý příjem na osobu v domácnosti v Kč
rozdíly dle typologie domácnosti

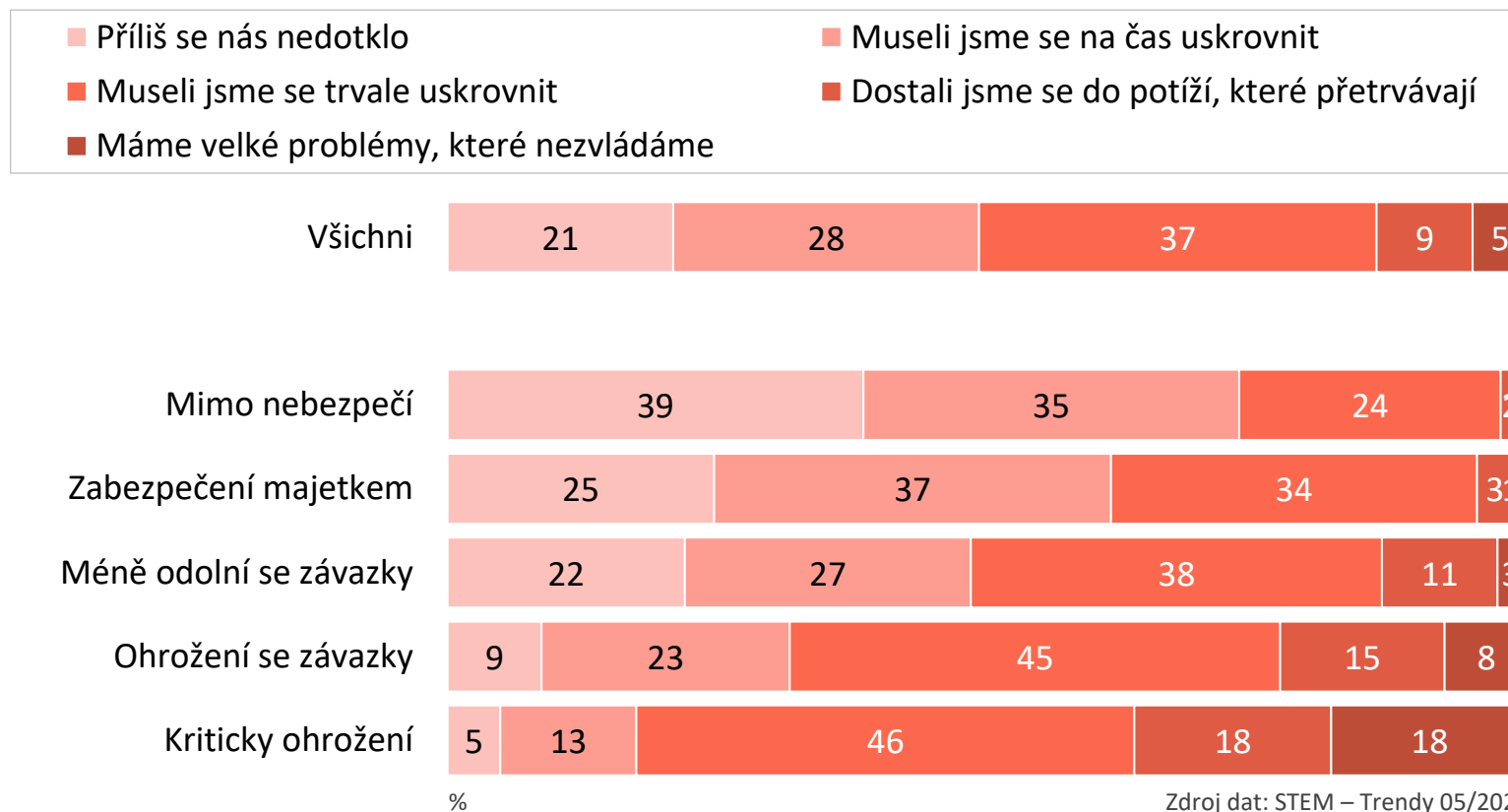
Zdroj dat: STEM – Trendy 05/2024

Dopady zdražování na české domácnosti

Dopady zdražování dle finanční kondice domácností

Zdražování v posledních dvou letech dle očekávání nejvíce postihlo domácnosti v kategorii Kriticky ohrožených. Nicméně k výraznějším úsporným opatřením musela sáhnout i čtvrtina domácností, které jsou v kategorii Mimo nebezpečí.

Jak na Vaši domácnost dopadlo zdražování v posledních dvou letech?

Zdroj dat: STEM – Trendy 05/2024

Srovnání situace před a za 12 měsíců – podle míry ohrožení

Kombinovaný pohled na srovnání se situací před jedním rokem a odhadem vývoje v dalších 12 měsících ukazuje, že pesimismus je nejsilnější u dvou nejohroženějších skupin. Pesimistický výhled meziročně oslabil už u všech skupin a nepřevažuje ani u Kriticky ohrožených.

Myslíte, že finanční situace Vaší domácnosti...

← zlepšila   zlepšil →

Mimo nebezpečí

Zabezpečení
majetkem

Méně odolní se
závazky

Ohrožení se
závazky

Kriticky ohrožení

Myslíte, že finanční situace Vaší domácnosti...

← zhoršila   zhoršil →

Zdroj dat: STEM – Trendy 05/2024

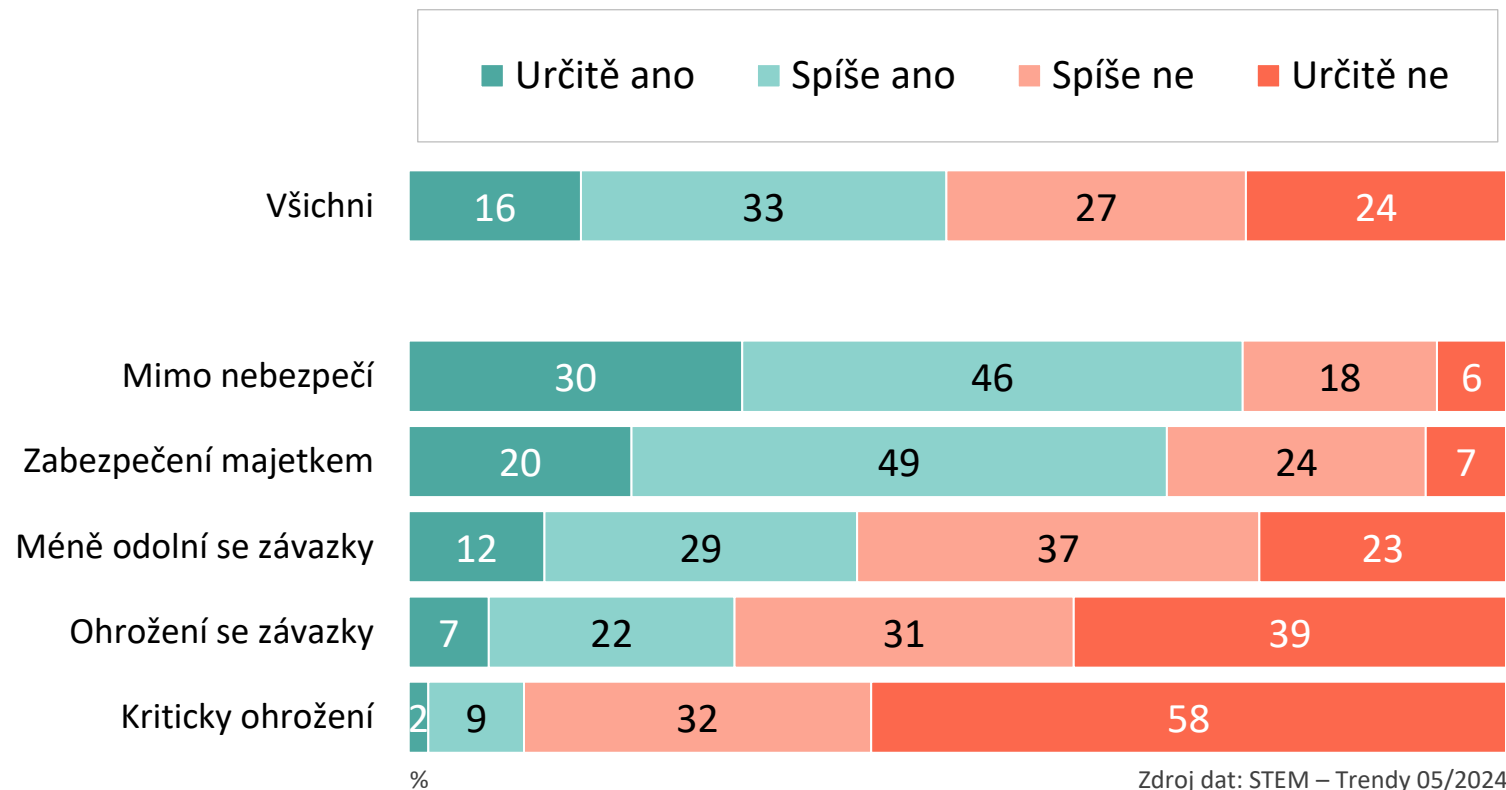
Velké rozdíly ve schopnosti spořit přetrvávají

Schopnost tvořit úspory si zachovaly skupiny domácnosti s nadprůměrnými příjmy.

V tomto ohledu se nedaří především lidem ze skupiny Kriticky ohrožených, pro které je možnost spořit v současné situaci velmi omezená.

Podíl těch, kteří zvládli v posledním čtvrtroce něco naspořit, se oproti stavu z minulého roku zvýšil ve všech skupinách kromě nejohroženější.

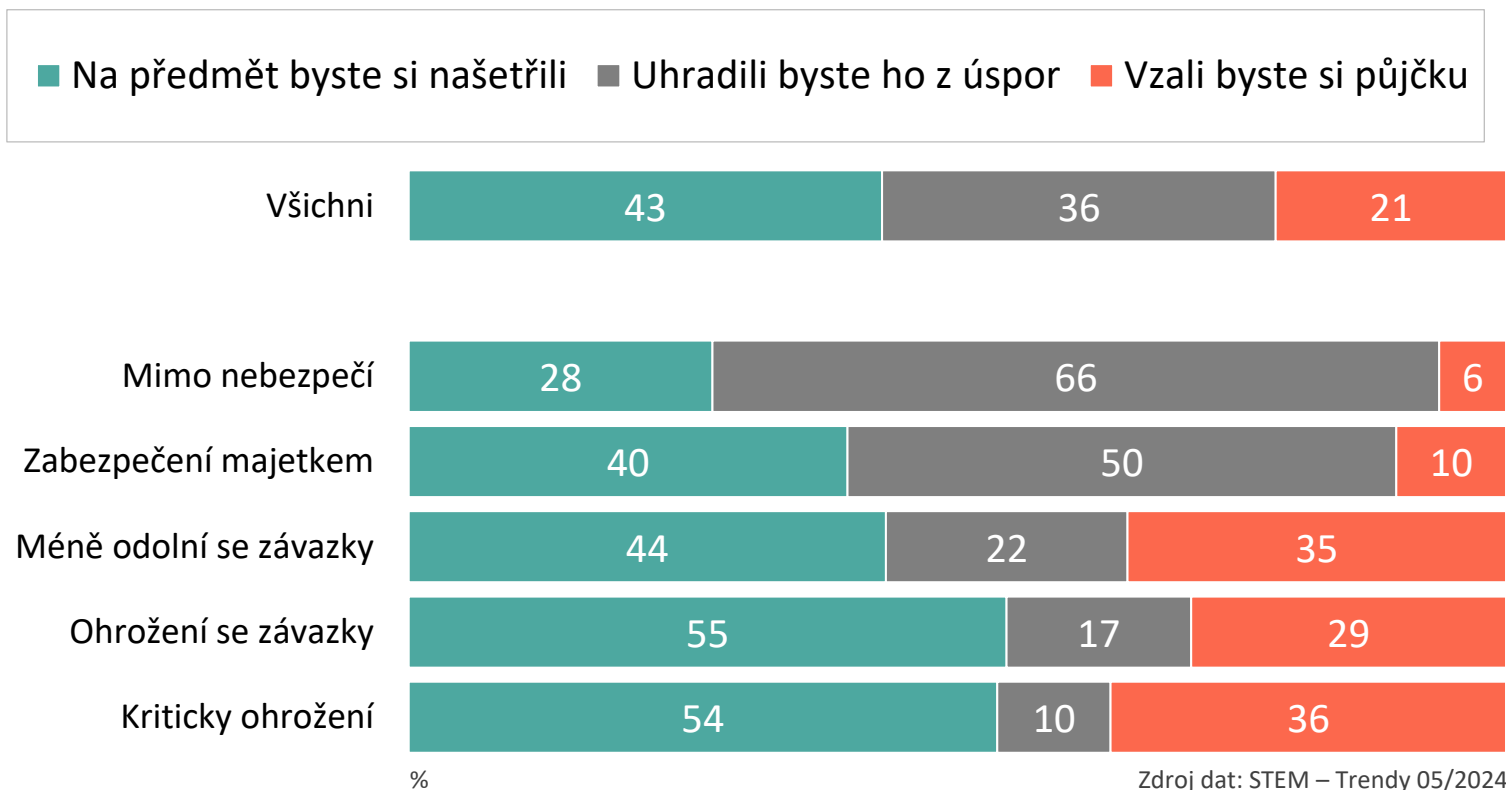
„Podařilo se Vám za poslední tři měsíce něco uspořit?“ Rozdíly dle typologie domácnosti

Velké rozdíly ve schopnosti uhradit náhlý výdaj přetrvávají

Náhlý výdaj ve výši 50 tisíc by mohla z úspor uhradit jen třetina domácností. V segmentu Kriticky ohrožených je to však jen 10 procent a v segmentu Mimo nebezpečí až dvě třetiny. Ohroženější segmenty by také častěji sahaly po možnosti půjčky.

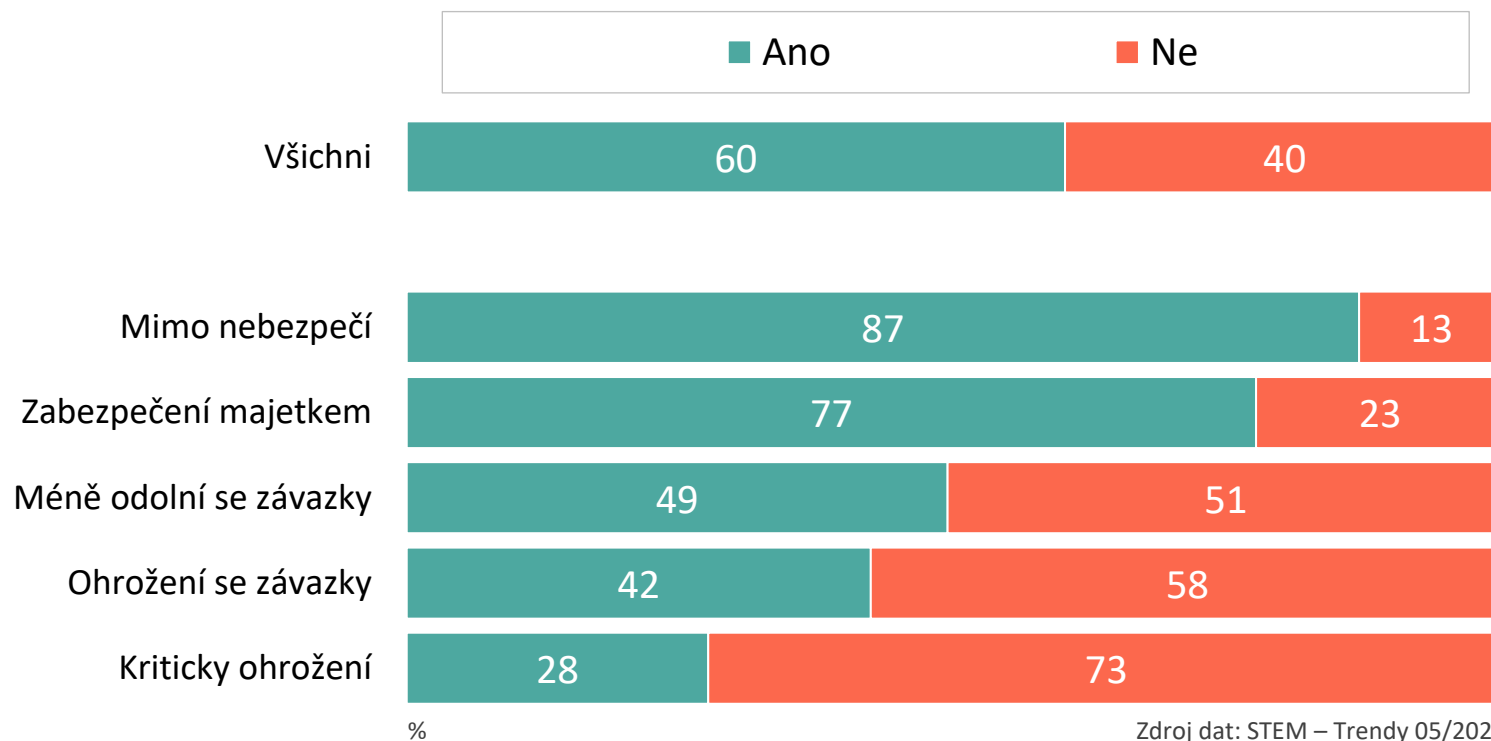
„Pokud byste si chtěli do domácnosti pořídit předmět nad 50 tis. Kč:“

Ohroženější domácnosti méně využívají bankovní instrumenty, situace je prakticky stejná jako v minulých dvou letech

Využívání bankovních služeb, resp. ukládání peněz do těchto institucí je vlastní především lépe zajištěným domácnostem. Zatímco u domácností Mimo nebezpečí si úspory takto uchovává bezmála 90 procent dotázaných, u skupiny Kriticky ohrožených to není ani třetina.

„Řekl(a) byste, že převážnou většinu finančních prostředků má Vaše domácnost uloženu nebo investovánu ve spořitelně, v bankách?“ Rozdíly dle typologie domácnosti

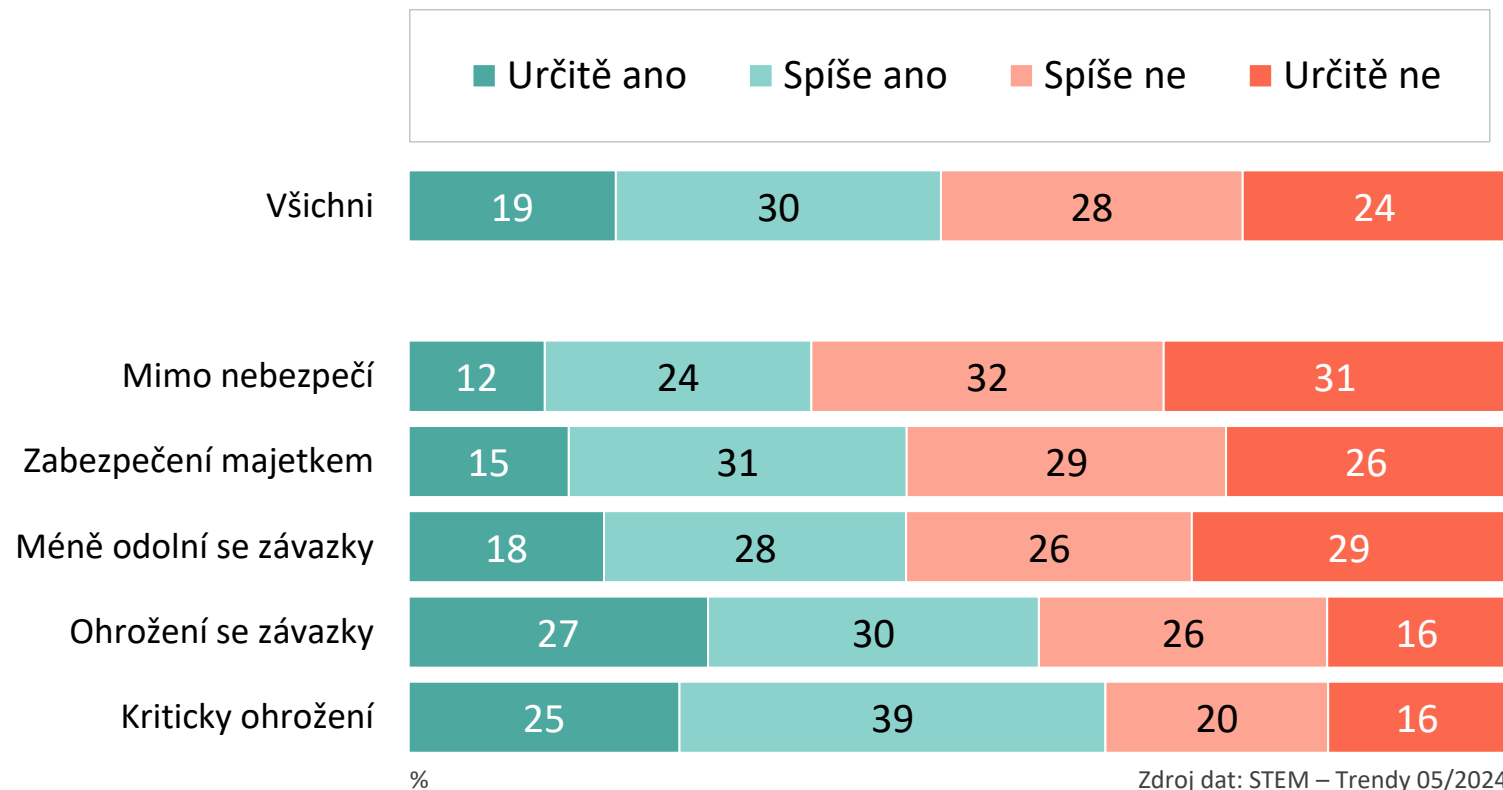

Význam vedlejších příjmů stoupá s ohrožením domácnosti, oproti loňskému květnu poklesla naléhavost vedlejších příjmů

Význam vedlejších příjmů je zásadní pro skupinu Kriticky ohrožených domácností a Ohrožených se závazky, kde tuto skupinu příjmů hodnotí jako důležitou nadpoloviční většina dotázaných.

Oproti loňsku i roku 2022 však význam vedlejších příjmů mírně poklesl.

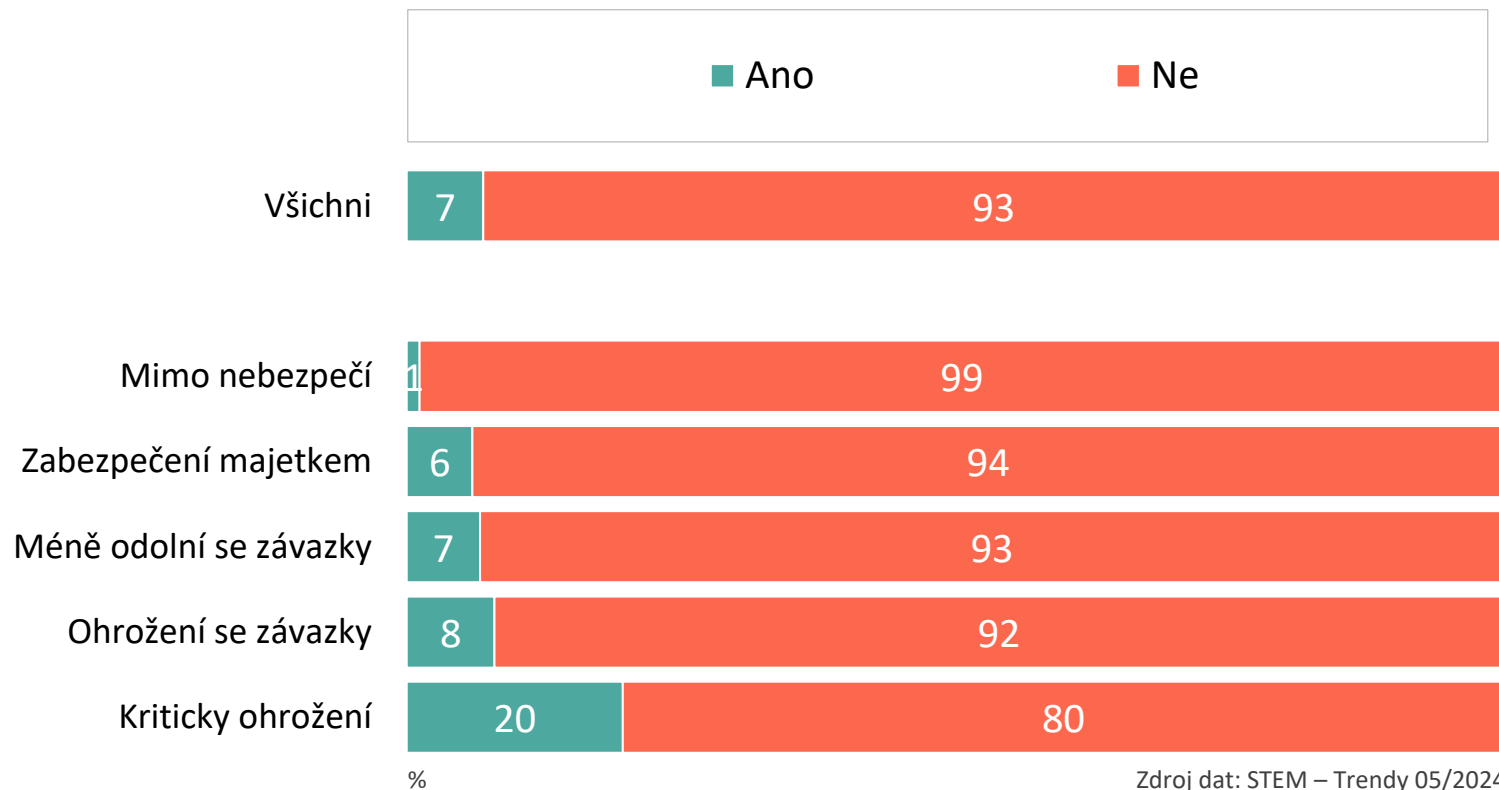
„Jsou dnes pro hospodaření Vaší domácnosti velice důležité vedlejší příjmy?“ Rozdíly dle typologie domácnosti

Exekuční zátěž stoupá s mírou ohrožení domácnosti

Zatížení exekucemi je tím vyšší, v čím ohroženějším segmentu se daná domácnost nachází. Patrný je též velký rozdíl mezi domácnostmi, které jsou Mimo nebezpečí a ostatními. Další velký skok je mezi domácnostmi Ohroženými se závazky a Kriticky ohroženými.

„Je na Vás osobně nebo někoho z Vaší domácnosti uvalena exekuce?“ Rozdíly dle typologie domácnosti

Děkujeme za pozornost

Zadavatel:

KPMG Česká republika

Zpracovatel:

STEM Ústav empirických výzkumů, z.ú.